

DON MARTINA
...rechtvaardigheid...

107E JAARGANG — NO.: 17 ZATERDAG 20 JANUARI 1990

AMIGOE

Prekè

Als nu al bekend is wie er wint dan zijn er geen verkiezingen meer nodig

NOODTOESTAND AFGEKONDIGD

SU-leger grijpt in

Bloedbad in Bakoe

MOSKOU - Het Sovjetleger is in de afgelopen nacht de Azerbajdzjaanse hoofdstad Bakoe binnengetrokken om een einde te maken aan de opstand van gewapende nationalisten. Tegelijkertijd heeft Sovjetleider Michail Gorbatsjov de noodtoestand in Bakoe afgekondigd. Volgens het Sovjet-persbureau TASS zijn tijdens de nachtelijke gevechten "slachtoffers" gevallen. Een woordvoerder van het Azerbajdzjaanse Volksfront verklaarde zaterdagochtend vroeg dat het leger na enkele uren de stad grotendeels bezet had en dat de gevechten geluwd waren. Volgens nog onbevestigde berichten zouden er ongeveer vijfhonderd doden zijn gevallen toen de Sovjet-troepen zich met geweld een weg baanden door de blokkades die de opstandige Azerbajdzjanen rond de stad en op de toegangswegen naar het centrum hadden opgebouwd.

Het Volksfront kondigde aan dat vandaag tot "dag van nationale rouw" zal worden uitgeroepen. Een woordvoerder riep de bevolking op tot een campagne van burgerlijke ongehoorzaamheid en tot een algemene staking totdat het leger zich uit Bakoe zou terugtrekken.

Volgens TASS was het uitroepen van de noodtoestand nodig vanwege "criminele daden van extremistische troepen van het Volksfront en anti-Sovjet-eenheden die probeerden de macht over te nemen van de grondwettelijke organen" van de republiek.

OVERAL BLOED

De Sovjet-troepen waren kort na middernacht plaatselijke tijd de Azerbajdzjaanse hoofdstad binnengetrokken via de zee en over land. Ze begonnen met tanks en pantserwagens de blokkades uit de weg te ruimen waarmee de Azerbajdzjaanse nationalisten de afgelopen dagen de door Moskou gezonden legertroepen hadden tegengehouden.

Volgens ooggetuigen hadden de militairen eerst in de lucht geschoten, maar later ook gericht op burgers. "Er is overal bloed in de straten. Ik weet niet hoeveel mensen er gedood zijn, maar er moeten doden zijn gevallen, want er zijn overal ambulances", aldus een inwoner van Bakoe.

IN HANDEN

De Azerbajdzjaanse nationalisten hadden met hulp van de bevolking de afgelopen dagen feitelijk de stad in handen, hetgeen in Moskou door een hoge functionaris werd erkend. Volgens TASS heerste er vrijdag in Bakoe een chaos: televisie- en radiostations waren buiten werking, het openbaar vervoer lag stil en bedrijven waren gesloten.

Het optreden van Moskou was voorafgegaan door een reeks waarschuwingen. "Dit kan zo niet doorgaan", stond in een verklaring die de Pravda vrijdag afdrukte en die was ondertekend door het Centraal comité, het presidium van de Opperste Sovjet en de ministerraad. "De huidige tragedie kan, als zij niet wordt gestopt, leiden tot een nationale ramp", aldus de verklaring.

ULTIMATUM

De leiding van de Communistische partij van de republiek Azerbajdzjan had vrijdagmiddag een ultimatum gesteld voor het afbreken van de wegversperringen. Als die 's avonds niet weggehaald zouden zijn, dan zouden de troepen zich met geweld een weg naar het centrum banen, zei tweede partijsecretaris Victor Polaitsjko. Dit ultimatum werd door het Volksfront genegeerd. Woordvoerder Fuad Agajev verklaarde dat de communistische leiders de macht in de republiek kwijt waren en dat de meerderheid van de bevolking de orders van het Front opvolgde.

In Moskou werd vrijdagavond op de televisie bekendgemaakt dat naast de al 24.000 man extra troepen nog meer militairen naar de Kaukasus zouden worden gestuurd. Daar heerst een staat van oorlog tussen de republieken Azerbajdzjan en Armenië.

OMVERWERPING

Acht dagen na het opnieuw uitbreken van gewelddadigheden tussen Azeri's en Armeniërs besloot de Sovjetleiding met geweld een einde te maken aan de Azerbajdzjaanse nationalistische opstand. Keerde die zich aanvankelijk tegen de Armeniërs, gaandeweg kreeg die het karakter van een opstand tegen Moskou. In Bakoe, waar al sinds donderdag een algemene staking werd gehouden, bezetten duizenden betogers het hoofdkwartier van de Communistische partij van de republiek. Zij eisten het aftreden van partijleider Abdul Rahman Vezirov.

Het Kremlin bracht vrijdagavond een verklaring uit waarin gesteld werd dat de Nationale defensieraad, een afsplitsing van het Volksfront in Azerbajdzjan, heeft opgeroepen tot omverwerping van de Sovjet-regering, tot uittreding van de republiek Azerbajdzjan uit de Sovjetunie en tot oprichting van een eigen Islamitische staat tezamen met de Azeri's die in Iran wonen.

In Iran leven ruim vijf miljoen Azeri's en in Azerbadjzjan 6,8 miljoen. Duizenden Azeri's hebben vrijdag de grens met Iran overgestoken. Volgens Iran ligt de Islamisering ten grondslag aan de Azerbajdzjaanse opstand. Het officiële Iraanse persbureau IRNA waarschuwde vrijdag dat de onlusten wild om zich heen zullen grijpen in de hele Islamitische wereld als de Sovjetunie de Azeri's hard aanpakt.

AFP-satellietfoto

■ *BAKOE - Sovjet- troepen bereikten in de loop van vanmorgen het centrum van de hoofdstad Bakoe in de Sovjetrepubliek Azerbajdzjan. Moskou zette in de afgelopen nacht het leger in om de orde en rust te herstellen in deze stad welke in feite in handen gevallen was van opstandige Azeri's. Over de omvang van de verliezen aan mensenlevens is nog niets officieel bekend gemaakt.*

Officieel in staat van beschuldiging gesteld van drugsgebruik

Burgemeester Washington tijdelijk op non-actief

WASHINGTON - De burgemeester van Washington, Marion Barry, heeft vrijdag besloten voor de duur van zijn proces zijn ambt voorlopig over te dragen aan zijn plaatsvervangster Carol Thompson. De 53-jarige Barry, die donderdagavond betrapt werd op cocaïnegebruik, liet nog in het midden of hij zijn kandidatuur voor een vierde ambtstermijn als burgemeester zal intrekken.

Barry was donderdagavond in een hotel in Washington gearresteerd bij een geheime operatie van de federale politie, de FBI, waarbij een vrouwelijke kennis als lokaas werd ingezet. Met een verborgen camera werd gefilmd hoe hij het goedkope cocaïnederivaat crack kocht en gebruikte. Bij zijn voorgeleiding voor het gerechtshof vrijdag is Barry in staat van beschuldiging gesteld wegens cocaïnebezit. Barry, die langs een menigte verslaggevers en juichende aanhangers het gerechtsgebouw binnentrad, verklaarde tijdens de korte procedure onschuldig te zijn.

Hij is aangeklaagd voor een overtreding en niet voor een misdrijf, waar veel hogere straffen op staan. Hij kan een maximale straf van een jaar gevangenis krijgen en honderdduizend dollar boete. Barry is zonder borgtocht vrijgelaten en moet op 5 februari weer voorkomen om een eventueel proces vast te stellen. Tot die tijd zal hij regelmatig drugstests moeten ondergaan en moet hij zich wekelijks bij justitie melden.

De arrestatie van de zwarte burgemeester, die al geruime tijd zeer omstreden was en van cocaïnegebruik werd verdacht, is in Washington hard aangekomen. De Washington Post wijdde er vrijdag zelfs een speciale editie aan. Bijna zeventig procent van de kiesgrechtigden in Washington is zwart en bij hen geniet Barry, ondanks zijn verre van smetteloze reputatie, grote populariteit.

WEG VRIJ

Barry's aftreden zou mogelijk de weg vrijmaken voor een succesvolle gooi naar het burgemeesterschap van de zwarte voorvechter van de mensenrechten, dominee Jesse Jackson. Jackson, die onlangs naar Washington is verhuisd, heeft verklaard geen kandidaat te willen zijn zolang Barry beschikbaar was.

Charles Lewis, een drugshandelaar die tijdens zijn proces onder ede had verklaard de burgemeester crack te hebben geleverd, is vrijdag veroordeeld tot vijftien maanden gevangenisstraf. Volgens Lewis waren Barry en hij "oude vrienden".

De stad Washington heeft in de afgelopen jaren wegens de met verdovende middelen verband houdende criminaliteit het predikaat "moordhoofdstad van de Verenigde Staten" gekregen. In 1989 werden in de stad 438 mensen vermoord, de meesten in verband met drugs-delicten. Deze maand zijn al 28 mensen om het leven gebracht bij het geweld.

Van den Broek bij Carlos Andres Perez

■ *CARACAS - De Nederlandse minister van Buitenlandse zaken drs Hans van den Broek is tijdens zijn bezoek aan Venezuela ontvangen door president Carlos Andres Perez. Van gedachten werd gewisseld, aldus het persbureau AFP, over de politieke en economische relaties met de Nederlandse Antillen, Aruba, Venezuela en Suriname. (AFP-satellietfoto)*

O.M. stelt onderzoek in

Ineke Stinissen overleden

ALMELO - Het Openbaar Ministerie in het arrondissement Almelo, Nederland, is een strafrechtelijk onderzoek gestart naar de gang van zaken rond het overlijden van Ineke Stinissen. Het onderzoek richt zich volgens een bekendmaking van het OM op de besluitvorming van het verpleeghuis om het leven van Stinissen te beëindigen. Het onderzoek wordt geleid door mr J. Reinders, hoofdofficier van Justitie.

De geneeskundig inspecteur van de Volksgezondheid in Overijssel zal de levensbeëindiging van Ineke Stinissen aanhangig maken bij het Medisch tuchtcollege in Zwolle, zo staat ook in de verklaring die door het OM is uitgegeven. Mevrouw Stinissen is vrijdagmiddag om één uur overleden in het verpleeghuis Het Wiedenbroek in Haaksbergen. Zij lag ruim vijftien jaar in coma.

NAPA

AMIGOE-abonnees ontvangen vandaag zoals elke zaterdag de weekend-bijlage NAPA met reportages en interviews over aktuele gebeurtenissen zowel in binnen- als buitenland. Daarnaast een aantal interessante rubrieken voor jong en oud. Degenen die zich nog niet op de AMIGOE hebben geabonneerd, kunnen de zaterdag-editie van de AMIGOE inclusief NAPA ver-krijgen voor de prijs van één gulden bij de diverse verkooppunten.

Columbia geland

EDWARDS - Na bijna elf dagen in de ruimte te hebben gecirkeld en twee uitgestelde landingspogingen vanwege slecht weer en computerproblemen is het Amerikaanse ruimteveer "Columbia" zaterdag op aarde teruggekeerd.

De Columbia landde om 1.35 uur plaatselijke tijd op de luchtmachtbasis Edwards in Californië. Doordat de landing, die al op vrijdag was voorzien, tweemaal moest worden uitgesteld, hebben de vijf astronauten met tien dagen en 21 uur onverwacht een nieuw duurrecord voor shuttle-vluchten gevestigd. Dit jaar staan nog negen andere vluchten met ruimteveren op het programma. De volgende vlucht moet half februari plaatsvinden: dan gaat het ruimteveer "Atlantis" de ruimte in.

VATICAANSTAD - Paus Johannes Paulus II gaat in april naar Tsjechoslowakije. Dat werd vrijdag gezegd in goed geïnformeerde kringen in het Vaticaan. Het bezoek op uitnodiging van president Vaclav Havel zal plaats vinden in het weekeinde van 21 en 22 april.

"Onafhankelijke justitie in het geding"

Korthals-Altes heeft felle kritiek op minister Croes

DEN HAAG — De Nederlandse ex-minister van Justitie - thans Tweede Kamerlid - mr Korthals Altes heeft bij de begrotingsbehandeling van het departement van Justitie in de Tweede Kamer ernstige kritiek laten horen op het beleid van de Arubaanse minister van Justitie mr Hendrik Croes.

Het blad NRC/Handelsblad berichtte hierover afgelopen woensdag uitvoerig. Het blad stelde: 'Aruba verhinderde onafhankelijkheid van de rechters'.

Ex-minister mr F. Korthals Altes zei in de Tweede Kamer, dat het erop wijst dat de regering van Aruba zich bij verschillende gelegenheden bemoeid zou hebben met de onafhankelijke macht van de justitie, waardoor de regering zelf in conclict kwam met het Openbaar Ministerie, zoals het artikel in NRC/Handelsblad stelt. Het blad haalt het geval aan waarbij minister Croes de invrijheidsinstelling van een drugsverdachte wenste tegen de wil van de officier van Justitie in.

Het VVD-Kamerlid Korthals Altes stelde in dit verband, dat de strijd tegen verdovende middelen belangrijk is, maar dat dit geen argument is om hierbij de garanties van een land te betrekken. Hij wees er verder op dat garanties voor een onafhankelijke justitie essentieel zijn voor de economie van een land omdat investeerders in deze zekerheid wensen.

Korthals Altes stelde dat voorlopig mensen naar Aruba gestuurd moeten worden om op het justitieel terrein werkzaam te zijn. Hij uitte zijn bezorgdheid over de relatie tussen de minister van Justitie en ambtenaren en zei dat die zo slecht is dat men zich niet meer beschikbaar wil stellen voor de functie van officier van Justitie, aldus het NRC/Handelsblad.

Huizenbouw, lassen, informatica, onderzoek, voorlichting

Sede Antia financiert helft van 2,1 miljoen aan sociale projecten

WILLEMSTAD — Sede Antia heeft aan zeven instellingen voor in totaal 1,1 miljoen gulden geschonken als bijdrage in de kosten van een of ander project. Inbegrepen de eigen bijdragen van de instellingen kosten de projecten een kleine 2,1 miljoen gulden. Het gaat om woningverbetering, het afbouwen van een sportpark, een cursus mig/mag lassen, de inrichting van een trainingsruimte voor data-entry-praktijken, het in elkaar zetten van een computerdatabank over de natuur en de geologie van Curaçao, een informatiecampagne van de dierenbescherming en een informatica-opleiding voor werkloze jongeren.

Drecha Cas krijgt 150.000 gulden van Sede Antia. Deze instantie verlicht de woningnood van de minstbedeelden in de samenleving. Het doel van de stichting is tevens de sociale vorming van jongeren. Iedere zaterdag werken groepen jongeren onder leiding aan de restauratie van huizen die voor hulp in aanmerking komen. De inwonenden geven een bijdrage in welke vorm dan ook. Voor dit jaar is een lijst samengesteld van ongeveer veertig huizen die opgeknapt gaan worden.

SPORTPARK

Met eigen inspanning heeft de sportvereniging St Rosa Indians een groot gedeelte van haar sportpark gerealiseerd. De afbouw bestaat uit het aanleggen van twee dugouts en een overdekte tribune. Hiervoor draagt Sede Antia een bedrag van 360.060 bij op een totaal van 760.060 gulden.

MIG/MAG

In verband met de stijgende lijn in de conjunctuur en in het bijzonder in de metallurgische sector en de vooruitgang op het gebied van de technologie wil de Feffyk zorgen dat er genoeg geschoolde krachten zijn die de techniek van het mig/mag-lassen machtig zijn. De door Sede met ruim 52.000 gulden gesponsorde cursus is bestemd voor personen die werkzaam zijn in de metallurgische sector (bijvoorbeeld autoreparatiebedrijven) en werkloze jongeren met een LTS-diploma metaal of elektrotechniek. Feffyk draagt zelf 18.000 gulden bij.

Data-entry houdt in: het invoeren van gegevens van een document op een computerschijf. In de regio is geconstateerd dat deze data-entry-industrie een snel ontwikkelende sector is die arbeidsplaatsen creëert. Het ingediende project van de twee betrokken bureau's Vantage, en Catapult betreft de inrichting van het trainingscentrum. Feffyk zal de cursussen verzorgen. Sede Antia draagt 260.000 bij van de 660.250 gulden die Feffyk in totaal nodig zegt te hebben.

Het Natural Heritage Program waar Carmabi steun voor vroeg is bedoeld om een gegevensbestand aan te leggen dat gehanteerd kan worden bij natuurbeheer- en bescherming. Het gaat om onderzoek naar de geologie en de ecologie van het eiland. Voor het geld is de geoloog Leon Pors aangetrokken die samen met de bioloog John de Freitas gegevens in zal voeren in een aangekochte computer die door een Amerikaanse organisatie voorzien wordt van archiveringsprogrammatuur. Carmabi krijgt 226.000 gulden en draag zelf 83.800 gulden bij.

De stichting Dierenbescherming gaat middels het project 1990, 'Ana di Informashon' de bevolking over het 'dierenleven' op Curaçao informeren. Lokaal vervaardigde folders en posters komen er aan te pas. Dit alles ter waarde van 87.700 gulden. Sede betaalt daarvan 56.700 gulden.

Met de opleiding van Fundashon Movemiento pa Desempleadonan zal een aantal werkloze jongeren voldoende kennis en vaardigheden vergaard moeten hebben dat het in een organisatie kan werken als aankomend applicatieprogrammeur, assistent-beheerder van kleine systemen en assistent-verkoper van hardware en software. Sede Antia financiert 19.500 van de totale 302.000 gulden die nodig is.

De Vertegenwoordiging van Nederland in de Nederlandse Antillen (VNONA) akkordeerde de toewijzing van de Nederlandse ontwikkelingsgelden door Sede Antia aan de zeven projecten. Sede Antia beheert de ontwikkelingsgelden voor sociale projecten.

■Zittend: Parabirsing, voorzitter Monte Horsford, Van der Hoeven en Tirso Sprockel van Sede Antia met achter hen vertegenwoordigers van de zeven instanties die geldelijke steun krijgen ten bedrage van 1,1 miljoen. Achter Horsford: stichtingslid Gladys van Dal.

Time to go

TIRSO SPROCKEL

WILLEMSTAD — Per 1 maart zal Tirso Sprockel zijn functie van algemeen directeur bij Sede Antia neerleggen. Hij zal worden opgevolgd door zijn rechterhand Frits Parabirsing die bij de de stichting nu werkzaam is als projectcoordinator. Sede Antia staat voor Sentro pa Desaroyo di Antia. Sprockel is 74 jaar en gaat met pensioen. 'It's time to go', zo lichtte hij toe.

FRITS PARABIRSING

Organisatrice drugstransporten

Curaçaose hoort twaalf jaar tegen zich eisen

HAARLEM —Officier van Justitie mevrouw mr. J. Kuitert heeft vrijdag bij de rechtbank in Haarlem twaalf jaar onvoorwaardelijke gevangenisstraf geëist tegen de 37-jarige L.L. uit Curaçao. De vrouw heeft toegegeven dat zij sinds begin 1988 bijna tien cocaïnetransporten naar Nederland heeft georganiseerd. Volgens de Antilliaanse handelde zij in opdracht van een grote drugsbaas uit Venezuela. Die zou haar tweeduizend gulden hebben betaald voor iedere koerier, die bereid was een partij drugs naar Nederland te smokkelen. Volgens justitie bouwde de vrouw op die manier een uitzendbureau in drugskoeriers op.

Januari vorig jaar werd op Schiphol een partij van vijftien kilo cocaïne onderschept. Eind maart vorig jaar vond de douane op Schiphol bijna zeven kilo in de koffer van een vrouw' die door de verdachte was geronseld. Haar echtgenoot, die eveneens bij dit transport betrokken was, is inmiddels tot acht jaar cel veroordeeld.

De verdachte, die na het aanhoren van de eis zeer over haar toeren raakte, vertelde dat zij uit geldnood in de drugshandel verzeild is geraakt. "Ik had het geld echt nodig,' zo verzekerde zij de rechtbank bij herhaling. Rechtbankvoorzitter mevr. mr. C. Terwee vroeg zich echter af of de nood werkelijk zo hoog was, omdat haar man een goede baan had.

Volgens officier Kuitert is L. zeer professioneel aan de gang geweest en heeft zij als organisator zo min mogelijk risico's genomen. Vanwege de enorme hoeveelheden drugs die er zijn gesmokkeld vond zij een lange gevangenisstraf op zijn plaats.

Raadsman mr. W. van der Blom vroeg de rechtbank echter een andere weg in te slaan. Hij pleitte voor een meer terughoudende rol van de strafrechter in drugsdelicten. Daardoor komt er volgens hem meer ruimte voor fraude-bestrijding en de milieucriminaliteit.

Volgens de advocaat moet juist de rechtbank in Haarlem' met haar vele drugszaken' het voortouw nemen om het drugsprobleem langzamerhand uit de criminele sfeer te halen. Alle betrokkenen zijn er veel meer bij gebaat dat de economische waarde van de drugshandel wegvalt,' aldus de raadsman' die vond dat de verdachte niet zwaarder moet worden gestraft dan haar echtgenoot.

De rechtbank doet op 2 febuari uitspraak.

Solidariteitsbrief voor vuil-opruimen

WILLEMSTAD — Zondag is er weer een wandeling door Malpais. De organisatie is in handen van Amigu di Tera. Om 08.. uur begint de wandeltocht door het natuurgebied. Vertrekpunt is de parkeerplaats van Club Vaersenbaai.

De milieubeschermersvereniging heeft een solidariteitsbrief gekregen van Friends of the Earth International. Deze overkoepelende organisatie heeft 38 lidlanden en een ledental van over de 100.000. De brief steunt het protest tegen het aanwijzen van waardevol natuurgebied als industriegebied en onderschrift de eis van een grondige milieueffecten-rapportage voor Malpais.

Amigu di Tera heeft laten weten dat leden van de vereniging het huishoudafval dat op het ontboste stuk grond naast de weg naar Vaersenbaai gestort was, opgeruimd hebben.

WEERSVERWACHTING GELDIG tot morgenmiddag 12.00 uur l.t.:

Licht tot half bewolkt, tijdelijk zwaar bewolkt met voornamelijk in de nacht- en ochtenduren kans op enkele plaatselijke buien.

Matige tot vrij krachtige, af en toe krachtige, oostelijke wind (tussen tien en 27 knopen).

Onder invloed van een zwakke storing in de hogere luchtlagen, die weinig van plaats verandert, zal in de komende 24 uur van tijd tot tijd vrij veel bewolking boven de Bedenwindse eilanden voorkomen. Hieruit kunnen enkele plaatselijke buien vallen.

DON MARTINA WERPT EEN BLIK TERUG:

'We richten ons nu op speciale rechtvaardigheid'

'MAN heeft gezorgd voor de economische opleving'

WILLEMSTAD — 'Als je in de politiek zit, dan weet je dat je niet altijd de eer mag opstrijken van je eigen werk, maar dat anderen dat doen', aldus ex-premier ir Don Martina, Staten- en Eilandsraadslid voor de MAN en voor de verkiezingen van 16 maart lijsttrekker voor de Blauwe Partij. Martina, die van zijn premiers-stoel werd gestoten door een plotselinge PNP/FOL/Wathey-coalitie, doelde met zijn woorden op de economische opleving die de Nederlandse Antillen - en in het bijzonder Curaçao - nu doormaken. 'Wij (van de MAN, bedoelt hij; red.) hebben gezorgd voor de kentering, voor de positieve groei', zo zei Martina tegenover de Amigoe.

'In januari zijn wij aangetreden en wij hebben, onder andere, gezorgd voor het herleven van het toerisme. Ons beleid heeft gezorgd voor een hernieuwde bouw en uitbreiding van hotels. In januari '87 werden de eerste nieuwe 65 kamers van het Princess Beach Hotel opgeleverd, onmiddellijk werd begonnen met de tweede serie van 65 kamers, die begin '88 gereed kwamen'.

Martina: 'In maart '87 het Dive Hotel van de Lions, in september '87 de uitbreiding van het Hotel Holland. In datzelfde jaar werden de plannen voor de bouw van het Otrobanda Hotel gestimuleerd en goedgekeurd. We hebben er alles aan gedaan om de uitbreiding van het Avila Beach Hotel te kunnen realiseren en begin 1988 waren wij degenen die het project Cas Abao een push hebben gegeven'.

De MAN-leider terugkijkend op zijn (korte) regeerperiode: 'Toen werd ook de strijd gestreden met de Verenigde Staten in het belang van onze offshore sector. We zijn er alsnog in geslaagd een mini-verdrag te sluiten met de VS - het meest haalbare. Onze regering heeft ook in het belang van de offshore een serie maatregelen getroffen, zoals de Mutual Funds en voor wat betreft de registratie van gegevens. De huidige regering heeft slechts de wet voor de gepensioneerden gerealiseerd. Dat is nog wel een wet waarmee wij al bezig waren!'.

Don Martina is van mening dat de 'meer-inkomsten in 1988-'89 te danken zijn aan het werk dat wij hebben verzet'. De MAN-leider: 'Ik ben er blij om want het zijn positieve resultaten voor onze bevolking'.

De leider van de Blauwe Partij zegt over de slogan 'Kòrsou unì, futuro sigur' dat die bedoeld is om te zeggen dat Curaçao naar een eenheid moet groeien. 'Onze actie van nu is erop gericht om het beleid zodanig in te richten dat voorzien kan worden in eenieders eerste behoeften'.

'Onze strategie is gericht op economische groei, sociale rechtvaardigheid en het optimaliseren van ons eigen kunnen en kunnen. Dat zijn onze speerpunten. We willen werken aan een grotere gemeenschapszin. De afgelopen tijd heeft de MAN zich geconcentreerd op het versterken van de economische basis; nu gaat het er meer om een sociaal welzijn te creëren. We hebben daarvoor offers gebracht; het inleveren moet nu omgezet worden in een sociaal welzijn, maar wél geleidelijk aan', aldus Martina.

CURACAO

Voor wat de MAN betreft, stelde Martina tegenover de Amigoe, worden dit de laatste verkiezingen voor de Staten van de Nederlandse Antillen: 'Onze koers is gericht op Curaçao. Wij willen vóór 1996 zover zijn, dat er sprake is van één verkiezing voor één parlement en één regering voor Curaçao. We willen bewerkstelligen dat er banden blijven bestaan met Bonaire en de Bovenwindse eilanden voor wat betreft de vrijheid van personen, verkeer, goederen en diensten; dat er één gemeenschappelijk Hof van Justitie komt, één Centrale Bank. Curaçao dient een apart land te worden binnen het koninkrijk met vormen samenwerking met de andere eilanden'.

Vóór definitieve ontbinding

Ondersteuningsfonds verdeelt gelden onder Bestuurscolleges

WILLEMSTAD —Het ondersteuningsfonds Nederlandse Antillen, indertijd opgezet om noodlijdende burgers in de Antillen te helpen, zal vóór het definitef ontbonden wordt, verschillende bedragen ter beschikking stellen aan de vijf Bestuurscolleges. De aanbieding van de cheques vindt de komende weken plaats.

Het BC van Curaçao krijgt 60.000 gulden van voorzitter B. Leon. Op Bonaire overhandigt bestuurslid Urba Pourier 14.000 gulden aan het BC. Sint Maarten krijgt ook 14.000 gulden, terwijl Saba en Statius elk 6000 gulden krijgen.

Bij notariële akte van acht januari 1915 werd het fonds ontbonden dat gelden had verkregen uit de resterende gelden, die in 1912 door comparanten bijeen gebracht waren voor slachtoffers van de mislukte oogst. Op doe zelfde dag werd de stichting Ondersteuningsfonds Nederlandse Antillen opgericht, met als doel ondersteuning te verlenen aan noodlijdenden in de West. Het stichtingbedrag bedroeg ruim elf duizend gulden. In Nederland bestond een gelijknamige stichting die in voorkomende gevallen gelden overmaakte om de nood te lenigen.

Het fonds werd beheerd door een bestuur, benoemd na overleg met de gouverbneur en heeft verschillende malen hulp verleend.

Het fonds, dat over een groot bedrag beschikte werd enkele jaren geleden ontbonden. Het saldo werd aan de Antilliaanse regering toegekend, die de gelden op haar beurt ter beschikking stelde aan de eilanden voor de financiering van sociale en culturele projecten.

Het had sinds de opheffing van het fonds geen zin meer het fonds nog langer in tact te laten in de Antillen: er komen immers geen gelden meer.

Vorig jaar werd het bestuur nieuw leven ingeblazen; toen werd besloten het fonds in de Antillen te ontbinden. De gelden die beschikbaar waren worden volgens een verdeelsluetel onder de Bestuurscolleges verdeeld. Na de verdeling van in totaal 100.000 gulden, de komende weken, zal de stichting worden ontbonden. Van de gelden die dan nog over zijn zullen de liquiditeitskosten worden betaald. Mochten er hierna nog gelden over zijn dan zijn die bestemd voor St. Eustatius en Saba. Die moeten het bedrag gelijk verdelen, aldus een persbericht van het bestuur onder voorzitterschap van B. Leon.

The Jungle officieel open

■*WILLEMSTAD—Minister Chucho Smits verrichte gistermiddag de opening van The Jungle in het Chobolobo shopping center. Deze moderne meubel en textielzaak is in handen van Militza Scoop en haar vriend Michel Nataf (foto). Tijdens een vakantietrip door het Caribisch gebied viel hun oog op Dominicaanse meubels. Van het een kwam het ander: een gezellig zitje voor het huis, werd een winkel. Men kan bij The Jungle terecht voor allerlei met de hand vervaardigde artikelen uit Santo Domingo, bamboe meubels, aardewerken potten en vazen, evenals lampen en sieraden uit dat land. Daarnaast zijn er tapijten uit India en mandjes uit de Filipijnen. Speciaal zijn de zogeheten textiel- systemen uit Frankrijk. Dit zijn grote lappen stof met uiteenlopende motieven die gedrapeerd kunnen worden als muur- of plafonddecoratie, bedsprei of tafellaken.*

Congres veiligheid in luchtverkeer

WILLEMSTAD — Van 22 tot en met 26 janauri zal op Curaçao onder auspiciën van de International Civil Aviation Organization (ICAO) een internationale bijeenkomst gehouden worden over luchtverkeersbeveiliging. Op de conferentie zullen met name coördinatieproblemen, die zich tussen de diverse luchtverkeersbeveiligingcentra voordoen aan de orde komen. Daarnaast zal gesproken worden over communicatie-apparatuur en navigatie-hulpmiddelen.

De volgende landen en organisaties zullen aan de conferentie deelnemen: Aruba, Colombia, de Dominicaanse Republiek, Haïti, Jamaica, Trinidad en Tobago, Venezuela, de Verenigde Staten, de Nederlandse Antillen, IATA en IFALPA. De opening wordt verricht door de minister van Verkeer en Vervoer.

Kamer van Koophandel:

Positief saldo '89 bedrijfsvestigingen

WILLEMSTAD — Per saldo is het aantal ingeschreven offshore en lokale bedrijven gegroeid in 1989. Dit zei voorzitter Robert Willems van de Curaçaose Kamer van Koophandel dit weekeinde en hij stelde daarbij dat de conclusie gerechtvaardigd is dat ook deze graadmeter een indicatie is dat de economische ontwikkeling van het eiland zich in opwaartse lijn voortzet. Concrete cijfers zullen later deze maand bekend gemaakt worden door de KvK.

Dr Saleh: 'Artsen, BC en regering moeten aan tafel'

Vestigingsbeleid specialisten moet eindelijk geregeld worden

WILLEMSTAD — Het vestigingsbeleid in de gezondheidszorg. Een vraagstuk dat de gemoederen bezig houdt. Dat bleek ook gisteren tijdens de officiële ondertekening van de eerste CAO voor het Sehos-personeel in tien jaar tijd. Gedeputeerde Nelson Monte en Daphne Kibbelaar lieten zich uit over de wildgroei van klinieken. Professor dr Alejandro Saleh internist in het hospitaal zegt het volgende: "Een groot probleem is dat wij veel jongeren medicijnen laten studeren in Europa. Na hun studie is er daar geen werk voor ze en hier krijgen ze ook geen plaats. Dat is natuurlijk een rare situatie. Daar moet een oplossing voor komen. Het is bijvoorbeeld een mogelijke solutie alleen nog maar Antilliaanse artsen toe te laten. Maar de medische wereld - bijvoorbeeld de vereniging van artsen -, het bestuurscollege en de regering moeten daar over beraadslagen."

DR SALEH

Saleh: "We moeten oppassen dat er niet teveel artsen komen. Teveel dokters maakt de gezondheidszorg erg duur. Om zijn inkomsten op pijl te houden bij veel concurrentie zal een specialist zijn prijzen opschroeven. Hij wordt business minded en verliest het belang van de patiënt uit het oog. Er is een internationale bewustwording dat er controle nodig is op doktoren en de wijze waarop zij hun patiënten behandelen. Vooral in Amerika doet zich zo'n situatie voor. Het komt al gauw tot een rechtzaak als duidelijk wordt dat een arts een onnodig duur onderzoek instelt naar een betrekkelijk eenvoudig te behandelen ziektebeeld."

NIET-COMMERCIEEL

"Gezondheidszorg moet non-profit zijn, in de zin van niet-commercieel. Op Curaçao doet zich de situatie voor dat niet-Sehos specialisten commercieel worden. Het is algemeen bekend dat ik voorstander ben van het binden van specialisten aan het ziekenhuis. In een hospitaal is er een opleidingssituatie. De senior-artsen leiden de nieuwen op tot verantwoordelijkheid. Ze leren goed en functioneel te werken. Het probleem met medisch specialisten die voor zichzelf beginnen is, wie controleert of hun werkwijze niet in het (financieel) nadeel is van de patiënt?"

De extreme stereotype van een arts die zo te werk gaat is die van de dokter die de griep van zijn patiënt niet eerder behandeld dan dat hij in het laboratorium röntgenfoto's, bloedproefen en dergelijke heeft laten nemen. Niet dat daarmee onomstotelijk vastgesteld wordt dat deze situatie zich voordoet op de Antillen, maar het is mede in het licht van het ontstaan van diverse privé-praktijken en -klinieken van specialisten dat een tendens in die richting teruggedrongen of voorkomen moet worden.

Aldus valt op te maken uit de waarschuwende woorden van dr Saleh.

GEMIS

"Wat dat betreft ervaar ik het gemis aan een Raad van de Gezondheidszorg die de regering adviseert over zaken als het vestigingsbeleid. Zolang zo'n raad er nog niet is, lijkt het mij zeer redelijk dat aan de Raad van Advies tenminste één medicus wordt toegevoegd."

DUIVENTIL

Het Sehos is niet onverdeeld gelukkig met de eigen weg die specialisten soms inslaan. Saleh: "Het Sint Elisabeth Hospitaal is net een duiventil waar een specialist af en aan vliegt. Ik denk dat het goed zou zijn als er een situatie ontstaat waarin specialisten verbonden *moeten* zijn aan het Sehos. Nu is het zo dat zij praktijk houden binnen de ziekenhuismuren, maar daarbuiten ook mensen in hun eigen praktijk helpen. Als je deze situatie sec bekijkt is zij natuurlijk raar. Bij welk bedrijf komt het voor dat men mensen in dienst heeft die buiten diensttijd datzelfde bedrijf tegenwerken. Want daar komt het toch op neer. Dat is feitelijk strijdig met alle regels van de economie."

COORDINATIE

Dat de deeltijd-specialist uit nood geboren is omdat er binnen het ziekenhuis geen voltijdsbaan voorhanden is, bestrijdt Saleh niet. Het wijzigen van de huidige situatie is geen lichte klus. Een suggestie zou kunnen zijn dat na topoverleg bepaald wordt dat een specialist mag werken buiten het Sehos, maar de onderzoeken binnen de hospitaalmuren laat verrichten. Ook zou de regering zich moeten uitspreken voor een coördinatie van het toelaten van afgestudeerde artsen. Zij zou de eis moeten stellen dat een arts die niet een samenwerkingsverband met het hospitaal aan kan gaan, niet toegelaten wordt op het eiland. Tot op de dag van vandaag is het het Bestuurscollege dat beslist over de specialisten die toegelaten worden op het eiland.

NIEUWE TIJD

De binding moet primair met het Sehos zijn, vindt Saleh en niet via het BC en de GGD lopen. Gedeputeerde Monte sprak gisteren uit voorstander te zijn van decentralisatie van overheidstaken naar instanties binnen de gezondheiszorg. Ook in de gezondheidszorg moet dit jaar een nieuwe tijd aanbreken, zo zei hij.

Geen verrassingen op lijsten St. Maarten

WILLEMSTAD/PHILIPSBURG — Op de kandidatenlijsten van de drie politieke partijen op Sint Maarten komen geen grote verrassingen voor. Claude Wathey voert de DP-lijst weer aan. Vance James Jr is lijsttrekker van de nieuwe Sint Maarten Pattriottic Alliance, terwijl Freddy Lejeuz de PEM-lijst aanvoert. De DP-lijst telt acht kandidaten, die van de Alliance elf en de PEM-lijst telt zeven man.

Ook op Sint Maarten werden de kandidatenlijsten voor de komende Statenverkiezingen gisteren ingediend. De DP, sinds oudsher de grootste partij op Sint Maarten, bestaat verder uit (statenlid) Millicent de Weever (2) en (statenlid) Marcel Gumbs (3). Minister Louis Gumbs van Verkeer en Vervoer staat op de vierde plaats. Sarah Wescott-Williams, in het verleden door Wathey voorgedragen als gezaghebber, maar afgewezen door het kabinet Martina, is nummer vijf.

De andere DP- kandidaten zijn Mario Hodge, Emannuel York en Joyceline Arindell.

Opvallend is dat Joe en Rene Richardson, de twee ontslagen DP gedeputeerden die de ruzie met Wathey intussen bijlegden, zeiden liever niet op de DP- lijst te willen verschijnen. Wel zal men voor de partij campagne voeren. Joe Richardson is zelfs benoemd tot campagne-manager.

De St. Maarten Patriottic Alliance wordt, zoals te verwachten was, aangvoerd door SPM- leider Vance James. William Marlin is kandidaat nummer twee, gevolgd door ex-DP minister Leo Chance. Julian Rollox van de We Fo' We verschijnt ook op de lijst van deze nieuwe alliantie. De lijst wordt 'gedragen' door de ex- gedeputeerde van de DP Sam Hazel. Mr Elco Rosario, een Curacaose notaris op Sint Maarten, komt ook op de lijst voor, evenals de Nederlandse mevrouw Enkevoort.

COMMENTAAR

Laatste Staten

DE EILANDEN van de Nederlandse Antillen maken zich op om op 16 maart de nieuwe samenstelling van de Staten van de Nederlandse Antillen middels democratische verkiezingen te kunnen bepalen: het parlement van het Land, waaruit de regering gevormd zal worden.

Hopelijk is 1990 het laatste jaar waarin deze verkiezingen plaats vinden. Deze krant koestert deze wens niet alleen: velen hebben met ons al eerder kenbaar gemaakt, dat de Staten in deze vorm een 'onwerkzaam' en - een beetje scherp gezegd - 'ondemocratisch' instituut vormen.

Om bij het laatste te beginnen: op Sint Maarten, St. Eustatius en Saba werden vier jaren geleden in totaal exact 7.000 geldige stemmen uitgebracht, die goed waren voor vijf vertegenwoordigers in de Staten - een gemiddelde dus van 1.400 stemmen per Statenlid; op Curaçao verwierven de MAN en de DP samen in totaal 32.412 geldige stemmen, waarna deze partijen met zeven personen de Staten-zetels konden bezetten - een gemiddelde van ruim 5.000 stemmen per parlementariër.

Van democratie is dus nauwelijks sprake; indien dat wel het geval zou zijn geweest - dat elke stem in een Land even zwaar weegt - dan zouden de drie Bovenwindse eilanden hebben kunnen beschikken over één Staten-zetel, hooguit over twee vertegenwoordigers.

De consequentie van het huidige (te vermaledijden) systeem heeft de bevolking van de Nederlandse Antillen gedurende de bijna afgelopen vier jaren ondervonden. Werd aanvankelijk de PNP met 29.172 geldige stemmen (zes Statenleden) 'monddood' gemaakt door de MAN, de DP en de FOL in samenwerking met 'de sterke man' Claude Wathey van Sint Maarten, daarna kwamen de MAN en de DP in het 'verdomhoekje' terecht toen de PNP erin slaagde Wathey om te turnen en met de Nationalen en Frentistas in het kabinet-Liberia plaats te nemen.

Het feit, dat een stem van de Bovenwindse eilanden bijna vier maal méér weegt dan een stem van Curaçao - het eiland dat toch het meeste geld in het Antilliaanse laatje bracht en brengt - heeft enorme frustraties veroorzaakt onder de Curaçaose bevolking, die aanvoelde dat Wathey als gevolg van dit kiesstelsel niet alleen de sterkste man van Sint Maarten is maar van de hele Nederlandse Antillen. Dat hij persoonlijk 2.571 stemmen wist te verwerven, doet in dit verband niet terzake - het zijn er altijd nog aanzienlijk minder dan een Curaçaos Statenlid nodig heeft.

Met opzet staat hierboven geschreven, dat die frustraties gelden voor de *Curaçaose bevolking* en staat er niet voor *de politici*. Immers, ware dat het geval geweest, dan zou dit systeem allang zijn veranderd of waren er op zijn minst wijzigingsvoorstellen ingediend.

Voor Curaçao had een en ander in het verleden nóg meer nare gevolgen. Wij herinneren aan de jaren zestig, de periode tussen 1963 en 1967, toen het Landsbestuur in de machtige handen was van de DP en de PNP met overweldigende meerderheid de zetels in de Eilandsraad bezette (twaalf stuks). Op alle mogelijke wijzen heeft toen de regering getracht het PNP-bestuur over Curaçao dwars te zitten, te kleineren en te koeieneren. Slachtoffer van dat politieke machtsvertoon: de Curaçaose bevolking. Van verschillende kanten is later aangegeven, dat die periode in zeer grote mate de aanzet is geweest tot het volksoproer in 1969. Bij alle partijen heeft tot nu toe de politieke moed ontbroken om de rol van het machtswellustige gedrag van de toenmalige regeerders te laten onderzoeken. Bij velen heerste het gevoel, dat die regering de Curaçaose bevolking wilde straffen voor het eigenzinnige stemgedrag.

Met andere woorden: de geschiedenis heeft geleerd dat in het huidige kiesstelsel Curaçao als grootste eiland er het meest de dupe van wordt indien de regering wordt gevormd door partijen die niet óók op dit eiland aan de macht zijn.

Dat moet in de toekomst niet meer mogelijk kunnen zijn.

Vandaar: hopelijk zijn dit de laatste Staten-verkiezingen in deze vorm en kan Curaçao over vier jaren - of eerder - een eigen regering kiezen, die geen rekening hoeft te houden met welke 'sterke' man of vrouw dan ook, op welk eiland die ook moge wonen.

De heren (en dame) ondertekenaars van de ziekenhuis CAO. In het midden houdt bisschop Ellis een toeziend oog.

Ziekenhuis-CAO geaccordeerd

WILLEMSTAD — Symbolisch werden de pennen waarmee de handtekeningen onder de CAO werden gezet vrijdagavond in het Holiday Beach Hotel uitgewisseld tussen vakbondsman Daphne Kibbelaar en Kiki Monte, voorzitter van het stichtingsbestuur van het Sint Elisabeth Hospitaal.

De bezuinigingsmaatregel waarbij van werknemers in totaal zeven procent moesten inleveren verdeeld over hun salaris en hun vakantietoeslag is afgeschaft, de verschillen in salariëring tussen gehuwd en ongehuwd worden weggenomen en er zijn meer vakantiedagen ingevoerd.

CBV-voorzitter Kibbelaar vindt verder artikel 16 van de nieuwe regeling waarin opgenomen is dat de werknemer niet meer gebonden is aan een bepaalde geheimhouding vermeldenswaardig.

De vakbond CBV heeft in 1986 het concept voor de huidige CAO in de la moeten leggen om strategische redenen, in die periode is wel de aanzet gegeven voor de formatie van een adviesraad, op die manier kregen CBV-leden inzage in de cijfers van het hospitaal, zodat in de nu afgeronde periode met gegevens aangetoond kon worden aan bestuur en directie dat het tijd was om de bezuinigingsmaatregelen terug te draaien. Voor de achterban was het uitstel van de onderhandelingen moeilijk te verteren. De vakbondsstrategie die in eigen vlees snijdt, zo noemt Kibbelaar het.

Financieel directeur Berenos gaat akkoord met het voorstel de salarissen van de laagst betaalden binnen het ziekenhuis te verhogen.

Ook voorzitter Monte erkende dat het offer van het inleveren niet meer dringend nodig is. Hetgeen niet betekent dat de moeilijke periode voor het ziekenhuis achter de rug is.

SEMINARS VOOR BEDRIJFSLEVEN, OVERHEID, PUBLIEK

Nieuw milieubeleidsplan neemt concrete vormen aan

WILLEMSTAD — Van 22 januari tot en met 9 februari verblijven vertegenwoordigers van het Nederlands Adviesbureau DHV voor een tweede werkperiode op Curaçao voor uitwerking van het nieuwe milieubeleidsplan. In deze periode zal het conceptrapport van de eerste werkperiode met de verschillende gesprekspartners worden besproken. Tevens zullen groeperingen die in de eerste ronde van de besprekingen niet aan bod kwamen, gelegenheid krijgen om in de tweede periode commentaar te geven op het tussenverslag waarin knelpunten in het milieubeleid werden aangegeven.

Naast de werkvergaderingen met overheidsdiensten, het bedrijfsleven en andere organisaties wordt een aantal seminars georganiseerd. Het seminar met de overheidsdiensten op 25 januari richt zich op drie thema's: 'awareness', wet- en regelgeving/zelfwerkzaamheid, onderlinge afstemming van de overheidsdiensten.

De werkvergadering met het bedrijfsleven vindt plaats op 29 januari 's ochtends en heeft als thema's: wet- en regelgeving en normen en het principe 'De vervuiler betaalt'.

Op 29 januari vinden in de namiddag besprekingen met de vakbonden plaats. Een tweede sessie met het bedrijfsleven op 2 februari worden als thema's behandeld: afvalverwerking, milieuzorg, vestigingsbeleid/zonering.

Op 1 feburari wordt op de UNA een seminar georganiseerd, dat bedoeld is voor de hele gemeenschap. In dit seminar zal gewerkt worden aan het onderwerp 'incentives/heffingen', dat een belangrijk instrument is voor de overheid, het bedrijfsleven en de overige sectoren van de gemeenschap. Heffingen en incentives kunnen geheven worden op beperkte zaken en over een brede linie. Daardoor kunnen zowel specifieke groeperingen (bijvoorbeeld grote bedrijven) als de gehele bevolking (met speciale maatregelen voor de sociaal zwakke groepen) ermee geconfronteerd worden.

Op 3 februari vinden tenslotte besprekingen met de Centrale Commissie van de Eilandsraad plaats. Dan zal er een plan worden opgesteld voor officiële vaststelling van het Milieubeleidsplan. Het streven is om de werkzaamheden per begin maart af te ronden.

■ *ORANJESTAD — De Nederlandse minister van Buitenlandse zaken mr Hans van den Broek vertrok gisteren na een tweedaags bezoek naar Venezuela. In de vergaderzaal van de ministerraad mocht hij nog voor vertrek een van dierenhuiden gemaakt schilderij van de Natuurlijke brug uit handen van premier Oduber als geschenk in ontvangst nemen.*

D'Arnault weer voorzitter KvK

ORANJESTAD — Eric d'Arnault werd voor een tweede periode gekozen als voorzitter van de Kamer van Koophandel (KvK).

Hij vormt samen met ondervoorzitter Milton Ponson en secretaris/penningmeester Lorraine de Souze het dagelijks bestuur van de KvK. Het bestuur bestaat verder uit plaatsvervangend ondervoorzitter Roque Solagnier en de leden Antonio Green, Gerrit Koolman, Norman Kuiperi, Carlo Mansur, Edouard Porry en Brenda van Veen-Every.

ORANJESTAD — Officier van Justitie mr Lie-A-Kwie eiste vrijdag een gevangenisstraf van twee jaar tegen de man J.F. Deze werd op 4 okober aangehouden en in zijn bezit werd een pakje aangetrofen met daarin 4.7 gram cocaïne. Uit verklaringen van getuigen bleek, dat F. al een tijd drugs aan het verkopen was. De rechter zal over drie weken vonnis in deze zaak wijzen.

Declaratieformulier afgeschaft

ORANJESTAD — Met ingang van 1 januari 1990 heeft de Arubaanse regering besloten om declaratieformulieren af te schaffen.

In het vervolg kan men zijn eigen verkoopfactuur indienen bij betrokken dienst teneinde betaald te krijgen voor de geleverde goederen of diensten. Op de factuur dient vermeld te worden: specificatie van het geleverde goed, datum aflevering/verkoop, aantal per eenheid (meters, stuk enz.), bedrag per eenheid totaal en totaal factuurbedrag. Indien de bestelling door middel van een bestelbon/opdracht is geschied, dient deze zoals tot nu toe gebruikelijk meegestuurd te worden en vermeld te worden op de factuur.

Minister Briesen: bezwaren geëvalueerd:

Visserijproject komt in Savaneta

SAVANETA — In reactie op de protesten van de Dolphins en restauranthouder van Brisas del Mar over de vestiging van een visbedrijf in het recreatiegebied van Savaneta stelde minister van Economische zaken ing. Eddy Briesen, dat dit een project is dat door Nederland werd goedgekeurd en waarover enige tijd overleg heeft plaatsgevonden.

Daarbij werden toen ook de nu geuite bezwaren geëvalueerd, hetgeen geen reden was om het project elders te vestigen. De bewindsman wees erop, dat de huidige plaats gekozen werd omdat deze gunstig gelegen is voor de vissers en het project op zich geen enkel probleem vormt voor het geven van zwemlessen. Daarbij werd zes jaar geleden de pier niet voor zwemlessen maar voor de vissers aangelegd. Briesen stelde dat het project zo maar niet gestopt kan worden. Dat kost teveel geld en houdt het geheel, dat toch al achter is, maar op. Men zou dan helemaal opnieuw moeten beginnen. Wél zou de bewindsman zien of er een mogelijke oplossing te vinden is.

Rudy Kelly van het visserijproject stelde eveneens duidelijk, dat het project geen gevaar voor de recreatie oplevert. 'Wij snijden of maken daar geen vis schoon', aldus Kelly, die erop wees dat zes jaar geleden toen de pier voor de vissers werd aangelegd duidelijk was dat hier vissersactiviteiten verwacht konden worden. Hij wees erop, dat de bedoeling is dat de vissers uit de buurt met hun boten en vissers van elders met hun auto de vis naar Savaneta brengen waar deze in vriezers wordt opgeslagen. "Er is dus geen sprake van afval in zee gooien',aldus Kelly. 'Het project vormt geen enkele molest voor niemand'.

Speciale programma's TeleAruba

ORANJESTAD — TeleAruba verzorgt op vrijdag 19 januari om negen uur de uitzending van het speciale programma 'The world to the world' van-uit Rusland.

Het programma handelt over de leefomgeving en de ontwikkelingen op dit gebied. De genodigden in dit programma zijn: de secretarisgeneraal van de VN Javier Pérez de Cuellar, de Russische academicus Evguenij Velkov, de minister-preisdnet van Noorwegen Gro Harlem Bruntland, de oceaanograaf Jacques Cousteau, de Amerikaanse Senator Albert Gore en de Russische premier Michail Gorbatsjov. In het programma is ook een presentatie te zien van audiovisuele segmenten die geproduceerd werden door 29 landen.

Zaterdag 20 januari om elf uur komt TeleAruba met een directe uitzending van de 46e Golden Globe Award voor de beste films en televisieprogramma's.

Beide programma's, vrijdag en zaterdag, duren twee uur.

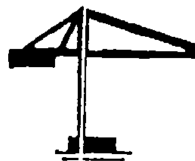
ORANJESTAD — De regering nam het besluit dat ingaande 24 januari de ministerraad elke woensdag de gehele dag zal vergaderen.

Hierdoor kunnen de ministers het publiek niet meer op woensdag ontvangen, maar zal dit op elke donderdag geschieden. Om met één van de ministers te praten, moet men van tevoren een afspraak regelen met de secretaresse van de betrokken minister.

Hoofdprijs van Lotto naar vijftig mille

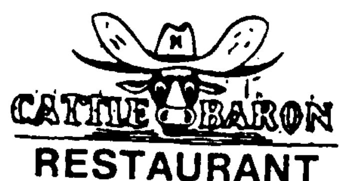
ORANJESTAD — Bij de Lottotrekking van gisteravond bleek geen der inzenders de vier getrokken nummers - 31-20-11-10 - geraden te hebben.

Het beschikbare bedrag, ruim 39 mille florin, blijft daardoor in de pot, zodat deze volgende week kan oplopen tot ruim vijftigduizend florin. Ook de tweede prijs - drie der nummers goed met joker 24 - van bijna drie mille blijft in de pot omdat er geen winnaar was. Voor de derde prijs waren er 31 goede inzenders - waarvan zeventien Lotto Loco - die ieder 70,85 florin kunnen incasseren.

Bij exploit van mij, SIGRID J.B. TORRES, deurwaarder bij het Gerecht op Aruba, van de 18de januari 1990 waarvan een afschrift is gelaten aan de E.A. Heer Officier van Justitie op Aruba, is ten behoeve van:

FATIMA ALBERTINA ORMAN, huisvrouw, wonende op Aruba, ten deze domicilie kiezende aan de J.G. Emanstraat nr. 61 te Oranjestad op Aruba, ten kantore van de advokaat **mr. A. BIKKER;**

OPGEROEPEN:

FELIS FERNANDEZ-BELEN, thans zonder bekend woon- of verblijfplaats op Aruba, of elders, om op woensdag, 6 juni 1990 des voormiddags om 08.30 uur ter terechtzitting van het Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba, ten Raadhuize te Oranjestad te verschijnen, teneinde op de door requirante tegen hem ingestelde vordering te antwoorden.

Sigrid J.B. Torres
deurwaarder.

AGENDA ARUBA

KANTOORUREN AMIGOE: 08.00-12.00/14.00-17.30 uur; zaterdag gesloten.

TELEFOON: 24333. Voor spoedgevallen na kantoortijd: 21639, 22316 en 24508. Pageboy 127-743.

TELEFAX: 22368.

BANKREK. nr 10 815.445 Banco di Caribe.

POLITIE: 100

ALARMCENTRALE: 115.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 08.00-12.00/14.00-17.00 uur worden opgegeven; behalve op zaterdag. Alleen zoekertjes, die op maandag en donderdag vóór 10.00 uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

TELEARUBA
ZATERDAG: 18.00 Highway ti heaven: 'Whole nine years' (last); 18.52 Style with Elsa Klensch; 18.12 Big story; 19.32 Crossfire; 20.00 Love Boat: 'Fransworth Fling' (deel 2); 21.00 CNN international news; 21.30 Estreno; 'Shake down on Sunset Strip'; 23.00 Special: 'Golden Globe Award'; 01.00 Sluiting.

ZONDAG: 17.00 Spotlight on sports; 17.50 Musical Extravaganza: 'Don Johnson'; 18.45 Health Week; 19.05 Just for the record; 19.30 Showtime; 20.30 Methodist Church; 20.45 CNN international news; 21.00 Quo Vadis? 22.30 Week in review; 23.30 'Sports late night; 24.00 Sluiting.

*****

KERKDIENSTEN
BRAZIL: zon.: 09.00 en 19.00 uur.
DAKOTA: zat. 19.00 uur; zon.: 08.00 uur.
EMANUELKAPEL: zat.: 19.00 uur.
NOORD: zat.: 19.00 uur; zon.: 07.30 en 18.00 uur.
ORANJESTAD: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 10.00 en 19.00 uur.
PARADERA: zat.: 19.00 uur; zon.: 10.00 en 17.30 uur.
POS CHIQUITO: zon.: 08.00 uur.
SAN NICOLAS: zon.: 08.30 en 18.30 uur.
SANTA CRUZ: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 09.00 en 18.30 uur.
SAVANETA: zat.: 19.00 uur; zon.: 17.30 uur.
TANKI LEENDERT: zon.: 09.00 uur.

*****

PROTESTANTSE KERKDIENSTEN
ORANJESTAD: 10.00 uur ds A. van den Doel (crèche en zondagsschool).
SEROE COLORADO: 08.30 uur ds A. van den Doel.
PIEDRA PLAT: 10.30 uur ds Hessen; zondagsschool in het Jeugdcentrum.
SAN NICOLAS: 09.00 uur ds Hessen; zondagsschool op dezelfde tijd.

*****

DE NIEUW APOSTOLISCHE KERK (Goletstraat 5-A): 09.30 uur kerkdienst.

*****

ZONDAG
BIOSCOPEN
PRINCIPAL: 20.30 uur **Back to the future II** (adventure, 14 jr).
DRIVE-IN: 21.00 uur **Uncle Buck** (comedy, 14 jr).

*****

DIVERSEN
SOCIEDAD BOLIVARIANA: 16.00 uur off. opening door minister Refunjol van expositie van beeldhouwwerken gemaakt door de Nederlandse kunstenaar Boezem.

SPORT
WANDELMARS: 06.00 uur start tien uur durende kris-kras tocht bij Colorado Point naar het Lighthouse Restaurant.

BRIDGEN: 11.30 uur finale open viertallenkampioenschap; 17.00 uur prijsuitreiking -leslokaal Bushiri Beach Hotel.

SOFTBALL
(Aruba Softball Bond)
10.00-16.00 uur voortzetting competitie op het Caribe- en Duracellterrein.

*****

KINDER-POLIKLINIEK DR A.E. HART (Shakepearestraat 13, tel.: 27263): spreekuren maandag t/m zaterdag van 08.30-11.30 uur; alleen op maandag en vrijdag van 15.00-18.00 uur.

*****

CENTRO MEDICO CARABOBO (Engelandstraat 7-A t/o Eagleclub): geopend van maandag t/m vrijdag van 08.00-18.00 uur. Voor spoedgevallen is één der artsen 24 uur per dag bereikbaar via tel.: 24300, page 238.

*****

NARCOTICS ANONYMOUS HELPLINE: tel.: 38989 (24 uur per dag).

*****

Tot uitspraak in bezwaarschrift-procedure:

Van Wijland wint zaak

ORANJESTAD — De rechterplaatsvervanger in Ambtenarenzaken mr J.Th. Wit deed gisteren uitspraak in de zaak die officier van Justitie mr J.R.J. van Wijland had aangespannen tegen de officier van Justitie als hoofd van het parket, de Procureur-Generaal, minister van Justitie en de gouverneur van Aruba ingevolge de opdracht dat Van Wijland geen drugszaken meer mocht behandelen.

Van Wijland werd in zijn vorderingen, voor zover gericht tegen de minister van Justitie en de gouverneur, niet ontvankelijk verklaard. De rechter besliste bij voorraad dat de aangevallen maatregel van de officier van Justitie, hoofd van het parket dd. 10 december 1989, wordt geschorst zulks zolang in de bij het gerecht aanhangig gemaakte bezwaarschriftprocedure nog geen einduitspraak is gewezen. Beveelt, dat Van Wijland voorlopig zijn werkzaamheden terzake de landsverordening Verdovende Middelen met onmiddellijke ingang zal kunnen hervatten en zal kunnen blijven uitoefenen op dezelfde voet als hij dit deed voor 12 oktober 1989.

EERLIJK SPEL

Verbiedt de officier van Justitie, hoofd van het parket en de Procureur-Generaal om tegen Van Wijland maatregelen te treffen welke aan evenvermeld bevel op enigerlei wijze het feitelijk effect zullen ontnemen. Van Wijland werd bijgestaan door mr R.Th.J.M. Oomen. Voor de tegenpartij trad op mr Arie Swaen.

'Geredelijk kan worden verwacht', aldus de rechter in zijn vonnis in de Van Wijlandzaak, 'dat de aangevallen maatregelen in de bodemprocedure zal worden vernietigd, reeds omdat Van Wijland naar vaststaat, niet is gehoord alvorens deze, voor hem het veld van zijn werkzaamheden beperkende maatregelen werd getroffen. Daarmee is in elk geval geschonden het beginsel, dat eerlijk spel moet worden gespeeld'.

Voorts is het gerecht met Van Wijland van oordeel dat de aangevallen maatregel voor hem dermate nadelig is dat in deze onverwijlde voorzieningen nodig zijn. Het gerecht acht met name aannemelijk dat de maatregelen tot gevolg heeft dat zijn integriteit binnen de Arubaanse samenleving in twijfel wordt getrokken met als gevolg daarvan dat zijn functioneren als magistraat in toenemende mate wordt of zal worden bemoeilijkt.

■ ORANJESTAD — Vertegenwoordigers van de publiciteitsmedia waren tijdens een dinnerparty in Le Petit Café de gasten van Licores Aruba en de Antilliaanse Brouwerij, die hun erkentelijkheid wilden bewijzen voor de goede relaties in de afgelopen jaren tussen media en Amstel. De dinnerparty was tevens een 'kick-off' voor de festiviteiten ter gelegenheid van het dertigjarig bestaan van de Antilliaanse Brouwerij (op de 23ste aanstaande) en het feit dat Licores Aruba op 1 mei aanstaande 29 jaar Amstel-vertegenwoordiger op Aruba is.

Oiky Posner (Licores Aruba) en Pim Fangman (Antilliaanse Brouwerij) lieten tijdens de party horen, dat het dertig-jarig bestaan het hele jaar door met een groot aantal activiteiten gevierd zal worden. Het programma van activiteiten zal spoedig worden bekendgemaakt.

Foto: Pim Fangman, Gerda de Groot (Caribbean Satellite Systems), Oiky Posner, Luis Posner en het Trio Los Arubeños dat de aanwezigen in de stemming hield.

Overheid moet Hermans betalen

ORANJESTAD — In de zaak die dr Hermans had aangespannen tegen de beslissing van minister Charro Kelly, die hem aan de vooravond van zijn vakantie op staande voet ontsloeg, deed de Ambtenarenrechter gisteren uitspraak.

Zoals bekend, had de rechter bij eerste behandeling aan de advocaatvan minister Kelly, mr Coutjnho, voorgesteld met de bewindsman te bespreken of deze bereid was de ontslagbrief in te trekken. Hiertoe was de minister niet bereid, waarna de behandeling werd voortgezet. In het vonnis werd de regering verplicht om dr Hermans zijn salaris te betalen tot de afloop van zijn contract in mei 1990. Dit kan vooruit geschieden.

Dr Hermans werd bijgestaan door mr Arie Swaen.

Corrie van Gorp:

Vlucht naar Aruba

ORANJESTAD — De Nederlandse revueester Corrie van Gorp (48) zou plannen hebben zich op Aruba te vestigen, waar zij kortgeleden een vakantie doorbracht. Het Nederlandse weekblad Story besteedde alle aandacht hieraan onder de kop 'Corrie van Gorp vlucht naar Aruba; weg van alle zorgen'.

Zij genoot met haar man Gerard Verschoor op Aruba, nadat zij enige jaren geleden de nodige spanningen in haar beroep te verwerken kreeg. Ze was verschiedene malen in het charmante gezelschap van de minister-president van de Nederlandse Antillen (bedoelt wordt Aruba; red.) Nelson Oduber, waarvan ook een foto van Corry al dansende met de Arubaanse premier. Story vroeg aan Corry of premier Oduber haar overhaalde zich op Aruba te vestigen. Terugkomen doet ze in elk geval.

Spreekuur Huurcommissie

ORANJESTAD — De Huurcommissie Aruba houdt elke donderdagmorgen van negen tot elf uur spreekuur voor personen die ten oosten van de brug wonen. Dit vindt plaats in het gebouw van de Nationale Bibliotheek in San Nicolas. Voor personen ten westen van de brug is er iedere dag spreekuur in het gebouw van Economische zaken aan de Smith Boulevard, naast Warehouse.

Vragen & AVP-Statenlid Engelbrecht:

Inkomsten uit accijns en invoerrechten verminderd

ORANJESTAD — Statenlid Armand Engelbrecht (AVP) heeft aan de ministers van Economische Zaken en Financiën vragen steld over de verminderde ontvangsten op invoerrechten en accijnzen.

Uit de statistische mededelingen over het derde kwartaal 1989 blijkt, dat men tot en met augustus minder accijns op benzine ontving dan in dezelfde periode in 1988, namelijk 18.1 miljoen florin tegen 19.1 florin. Over het hele jaar 1988 werd 28.6 miljoen ontvangen tegen 25.5 miljoen in 1987.

Engelbrecht vraagt of de ministers het ermee eens zijn dat de economie van Aruba in 1989 verder is blijven groeien vergeleken met 1988, gezien de meer-inkomsten voor de overheid aan invoerrechten, accijns op gedistilleerd, bier, tabak, loonbelasting, casinorechten enzovoorts. Kunnen de ministers de redenen geven voor de minder-inkomsten van bijna één miljoen florin tot en met augustus 1989, terwijl de economie van Aruba blijft groeien?

Het Statenlid vraagt ook hoeveel motorrijtuigen geïmporteerd werden in 1989 en of de ministers het ermee eens zijn dat, gezien de vestiging van nieuwe bezinepompstations, de vraag naar benzine gestegen is. Tot slot wenst Engelbrecht te vernemen wat de regering van plan is te doen om de dertig miljoen florin aan accijns op benzine te krijgen, zoals in de begroting is opgenomen.

Minister Croes:

Lange duur van uitleverings-procedure besproken

ORANJESTAD — Minister van Justitie mr Hendrik Croes vertelde, dat tijdens het bezoek van de Nederlandse minister van Buitenlandse zaken, mr Hans van den Broek, ook gesproken werd over de te lang durende procedure wanneer iemand naar de Verenigde Staten moet worden uitgewezen. In dit verband haalde Croes aan het recentelijk daarvoor van Venezolaan vijf maanden op Aruba vastzat. Minister Croes stelde dat collega Van den Broek open oog voor deze kwestie had en bij Washington zou aankloppen, dat in de toekomst sneller gehandeld wordt.

ORANJESTAD — Op het Aruba Juniorsveld wordt zondag een veteranen softbalwedstrijd gespeeld tussen de oude rivalen Aruba Juniors en RCA. Alle spelers die in deze wedstrijd uitkomen, zijn boven de vijftig jaar zodat er van een echte veteranenstrijd kan worden gesproken.

Waarnemend directeur van Posterijen De Kort:

Vertraging bezorging door omvang van aanbod

ORANJESTAD — 'We doen ons best, maar we krijgen teveel post om te verwerken', zo liet de waarnemend directeur van Posterijen Aruba, Rudolf de Kort, de Amigoe desgevraagd weten op de vraag waarom de post zo lang onderweg blijft.

Na het vertrek van directeur Rob Arends, die weer naar de PTT in Nederland terugkeerde, haalde de regering een 'oud paard' van stal. Rudolf de Kort - met een dienstverband van 36½ jaar - die met pensioen was, kwam op verzoek van de regering voor de duur van een jaar als arbeidscontrant de leiding op zich nemen. Het ligt in de bedoeling - de oproepadvertenties werden hiervoor reeds geplaatst - dat er een counterpart komt, die dan door De Kort wordt begeleid en na een jaar de leiding kan overnemen.

Ten aanzien van het personeelsbestand vertelde De Kort dat de drie maanden dat hij er zit zeven man met VUT zijn gegaan. 'We hebben daarvoor wel ander personeel gekregen, maar die moeten ingewerkt worden. We doen ons best', aldus De Kort in een gesprek met de Amigoe. 'We hebben geen last van zieken en hopen dat men begrip zal hebben voor het verwerken van teveel aan post'.

Er wordt de laatste tijd nog al wat geklaagd op Aruba, dat de post zo lang uitblijft. De ATIA stuurde daarover reeds een brief aan de Posterijen. Kreeg men bijvoorbeeld voorheen post uit de Verenigde Staten na enige dagen binnen, nu duurt het vijf tot zeven dagen voordat de post uit de VS op Aruba is. Gisteren ontving de post op Aruba een aantal postwissels uit Nederland, die ruim tien dagen onderweg zijn geweest.

De Kort zette uiteen dat vooral eind en begin van een jaar er bijzonder veel post binnenkomt en dat er niet alleen op Aruba maar overal ter wereld achterstand ontstaat. Op de vraag of er op Aruba in de weekeinden - zoals op Curaçao gedaan werd om de achterstand weg te werken - overgewerkt wordt, verteld de Post-directeur dat sinds begin vorige maand het personeel reeds iedere avond tot half negen overgewerkt heeft.

KARNAVAL ARUBA

HET ziet er naar uit, dat het 36ste Arubaanse karnaval groter dan ooit te voren gaat worden. Dit blijkt reeds uit de vele groepen die zich aankondigen, waarbij weinig moeite bestaat om het vereiste aantal deelnemers bij elkaar te krijgen. Verwacht wordt dat in San Nicolas zeker vijftien groepen en in Oranjestad over de dertig acte de présence zullen geven om het Arubaanse karnaval luister bij te zetten. Ook voor de calypso- en road-marchwedstrijd volgende week vrijdag bestaat grote belangstelling. Niet minder dan zeventien bands hebben reeds ingeschreven tijdens de gistermiddag gehouden vergadering met de SAC.

* * * * * * * * *

DE Noriega/Bushgroep - waarvoor men nog kan inschrijven bij Minguel Vrolijk (tel.: 33152 te Rooi Afó 52-A) - houdt maandagvond om half acht een vergadering van de deelnemers. Dit gebeurt te Paradera 74. Kom op tijd.

* * * * * * * * *

OP 10 februari is de verkiezing van de jeugd- en districtskoningin van Paradera in Club Caiquetio. Kandidaten kunnen inschrijven bij Mena Boekhoudt (tel.: 24818).

* * * * * * * * *

Uitgifte Identiteitsbewijs onderweg

ORANJESTAD — Naar aanleiding van publicaties over het nog steeds ontbreken van een eigen Arubaanse identiteitsbewijs, berichtte het Bureau Voorlichting (BUVO) gisteren dat aan de uitgifte van dit bewijs momenteel gewerkt wordt.

Uit het BUVO-bericht blijkt, dat het Bevolkingsbureau in januari 1988 offertes vroeg voor invoering van een nieuwe eigen identiteitsbewijs voor Aruba. Nadat de offertes binnen waren, gaf het waarnemend hoofd van het Bevolkingsbureau in juli 1988 advies aan de minister van Algemene zaken over de kosten en wijzigingen die moeten plaatsvinden voor invoering van het identiteitsbewijs. In de periode januari-juni 1988 werd een aanvang gemaakt met de voorbereidingen, zoals het wijzigen van verordeningen. In oktober 1988 volgde de aankondiging van nieuwe verkiezingen in januari 1989 en moest Bevolking/Burgelijke Stand in deze korte periode alle voorbereidingen voor de verkiezingen treffen. Hierdoor werden de werkzaamheden voor de invoering van het identiteitsbewijs tijdelijk gestaakt.

Op 8 augustus 1989 nam de regering het besluit dat een nieuwe identiteitsbewijs voor Aruba ingevoerd moet worden. Sindsdien wordt aan de invoering van het identiteitsbewijs gewerkt, aldus het BUVO-bericht.

MORGENMIDDAG karnavalsgezindag in het Sea Starpark: van drie tot vier uur Pierewietje, van vier tot vijf uur karnavalsmuziek met Aruba Angels brassband en tot slot van vijf tot elf uur dansen op de tonen van de La Nueva Forza. Er is ook een modeshow met attracties voor de jeugd.

* * * * * * * * *

DE door Ballast Nedam gesponserde groep Jan Flemming met 'Ritual Fantasy' belooft iets groots te worden. Uit de voor de televisie getoonde kledij blijkt dat de ideeën van Jan Flemming en Angelo Croes er weliswaar groots en luxueus uitzien -echt Afrikaanse stijl - maar toch luchtig zullen zijn in de hitte van de karnavalsparade. Overigens kan men morgenmiddag om vier uur ten huize van Ramon Lee de kledij bewonderen en alsnog inschrijven.

* * * * * * * * * * *

DE kandidaten voor de verkiezing van de kinderkoningin van Oranjestad zijn: Eveline Yarzagaray, Joana Marcano, Vera Maria Ras, Darreley van Dieren, Anouska Rodriguez, Jeanine Marcano, Jaritza Hopmans, Roxina Ras, Rosali Tromop en Jozanne Steenhuizen.

* * * * * * * * *

DAKOTA, dat dit weekeinde in Club Primavera in het teken van de verkiezingen staat, heeft als kandidaten voor kinderkoningin: Daisy Lopez, Juraine Winklaar, Suekyen Croes, Andrea Emers, Joyce Diana Kock en Andrienne Rodriguez. Voor jeugdkoningin van Dakota zijn de kandidaten: Monique Coronel, Jessica Hallman, Audée Sneek, Shihara Ridderstap, Julaika Carina Maduro, Sharlin Tromp, Zulaika Jansen, Jolanda Salas en Rina Rosa. En alle goede dingen in drieën: de kandidaten voor districtskoningin van Dakota zijn: Aileen Sierra, Jo-Ann Anouska Ras, Julissa Sneek, Kathleen Winklaar en Gilde Loopstok.

* * * * * * * * *

IN Paradera werd gistermiddag Mary-Ann Milangela Croes tot kinderkoningin van Paradera gekozen. Zij werd gekroond door Vicente Kelly. Runner-up was Elitza Melitza Marilaine Robert.

* * * * * * * * *

EN dan zet vanavond Club Caribe - welk zesendertig jaar lang actief aan het Arubaanse karnaval deelneemt -karnaval 1990 in met een fakkel-jumpup van het Maria College naar de Caribeclub. Daar vieren de indianen van de Caribeclub niet alleen karnaval, maar worden ook de karnavalskandidaten gekozen. De fakkeloptocht vertrekt om half acht bij het Maria College. En bij het karnavalsbal na afloop van de jumpup is er muziek van de beste soort: Papito y su Doble Sabor en Musical Time. Het kan maar niet op wat gezelligheid bij Caribe betreft.

Sport Agenda

SENTRO DEPORTIVO KORSOU
(zwembad)
open van 09.00-12.00/14.00-17.00 uur; dinsdag- en donderdagmorgen gesloten.

PISINA BENNIE LEITO
(Rif)
geopend op woensdag van 14.00-16.45 uur; vrijdag van 20.00-22.00 uur; zaterdag van 13.00-17.00 uur en zondag van 09.30-12.30/14.00-17.00 uur.

BOWLEN
(Damacor Bowling Club, Chuchubiweg)
openingstijden: maandag t/m donderdag van 17.00-02.00 uur; vrijdag en zaterdag van 16.00 uur tot na 02.00 uur; zondag vanaf 13.00 uur.

SCHAAKVERENIGING CURAÇAO
(Rust & Burgh)
iedere maandagavond om 20.00 uur gelegenheid tot schaken.

SCHAAKVERENIGING JANWE
(Sentro di Bario Janwé)
elke zaterdag van 09.00-13.00 uur schaakles en -training voor de jeugd vanaf 7 tot 23 jaar

*****

ZONDAG
SOFTBALL
(Asosiashon di Softbòl Kòrsou)
Little League Ballpark
10.00 uur (B-kl.) Les Eclaires vs Malta Amstel,
12.00 uur (A-kl.) Chez Suzenne vs Pichingolo;
14.00 uur (AA-kl.) Blue Angels vs Nuevas Estrellas,
16.00 uur (AA-kl.) Cardenales vs Pichingolo.
CSB-terrein Muizenberg
12.00 uur (A-kl.) Paradise vs Wild Cats;
14.00 uur (B-kl.) Happy Angels vs Atlanta.
Zapateer Ballpark
10.00 uur (B-kl.) Hell Angels vs Cardenales;
12.00 uur (B-kl.) Rio Magdalena vs The Birds;
14.00 uur (AA-kl.) St Joris di Oro vs Rising Trotters,
16.00 uur (A-kl.) Betta Nareco vs Hell Angels.

ATLETIEK
(Road Runners Club Kòrsou)
07.00 uur start 10-km loop bij Sentro Deportivo Kòrsou waar ook gefinisht zal worden.

VOETBAL
(Kopa Antiano)
18.00 uur Estrellas (Bon.) vs Undeba -Sentro Deportivo Kòrsou.

*****

Uitslag Feyenoord-Fortuna blijft 0-2

ZEIST - De eindstand van de op 20 augustus vorig jaar gestaakte eredivisiewedstrijd Feyenoord - Fortuna Sittard blijft 0-2. Bij dat duel braken ~~acht minuten voor tijd~~ ongeregeldheden uit op de tribune achter de Limburgse doel van Ruud Hesp. Toen een opgewonden horde supporters door de afrastering heenbrak, het veld bezette en spelers najoeg, besloot scheidsrechter Luinge de wedstrijd te beëindigen.

Feyenoord werd ook in hoger beroep verantwoordelijk gesteld voor de wanordelijkheden en boette daarvoor met een wedstrijd (tegen FC Den Haag) zonder publiek. Het bestuur betaald voetbal heeft donderdag besloten de na 82 minuten bereikte stand aan te merken als eindstand.

Deze uitslag was overigens al in de stand van de eredivisie opgenomen.

Leonard doet titel cadeau

BETHESDA - Sugar Ray Leonard doet zijn wereldtitel in het super middengewicht WBC-versie cadeau. De advocaat van de bokser heeft dit verklaard. Als reden geeft Leonard op dat hij niet precies weet wanneer hij zijn titel moet verdedigen.

Leonard, die vorige maand moeiteloos op punten won van zijn grootste rivaal Roberto Duran, nam deze beslissing, nadat de WBC hem onder druk had gezet op korte termijn weer in actie te komen. Leonard heeft nog geen standpunt ingenomen over het vervolg van zijn loopbaan.

11 April in DDR

WK-oefenlijst Egypte nu rond

CAIRO - Egypte, bij de strijd om het wereldkampioenschap voetbal in Italië tegenstander van Nederland, speelt op 11 april een oefeninterland tegen de DDR. De wedstrijd zal in een Oostduits stadion worden gespeeld. Waar is nog niet bekend. Het was een van de laatste open plekken in de voorbereidingskalender van Egypte.

Egypte is in Italië ingedeeld bij Nederland, Engeland en Ierland.

'EEN SCHONE SPORT IS FICTIE'

Dope-gebruik in tennis komt niet veel voor

Boris Becker krijgt door nieuwe vriendin andere kijk op wereld

HAMBURG -De supporters van de Westduitse tennisser Boris Becker kennen hun idool momenteel niet meer terug. De 22-jarige Wimbledon-winnaar, die tot nu toe vooral bekendheid genoot als "Boem Boem" wegens zijn knallende opslagen en door de gebalde vuist ten teken van victorie, geeft in een interview in het blad "Sport" blijk van een geheel nieuwe kijk op de wereld.

Boris Becker hier met zijn nieuwe vriendin Karen

Becker ventileert in het artikel zijn begrip voor doping in de sport, veroordeelt de onrechtvaardigheid van het kapitalisme in het algemeen en in tennis in het bijzonder en leeft zich in in de anarchistische kraakbeweging in de Hamburgse Havenstraat. En hij filosofeert er lustig op los over zijn eigen sportieve loopbaan, die als het aan de 22-jarige miljonair ligt niet zo lang meer zal duren.

De Duitse roddelbladen wijten de ommezwaai van de inwoner van het mondaine Monte Carlo aan zijn nieuwe vriendin Karin Schultz. "Bild", waarmee Becker een vruchtbare relatie onderhield maar met welk blad hij nu in onmin leeft sinds de 26-jarige Hamburgse studente ten tonele verscheen, gaat voorop in de hetze. "Vergeef het Boris, hij weet niet wat hij zegt", was nog het mildste commentaar.

Becker zei tegen de verslaggever van Sport ondermeer, dat hij wel kon begrijpen dat er gebruik wordt gemaakt van spierversterkende of stimulerende middelen en dat hij ook zou slikken of spuiten als dat noodzakelijk zou zijn om aan de top te blijven.

GELIJKE MIDDELEN

"Als Lendl me zou blijven verslaan doordat hij anabole steroïden nam, dan zou ik die ook pakken", zei de nummer twee van de wereldranglijst. ~~"Dat meen ik. Ik zou~~ zeker proberen hem met gelijke middelen tegemoet te treden. Daar gaat het per slot van rekening toch om. Anders kan ik wel gelijk inpakken."

De Westduitser voegde er wel aan toe, dat doping in tennis geen probleem is, omdat de spelers een heel scala van kwaliteiten moeten bezitten waaronder kracht, uithoudingsvermogen, snelheid en beweeglijkheid. "Als er iets zou bestaan om je mentale hardheid te verbeteren, dan misschien had doping in tennis zin.

Een middel dat je weerbaarder maakt, dat er voor zorgt dat je bij 30-40 op je tweede service niet fysiek maar mentaal fitter bent dan je tegenstander. Voor zover ik weet is daar geen drug voor."

De tennisser verklaarde, dat 90 procent van de atleten die hij kent prestatiebevorderende middelen gebruikt en dat hij dat best kan begrijpen. "We leven in 1990, iedere sport draait om geld. Iedereen weet dat je financieel onder de pannen bent met een Olympische titel op zak. Je lichamelijke gezondheid komt dan pas op de vierde plaats. Een schone sport is fictie."

DOPINGTEST

Becker gelooft dan ook niet dat dopingtesten door vliegende brigades het gebruik zullen uitroeien. "Denk je eens in wat er met de Olympische Spelen zou gebeuren, als er geen wereldrecords meer zouden worden verbeterd. Als er nooit meer een Amerikaanse atleet goud zou winnen, had iedereen in de Verenigde Staten verder maling aan de Spelen.

De televisiemaatschappijen, die kapitalen aan de show besteden, zouden onmiddellijk afhaken. Dat zou het IOC slecht uitkomen en daarom zullen de dopingregels volgens mij helemaal niet zo strikt worden nageleefd." Becker zei het triest te vinden dat in de sport alles om geld draait. "Het is vooral triest omdat de gewone mensen in dit circus aan de kant staan".

De nieuwe inzichten brachten hem ook tot de uitspraak dat het einde van zijn tenniscarrière in zicht komt. De tennisvedette, die op zeventienjarige leeftijd voor het eerst Wimbledon won en zijn politieke voorkeur in die dagen uit liet gaan naar de conservatieve Helmut Kohl, getuigde nu ineens van zijn begrip voor een groep dakloze jongeren, die al jaren een aantal panden in Hamburg bezet houdt.

Deze krakers staan in de Bondsrepubliek te boek als sympathisanten van de gevreesde Rote Armee Fraktion. De politie zou geen inval durven te doen uit angst voor ernstige ongeregeldheden en zinloos bloedvergieten.

GEDACHTEN UITWISSELEN

"Ik zou graag eens in de Havenstraat gaan kijken", zei Becker. "Ik geloof, dat ik iets met die jongelui gemeen heb, meer althans dan met veel anderen in deze wereld. Ik zou graag eens met hen van gedachten wisselen."

De journalisten, die Becker de laatste jaren op de voet gevolgd hebben, houden vriendin Karen Schultz verantwoordelijk voor zijn bekering. Zelf geeft hij ook toe, dat zijn levensgezellin er andere ideeën op na houdt dan menig tennisliefhebber. Volgens Becker vindt ze tennis "iets aap-achtigs hebben".

"Wij topspelers verdienen zo verschrikkelijk veel. In onze kapitalische westerse wereld domineren de volstrekt verkeerde waarden. In onze maatschappij gaat zoveel geld om, dat het niet voor zou mogen komen dat iemand honger lijdt of geen dak boven zijn hoofd heeft."

De critici vroegen zich onmiddellijk af, waarom Becker dan niet de complete Hamburgse Havenstraat opkocht om het wereldleed te helpen verzachten. De favoriet voor het Australisch kampioenschap heeft echter andere plannen. Hij zei zich in te willen zetten voor Greenpeace en te overwegen, uiteraard zonder daar beter van te worden, het symbool van de milieu-organisatie op zijn shirt te willen plakken.

Die actie-bereidheid is dan nog hooguit drie jaar te zien, want Becker is van plan op zijn 25e te stoppen en een boek te gaan schrijven. "Geen autobiografie, maar een paar verhalen,... over hoe sterren worden gemaakt."

Alle ophef over zijn verrassende uitspraken kon Becker niet begrijpen. "Ik ben een publiek persoon. Velen houden me nog voor de jongen, die op zijn zeventiende Wimbledon won. Maar ik ben veranderd en wil daar openlijk voor uitkomen."

Fasering met tien uitgangspunten

'Huwelijk' tussen NSF en NOC nog niet tot stand gekomen

PAPENDAL - Het verstandshuwelijk tussen de Nederlandse Sport Federatie en het Nederlands Olympisch Comité is vooralsnog een verloving.

Eind 1992, na de Olympische Spelen van Albertville en Barcelona, wordt het op 1 november 1989 gelanceerde samengaan en samenwonen, geëvalueerd met drie opties:
1. Doorgaan als nu.
2. Verdere samenwerking.
3. Verbreking van de relatie.

De algemene ledenvergadering was hier deze week op Papendal binnen een uur mee klaar. Voorzitter Frank Schreve aasde voor zijn afscheid in mei op een einde aan roerige tijden.

"Het imago van de sportorganisaties is er niet wel bij gevaren", stelde hij met nadruk. "Maar we hebben ook wat gewonnen. Er is veel contact geweest, we hebben elkaar leren kennen en er zal een betere situatie ontstaan."

Schreves persoonlijke visie is een volledige fusie na de proeftijd van de komende drie jaar. "Dit is een fasering, al werkend zullen we zien hoe het gaat."

UITGANGSPUNTEN

De fasering wordt gevormd door tien uitgangspunten:

1. Gezamenlijke verantwoordelijkheid, 2. Betrokkenheid in het beleid van de bonden, 3. Onderlinge afhankelijkheid van topsport en breedtesport, 4. Duidelijkheid over taken en geldstromen, 5. Maximale financieringsmogelijkheden d.m.v. commercie, loterij en overheid, 6. Uitvoering van alle taken in Olympisch handvest, 7. Uitvoering statutaire taken van NSF als koepel totale Nederlandse sport, 8. Bureaustructuur gericht op uitvoering (top)sportbeleid, 9. Recht doen aan positie Nederlands IOC-lid, 10. Realisering samenwerking op korte termijn.

Schreve stelde voor dit te bekrachtigen, zodra bij de NSF en het NOC de nieuwe besturen op hun plaats zitten. De Olympische koepel worstelt nog met een ernstige crisis. Bij de NSF treedt Schreve in de vergadering van mei af. Marten Kastermans, voorzitter amateurvoetbal van de KNVB, is de kandidaat van het bestuur voor zijn opvolging.

HAMERSTUK

Het NOC vergadert komende maandag in Den Haag over de samenwerking. Het is aannemelijk, dat het ook dan een hamerstuk zal zijn. Het NOC heeft wel wat anders te doen. Er moet een voorzitter gevonden worden.

De bestuurskandidaat Geurt Rahusen heeft zich intussen teruggetrokken, omdat hij geen meerderheid binnen het bestuur meer heeft. De verhouding kwam deze week tijdens een bestuursoverleg op 4-4 te liggen. Sjoerd Feenstra, de kandidaat van de kleine sportbonden, vond steeds meer medestanders.

In de wandelgangen van Papendal, waar ook alle Olympische sportbonden present waren, werden de kansen van de 'ijshockeyer' op de voorzittersstoel gering geacht. Wellicht gaat men op zoek naar een andere, voor iedereen geschikte, kandidaat.

AANKNOPINGSPUNT

Voor hij opstapt, maakt Schreve nog deel uit van de NSF-delegatie die in discussie gaat met de overheid en WVC-minister Hedy d'Ancona. "De sociale vernieuwing van het kabinet is voor ons een aanknopingspunt. De minister heeft een aantal hoopgevende uitspraken gedaan. We willen de discussie graag aangaan."

Die ontmoeting heeft plaats op 8 februari. Eind april is het sportbeleid in de tweede kamer aan de beurt. "Dan zal blijken of datgene gebeurt, waar we hoop op hebben."

Dr. Sylvia Barlag, bestuurslid van de NSF, gaf alvast maar een reactie op het regeringsstandpunt op het eindadvies van de 'Commissie Sport en Lichamelijke Opvoeding'. Dat standpunt had drie jaar op zich laten wachten.

"Er wordt door de overheid weinig gedaan met de aanbevelingen. Het is teleurstellend en afhoudend. De overheid schuift de verantwoordelijkheid voor lichamelijke opvoeding af naar de veldorganisaties. Wij spelen de bal weer terug naar de overheid. Als de veldorganisaties de verantwoordelijkheid toch krijgen, moet de overheid voorwaarden scheppen om ze naar behoren uit te voeren."

*****

HONKBAL / HAARLEM - Het is onzeker of het CEBA-congres, dat op 10 februari in Tbilisi zou worden gehouden, doorgaat. Vice-voorzitter Jules de Pierre is geen voorstander van het congres van de Europese honkbalfederatie gezien de actuele situatie niet in Georgië te houden. De Sovjetunie trad recentelijk toe tot de CEBA, maar heeft nog nimmer aan een internationaal titeltoernooi meegedaan.

VOETBAL / EMMEN - Eerste divisieclub Emmen heeft het contract met trainer Ben Hendriks met twee jaar verlengd. De voormalige speler van PEC Zwolle is aan zijn tweede seizoen bij de Drentse club bezig.

Sensatie bij badminton

TAIPEI - Erica van Dijck heeft op het met 180.000 gulden gedoteerde badmintontoernooi van Taipei voor een daverende sensatie gezorgd. De 23-jarige Helmondse schakelde in de tweede ronde Christine Magnusson uit, 11-3 5-11 12-10. De Zweedse was in Taiwan als eerste geplaatst.

Drie Nederlandse vrouwen plaatsten zich voor de derde ronde. Ook Eline Coene en Astrid van der Knaap wonnen. Coene versloeg de Zweedse Bengtsson, Van der Knaap was sterker dan de Zuidkoreaanse Jung.

Bij de mannen sneuvelde Pierre Pelupessy in de derde ronde, na in de tweede van de Zweed Olsson te hebben gewonnen. Vervolgens verloor hij in een goede partij van Kurniawan, 9-15 9-15. De Indonesiër was bij de wereldkampioenschappen nog halve finalist.

'Spannende film in Bakoe'

Kasparov redt zijn familie per gecharterd vliegtuig

MOSKOU - Gary Kasparov, de wereldkampioen schaken, blijkt eerder deze week met doodsverachting een zestigtal familieleden en bekenden met een gecharterd vliegtuig te hebben opgehaald uit zijn geboorteplaats Bakoe. "Het vertrek uit Bakoe leek op een spannende film", aldus de 27-jarige schaker van Joods-Armeense afkomst bij zijn terugkeer in Moskou.

"Enkele vrienden van mij slaagden erin een vliegtuig te charteren en ik ben er in geslaagd 60 mensen uit Bakoe te evacueren."

Tot de "geredden" behoren onder anderen Kasparovs moeder, enkele tantes en Alexander Tajakarov, de man die Kasparov vanaf zijn tiende jaar heeft getraind.

De afgelopen week zijn bij de gevechten tussen de Moslim Azeri en de christelijke Armeniërs tenminste 66 personen om het leven gekomen.

"Het bereiken van het vliegveld, waar alle toegangen waren geblokkeerd door Azeri, was een zeer groot probleem. Ik voelde mij pas veilig toen ik in Moskou mijn vrouw weer in de armen kon sluiten.

Op een vraag of de gewelddadigheden in Bakoe en omgeving voorkomen hadden kunnen worden antwoordde Kasparov: "Natuurlijk, maar op het ogenblik zie ik op korte termijn geen oplossing. Ik ben op dit ogenblik te zeer aangedaan om een politieke analyse te maken. Het spijt mij. Ik zie nog steeds het lijden van de kinderen in Bakoe."

Gari Kasparov: 'Spannende film'

Twee kandidaten voor voorzittersschap UEFA

BERN - Bij het secretariaat van de Europese voetbalunie (UEFA) in Bern zijn tot nu toe twee kandidaten voor het voorzitterschap binnen gekomen. Lennart Johansson en Freddy Rumo, respectievelijk voorzitter van de Zweedse en Zwitserse voetbalbond, zijn in de markt voor de opvolging van de Fransman Jacques Georges, die niet meer herkiesbaar is.

De 60-jarige industrieel Johansson is sinds 1984 voorzitter van de Zweedse voetbalbond. In 1988 werd hij bestuurslid van de UEFA. Johansson is voorzitter van het organisatie-comité van de Europese titelstrijd in 1992 en praeses van de UEFA-commissie Vrouwenvoetbal.

Zijn opponent Freddy Rumo is tot stuk jonger (45) en pas een jaar voorzitter van de Zwitserse voetbalbond, maar al bijna zes jaar bestuurslid van de UEFA, waarvan hij vice-voorzitter is. Rumo houdt zich binnen de UEFA ondermeer bezig met de belangen van radio en tv.

De leden kiezen op 19 april de nieuwe voorzitter tijdens het congres van de UEFA op Malta.

Lingerie en tropische kleding in Koral Agustin

'We don't sell sex'

■Martha Schrils (l) en Sharon Weinstein, lingeriespecialisten : "Wij cateren minnaars".

WILLEMSTAD — Otrobanda is sinds vrijdag twee nieuwe speciaalzaken rijker. Het betreft de badkleding- en lingeriezaak Tropical Secrets en de 'tropical clothing'-boetiek Dalila. Beide zijn gelegen in het nieuwe complex Koral Agostini aan de De Rouvilleweg ter hoogte van de aanlegplaats van de veerponten.

Tropical Secrets is het idee van de Portoricaanse Martha W. Schrils. Samen met Sharon Weinstein van Curaçao werkte zij het plan uit voor een winkel met exclusieve artikelen van de laatste mode van gerenommeerde Europese en Amerikaanse firma's in deze branche. Tropical Secrets verkoopt ondermeer de merken Dorita Vera, Gottex, Arabel, Pastunette en Banana Moon. Opmerkelijke quote van Weinstein: "We don't sell sex, we sell romance".

■Angeli Hoevertsz en Sharlene Gomez (r) in Dalila Boutique.

Een even opmerkelijke uitspraak van Schrills: "We cater to lovers. The little luxuries are sometimes the ones we value the most, especiallly when you want his undivided attention".

Het betreden van Dalila Boutique doet denken aan het binnenlopen van een jungle gezien de rondslingerende apen, grote cactussen en felle kleuren. De exotische boetiek heeft speciale dameskleding in de maten 6 tot 20. Ondermeer is in de winkel batik-kleding te koop. Dalila importeert eigen houtsnijwerk en geverfde oorbellen, uitgesneden in de vorm van katten, vissen, pinguïns en lijsten en kastjes.

Dalila Boutique op Curaçao is de derde in haar soort, opgericht door de Amerikaanse zakenvrouw Suzanne Mears uit Miami en haar Arubaanse collega Cheryl Croes-Richardson. Eerder werden boutiques geopend op Aruba en Sint Maarten. Soortgelijke winkels komen ook voor op Antigua en St Thomas, in Miami en in Europa.

Actieprogramma rode partij rond

DP verwacht aanzienlijke groei en vier zetels

WILLEMSTAD — De DP Curacao is na intensieve contacten met het publiek tot de conclusie gekomen dat die partij grote kans maakt vier zetels in de wacht te slepen bij de komende verkiezingen: 20.000 stemmen. Dat verklaarden gisteren kopstukken van de rode partij tijdens een persconferentie. Anders dan andere partijen die enkel hun kandidatenlijsten presenteerden, kwamen de Democraten ook met het aktie-programma, waarin de bestrijding van criminaliteit, verlaging van de kosten van levensonderhoud en de belastingverlaging boven op de prioriteitenlijst verschijnen. In het achttien bladzijden tellend document verschijnt veel meer: een integraal sociaal plan, opdat niet alleen een klein groepje van de economische vooruitgang profiteert, is evenzo belangrijk voor de DP.

De DP-lijst verscheen enige dagen geleden al in deze krant. Lijsttrekker Agustin Diaz vertelde gisteren dat het aktieprogramma pas tot stand kwam nadat de partij het nodige huiswerk had gedaan. Veel en intensief contact met de bevolking, contacten met de sociale partners en de 'input' die verkregen werd op de conferentie ter gelegenheid van het 45-jarig bestaan van de DP, vorig jaar december.

Wat Diaz duidelijk wilde maken is dat de opleving op Curacao slechts voor een enkele inwoner écht voelbaar is. 'Die frisse wind waait maar voor een kleine groep'.

De DP zit boordevol plannen om in de gemeenschap een bepaald evenwicht tot stand te brengen en denkt daarbij niet op de laatste plaats aan de financieel minder draagkrachtigen: het leven is te duur, de belastingdruk te groot. Criminaliteit is hetgeen de mensen de meeste zorgen baart.

Wat de criminaliteitsbestrijding betreft noemt de DP in het aktieprogramma onder meer: uitbreiding van de Justitiële dienst en de politie, optimalisering van de Justitiële dienst en douanerecherche, prioriteitsstelling in het opsporingsbeleid ten aanzien van vermogensdelicten en geweldmisdrijven, uitbreiding van het aantal sociaal werkers bij het Korps Politie, sterke versobering gevangenis- faciliteiten en voeding, uitbreiding alternatieve straffen, prostitutiebestrijding en uitbreiding politiepersoneel.

De rode partij noemt ook een repressief en preventief anti- drugsbeleid, invoering leerplicht en een grootscheepse info- campagne voor het stimuleren van het maatschappelijke verantwoordingsbesef en burgerzin.

Wat betreft de verlaging van de kosten van levensonderhoud worden de volgende punten genoemd: verlaging water, electriciteits- en telefoontarieven, intensivering prijscontrole op artikelen van eerste levensbehoeften en stimulering van de Consumentenbond. De invoering van margestoppen wordt ook genoemd.

Belastingverlaging zou de DP willen bereiken door verlaging van de directe belastingen, splitsing van het gehuwd inkomen en verhoging van de belastingaftrek voor gepensioneerden.

WARSCHAU - De Sovjetunie heeft de leider van het Poolse vakverbond Solidariteit, Lech Walesa, officieel uitgenodigd voor een bezoek aan Moskou en een ontmoeting met Sovjet-leider Michail Gorbatsjov. Bijzonderheden en de datum van het bezoek zouden via diplomatieke kanalen worden geregeld.

Venezuela wil met Antillen en Aruba samenwerken

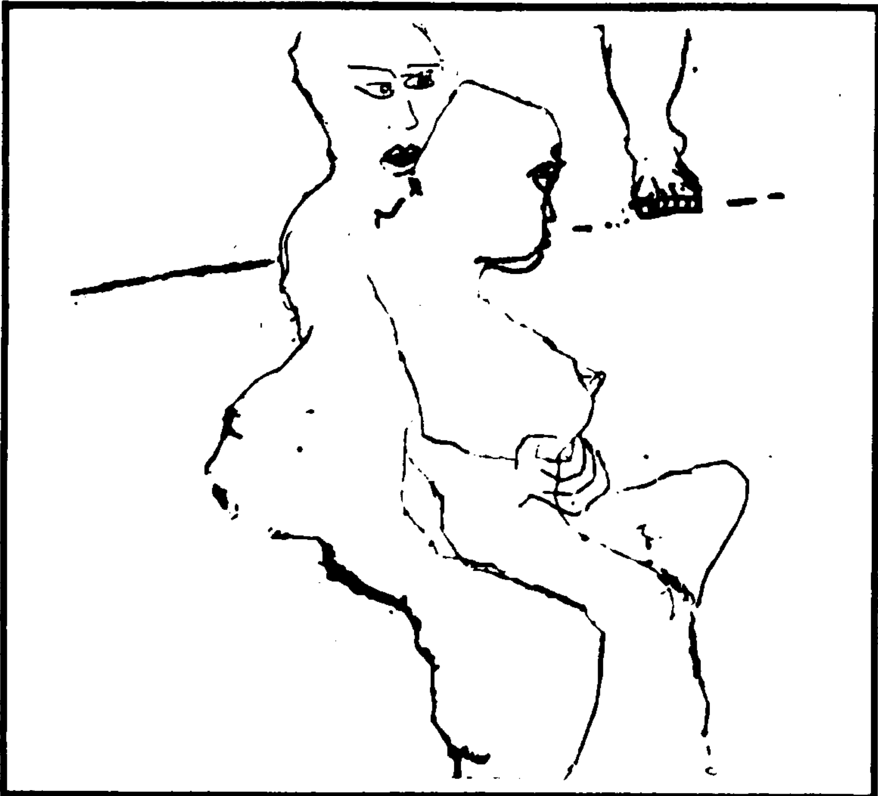
CARACAS — De Nederlandse minister van Buitenlandse Zaken, Hans van den Broek heeft vrijdag tijdens zijn tweedaagse bezoek aan Venezula met zijn Venezolaanse collega Reinaldo Figueredo gesproken over de Antillen en Aruba, de ontwikkelingen in Oost-Europa en de situatie in Midden Amerika. Dat hebben officiële bronnen vrijdag in Caracas gezegd.

Figueredo heeft tegenover Van den Broek beklemtoond dat Venezuela nauw wil samenwerken met Aruba en de Antillen, "ondanks de moeilijke economische tijden die Venezuela op het ogenblik doormaakt".

Daarnaast sprak Figueredo de wens uit dat de handelsbetrekkingen tussen Nederland en Venezuela zullen worden versterkt en hoopte hij op toekomstige investeringen door Nederlandse bedrijven in zijn land.

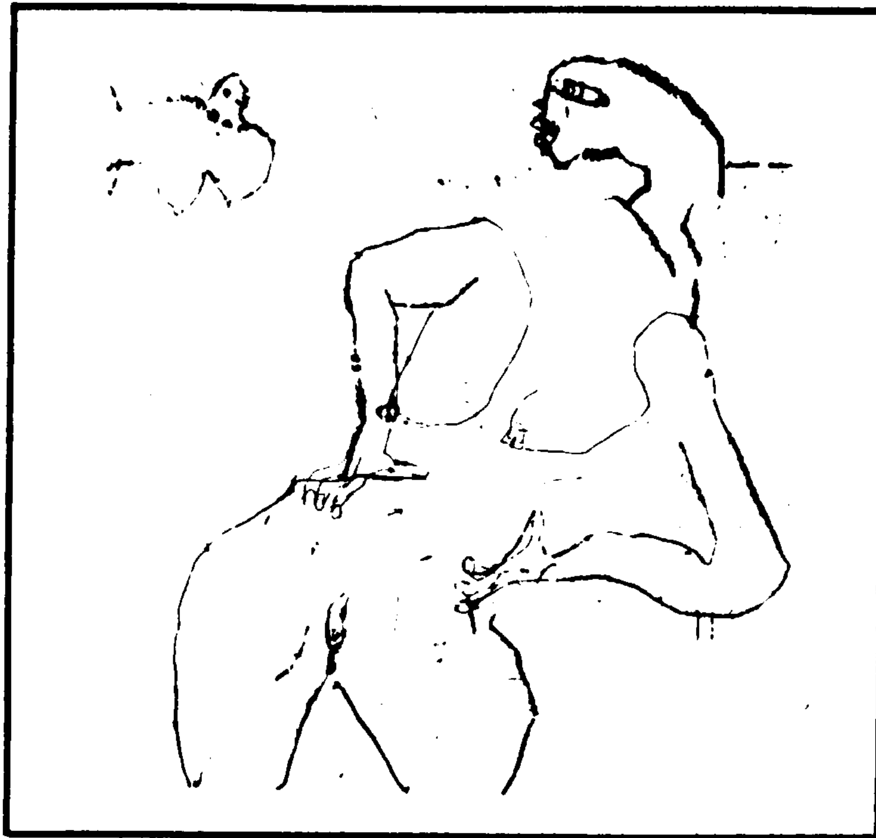
Van den broek bracht vrijdag nog een bezoek aan de Venezolaanse president Carlos Andres Perez alvorens naar Nederland terug te keren.

Ontmaskering

'Ontmaskering' is een van de weinige werkstukken die Anna Reinders een titel meegaf. 'Op de drempel' is een andere. Het zijn kenmerkende titels voor de tentoonstelling van haar grafisch werk, die gisteravond werd geopend in Gallery 86 in de Bloksteeg.

Het werk van Anna Reinders is tot nu toe onbekend op Curacao. Haar naam klinkt vertrouwd. Ze heeft Curacao leren kennen, omdat haar broer een aantal jaren rector magnificus van de UNA is geweest. Ook Anna Reinders komt uit het onderwijs. Vijf jaar geleden echter besloot ze daarmee te stoppen en naar de kunstacademie te gaan. Daar deed zij vorig jaar eindexamen met als specialisatie grafiek en tekenen. Sindsdien gaat het vlug. In september en oktober waren er exposities van haar werk in Tilburg, Oosterhout en Apeldoorn. In december kreeg zij een opdracht van de firma Bayer voor 16 etsen die als relatiegeschenk werden verspreid en nu dan een expositie op Curacao.

In Gallery 86 toont zij werk in verschillende technieken: lijnets, kleurets, ingekleurde ets, asfalttechniek, zeefdruk, en ook gemengde technieken en tekeningen. Een veelheid van grafische mogelijkheden, die ze allemaal gebruikt en waaruit ze moeilijk een keuze kan maken, ze zoekt nog. Die zoekende lijnen komen ook terug in haar tekeningen, vormen er de kracht van.

Centraal staat de mens, de vrouw, in haar verhouding tot haar medemens, waarbij de man voorop staat. Het is verhalend werk. In vlugge losse tekeningen geeft Anna Reinders commentaar op zichzelf, op haar eigen belevenissen, maar ook op de ander en op, niet te vergeten, de toeschouwer.

Het zijn altijd in iedere tekening mensen. Ze vallen uit elkaar, worden soms wel, soms niet weer in elkaar gezet en vormen zo weer een of twee, nieuwe? mensen, volledig of onvolledig. Het is een spel, met een zekere humor, een dagboek, waarin Anna Reinders zich bloot geeft, maar waarin ook wat sluiers zijn ingebouwd. Het figuratieve element, voor haarzelf zo duidelijk, verzacht zich soms, zo dat het verhalend element en spel wordt, leesbaar voor wie haar handschrift kent. Zo niet moet het spel van lijn en kleur zijn eigen verhaal vertellen.

Er zit ook een tegenstelling in haar werk. Haar vlugge dagboekachtige tekeningen, vaak klein tot zeer klein, worden geetst, ingebrand door het zuur in een zinkplaat om vele malen afgedrukt te worden. Ze zoekt een herhaling, misschien een bevestiging of een communicatie? Als reactie hierop maakt ze tekeningen op groot formaat, met inkt en krijt, meer uitgewerkt, meer in evenwicht ook. Dat werk hoeft niet afgedrukt te worden. Een keer is voldoende. Er hangen hier op Curacao maar weinig grote tekeningen. Zij missen weer het speelse element van haar etsen.

De etsen en tekeningen van Anna Reinders zijn te bezichtigen tot en met 2 februari in Gallery 86 in Punda.

-door Nel Casimiri-

Het aantal werklozen in Groot-Brittannie is in december verminderd met 17.100 tot 1,63 miljoen. Het aantal werklozen is het kleinste sinds oktober 1980 en de daling is de kleinste sinds januari 1980.

Advocaat verdenkt agenten van medeplichtigheid

Kort geding moet OM dwingen tot onderzoek naar inbraak

WILLEMSTAD — Advocaat Delahaye heeft een kort geding aangespannen omdat het Openbaar Ministerie nalaat een onderzoek in te stellen naar een inbraak in een woning waarbij minstens twee politieagenten betrokken waren. De jurist eist dat de rechter een onderzoek gelast. Ook wil hij bescherming voor zijn cliënt en een getuige. Maandagmiddag dient de zaak.

Hieronder volgt het relaas van de zijde van de advocaat. Op 29 december is op één kast na, de gehele inventaris uit een pand aan de Veerisweg gestolen. De eigenaar was op dat moment niet thuis, maar uit getuigenverklaringen en bekentenissen viel op te maken wie bij de inbraak aanwezig waren. Hoofdagent B. van de wacht te Otrobanda en een onbekende agent van dezelfde rang zouden toegezien danwel behulpzaam zijn geweest bij het met een betonschaar openknippen van de sloten van het bewuste pand. De verhuurster zou aanwezig zijn geweest bij het leeghalen van het huis. Ook familie van de vrouw waarmee de huurder M.O. samenwoonde was actief betrokken. O. was min of meer in ongenade gevallen. De vrouw die bij hem woonde is formeel getrouwd, maar gaf enige tijd geleden de relatie met haar wettige man op. Deze man zou een verleden met drugsbezit en gevangenisstraf in Colombia en de Antillen achter de rug hebben. De familie zou het niet goed hebben gevonden dat de vrouw bij O. introk.

Een familielid van de vrouw zou in het bijzijn van agenten ooit bedreigingen hebben geuit tegen O. Ook de zus van de vrouw zou ruzie hebben met O. Deze zus stond op goede voet met een aantal agenten, waaronder hoofdagent B.

REPRESAILLE-VREES

De huurder kwam in het nieuwe jaar thuis, ontdekte de inbraak, vernam namen van betrokkenen en kreeg door dat op drie plaatsen zijn gestolen spullen te vinden waren. O. deed aangifte op dinsdag 9 januari. Om represailles te voorkomen werden de namen van de agenten niet genoemd.

Twee dagen later informeert de advocaat bij hoofdofficier van justitie Dick Piar waarom er nog geen onderzoek is gestart. Piar zou gezegd hebben dat het OM niet naar de drie vindplaatsen kan komen kijken op basis van alleen een aangifte, zonder een getuigenverklaring. Vrijdag leverde O. en zijn raadsheer de man T. aan als getuige. Deze T. die spullen opgeslagen had bij O. was door de inbrekers getipt om zijn eigendommen uit te zoeken. Uit vrees voor het onderzoek en verdenking van betrokkenheid, is hij niet langs gegaan. Aan de advocaat vertelde hij wel weet te hebben van twee bergplaatsen. Toen na de presentie van de getuige nog niets ondernomen werd door het OM, stuurde de verbolgen advocaat maandag 15 januari een brief aan de procureur generaal. Toen zijn waarnemer mr Denie dinsdag nog niet had gereageerd volgde een brief aan minister Knoppel van Justitie. Woensdag leverde Delahaye het verzoek tot een kort geding in bij de rechter.

WEDERRECHTELIJK

Donderdag wist hoofdofficier Piar te melden dat de politie dinsdag bij inspectie spullen in het huis op de Veerisweg had waargenomen. De verhuurster heeft nieuwe sloten op het huis aan gebracht, zodat de tijdelijk ondergedoken O. zijn woning niet me[...] inkan. Het gegeven dat [...] politie wist te melden dat [...] nu opeens weer meubels [...] het huis staan zou erop [...] den dat zij het huis binn[...] zijn geweest. Voor de twee[...] maal zou het huis derhal[...] wederrechtelijk betrede[...] zijn. De vrouw W.S., een [...] van de samenwonend[...] vrouw, zou inmiddels ver[...] klaard hebben dat ze de go[...] deren gestolen heeft.

De advocaat vermoedt d[...] enkele politiemannen nau[...] betrokken zijn geweest b[...] het strafbare feit. Hij w[...] voorkomen dat de zaak in d[...] doofpot verdwijnt. Er i[...] zoveel onduidelijk, zegt hij[...] dat we toch een kort geding[...] willen. Om verdere verande[...] ringen in de situatie in het[...] huis tegen te gaan hebben O[...] en zijn advocaat sloten over[...] de sloten van de verhuurster[...] aangebracht.

TWEE INBRAKEN

Op 11 december is al een[...] inbraak gepleegd in het huis[...] van O. Toen werd door onbe[...] kenden voor 40.000 aan huis[...] raad en waarde-artikelen mee[...] genomen. De politie heeft[...] volgens de advocaat nooit[...] goed op de aangifte geres[...] geerd. Zo zijn er bijvoorbeeld[...] geen vingerafdrukken geno[...] men. De inbraak van 11 en[...] 29 december staan in prin[...] cipe los van elkaar maar[...] gezien de escalatie van pro[...] blemen moet volgens de advo[...] caat niet bij voorbaat uitge[...] sloten worden dat de twee[...] zaken niets met elkaar te[...] maken hebben.

O. was van plan naar Neder[...] land te verhuizen. Zijn vrien[...] din is hem vooruit gegaan[...] O. is in dienst bij een fris[...] drankenfabriek en is zelf[...] standig klusjesman.

In december 1989

Deviezenvoorraad BNA met 15.9 miljoen toegenomen

WILLEMSTAD — De officiële deviezenvoorraad bij de Bank van de Nederlandse Antillen (BNA) is in december met NAf.15.9 miljoen toegenomen. Dit is het resultaat van de storting van gelden door PDVSA aan de Isla-raffinaderij enerzijds en de aankoop van deviezen door de commerciële banken en het departement van Financiën anderzijds.

De hoeveelheid bankbiljetten in omloop, is met 9.2 miljoen toegenomen. Deze stijging is gebruikelijk in verband met de feestdagen. Het rekening-courant tegoed van de Centrale overheid bij de BNA is in december met 3.2 miljoen toegenomen. Dit is met name het gevolg van de betaling van achterstallige leningen door het eilandgebied Curaçao. Daarnaast is de uitstaande schuld op de rekening 'Tijdelijk kasvoorschoot Land' aan de Centrale overheid met 2 2 miljoen afgenomen. Het rekening-courant tegoed van Curaçao is in december met 1.9 miljoen afgenomen als gevolg van het voldoen van lopende verplichtingen.

De rekening 'Meerjarenplan projecten' is met 8.7 miljoen afgenomen ter financiering van ontwikkelingsprojecten. Van dit bedrag is 3.7 miljoen bestemd voor projecten van het land en 5.0 miljoen voor projecten van Curaçao. De middelen van het Solidariteitsfonds zijn met 2.5 miljoen toegenomen, voornamelijk als gevolg van een storting door de Nederlandse regering. De regeringen van de Nederlandse Antillen, Nederland en Aruba dragen bij in dit fonds, waaruit de structurele begrotingstekorten van de kleine eilanden worden gefinancierd.

De rekening 'Deposito's overige ingezetenen' is met 10.8 miljoen afgenomen. Dit wordt onder meer verklaard door eerdergenoemde aankoop van deviezen door de Centrale overheid om het restant van de MJP-verplichtingen van het vierde kwartaal van 1988 aan Nederland te voldoen, aldus een persbericht van de BNA.

***

IN UTRECHT is het Werktuigbouwkundig installatiebedrijf Eeurinco opgericht, dat zich gaat richten op de levering van grote tot zeer grote installaties. De aandeelhouders zijn Merkx in Bussum, Unico installatietechniek in Zwolle en Van der Velde in Uithoorn. Er is geen sprake van een fusie van deze installatiebedrijven.

***

ZWITSERLAND had vorig jaar een tekort op zijn handelsbalans van 10,94 miljard frank (f25 miljard), 31 procent meer dan in 1988. De export nam weliswaar toe door de lagere koers van de frank en de sterke economische groei, maar de import groeide sneller door een "uitstekende binnenlandse groei" en doordat de grenzen van de productiecapaciteit in Zwitserland zijn bereikt. Het recordtekort op de handelsbalans dateert uit 1980 met 11,25 miljard frank (tegen de huidige koers 25,77 miljard).

***

Federico Oduber was onlangs aanwezig bij de onthulling van het borstbeeld van de Curaçaose kunstenaar Elis Juliana. Hij vond inspiratie en schreef het volgende gedicht.

MOZARTEUM PA ELIS JULIANA

Gibi un bèl akí
Gibi un bèl ayá
Su dos pianan riba
Tera firme di Afrikaa.

Nos Nourejew nos
Margot Fonteyn Gibi
Un fuente chikí
Di un riu sin fin.

Señora Laura a lora
Laga los ku sonrisa kòrá.
Un kriki a krak
Na kuero di shonnan shoko.

Ritu di fiesta gritu
Den lat mainta despues
Di anochi desesperá
Sin awa yen di anhelo.

No tin pordón
Tin piká na abundansha
Analisá nos malonan
Mihó ainda nos bonnan penoso.

Un mozarteum mortal
Balansá den planta di mi man i
Mi ta imaginabo
Ku ta asina nos ta kana huntu.

Teniendo un kurason akí
Un alma ayá kontentu
Ku ritmo i lus trei
Wowonan bibitu

O salon kargá di importansha kulto,
La Duchesse i Le Duc de Berry,
Kadensa riku i rondeau
Dos globo frágil den madurez di mainta.

FEDERICO ODUBER
Biblioteka Nashonal di Kòrsou
1-14-1990.

■WILLEMSTAD — De ABN Willemstad heeft vorig jaar de mogelijkheid geopend voor personeelsleden om vroegtijdig de dienst te verlaten. De uitdiensttredende werknemers werden een geldelijke tegemoetkoming in het vooruitzicht gesteld.

Vijftien personeelsleden hebben inmiddels hiervan gebruik gemaakt en op vrijdag 12 januari werd gedurende een lunch in het Grand Café te Pietermaai afscheid van hen genomen. In aanwezigheid van een aantal bankfunctionarissen en de voorzitter van de vakbond BEBA, werden de dienstverlaters door het directielid van de ABN H. Ignacio toegesproken, waarbij zij bedankt werden voor hun jarenlange trouwe arbeid.

Mede ter vervulling van de vacatures heeft de ABN Bank in december negen HAVO-krachten aangetrokken. Deze nieuwelingen zullen na een interne training, waarbij de kwaliteitsdienstverlening centraal staat, op de kasafdelingen van de verschillende filialen van de ABN worden tewerkgesteld.

Foto's: dienstverlaters en nieuwe werknemers, tezamen met directie en bankfunctionarissen.

KARNAVAL CURAÇAO

DE kinderen die op zondag 28 januari aan de verkiezing van jeugdkarnavalskoningin en prins en pancho deelnemen, waren vandaag te gast in het Sint Christoffelpark. 's Middags werd hen een lunch aangeboden door de karnavalscommissie van Bandabao. Op woensdag 24 januari zullen zij een bezoek brengen aan de Asharis Ranch waar zij onder anderen kunnen paardrijden. Ook de kinderen die aan het Tumbafestival van Koprokamu deelnemen, zullen aanwezig zijn zodat zij die middag allen tegelijkertijd aan de pers worden voorgesteld.

* * * * * * * * * *

EN morgen wordt het druk bij het Curaçao Festival Center. Daar zullen alle componisten, zangers, musici en anderen die betrokken zijn bij het Tumbafestival elkaar ontmoeten. Vanaf twaalf uur 's middags wordt de inschrijving geopend die tot vijf uur duurt. Daarna is er tussen vijf uur 's middags en acht uur 's avonds een 'open house' waar het publiek kennis kan maken met het nieuwe complex. Men verwacht zo'n honderd inschrijvingen. Tegen zeven uur zullen de muziekgroepen worden bekend gemaakt, die op de eerste drie avonden zullen optreden. Onze lezers, die dit jaar wederom naar het Tumbafestival gaan, worden verzocht om een trui of jacket mee te nemen, want het zal wel ietjes 'koud' op Brievengat zijn.

* * * * * * * * * *

GEDURENDE deze twee weken zullen wij met deze rubriek bijgestaan worden door Percey Pinedo, waarvoor wij zeer dankbaar zijn. De schrijver van deze rubriek zal wegens dienstaangelegenheden in Nederland verblijven. Op 3 februari keer ik terug, want het Tumbafestival zal ik niet graag willen missen.

* * * * * * * * * *

BUNITESA di Hardin, de bekende karnavalsgroep onder leiding van Paisa en Robby, doet dit jaar, na twee jaar afwezigheid, wederom aan de verkiezing van karnavalskoningin van Curaçao mee. Gisteravond werden de acht kandidaten, die aan hun verkiezing van 27 januari zullen deelnemen, aan de pers voorgesteld. De kandidaten zijn: Melissa Rosalina, Sharella Cathalina, Xiomara Aitatus, Marieëla Martinez, Cynara de Camps. Louella Maduro, Thayna Rosales en Sharnella Martina. Eén van deze dames zal deze groep op 17 februari tijdens de verkiezing van de karnavalskoningin van Curaçao vertegenwoordigen.

* * * * * * * * * *

EN deze groep heeft bijzonder veel succes in de verkiezingen van karnavalskoningin. In de afgelopen zeven jaar wist men niet minder dan vijf keer beslag te leggen op de titel (1980, 1982, 1984, 1985 en 1987). En Robby Nahr verzekerde iedereen dat de groep dit jaar wederom met de titel naar huis gaat.

* * * * * * * * * *

HET dynamische bestuur van Bunitesa di Hardin is als volgt samengesteld: Roland 'Paisa; Marien (voorzitter), Robby Nahr (vicevoorzitter), Ramphis Paulina (secretaris), Amaida Bentura (penningmeester), Dennis Rosario (technisch coördinator) en Sidney Raphaela (commissaris). Voor de verkiezing van hun karnavalskoningin is er ook een speciale commissie gevormd, die gedurende de volgende week zeer druk zal zijn met de voorbereidingen van zowel de kandidaten als de show. Kaarten voor de verkiezing van 27 janauri zijn verkrijgbaar bij alle kandidaten en de leden van het bestuur. De muziekgroep Arnell i su Orkesta zal optreden. Ook Tumbakeizer Boy Dap is van de partij.

* * * * * * * * * *

Inspecteur Volksgezondheid over zaak-Stinissen:

'Ten onrechte beschikkingsrecht over levenseinde patiënt opgeëist'

UTRECHT— H. van Osch, de inspecteur van de Volksgezondheid in Zuid-Holland, vindt dat dr C. Spreeuwenberg "ten onrechte het beschikkingsrecht over het levenseinde van de comateuze patient opeist voor de behandelend arts". Spreeuwenberg is hoofdredacteur van het artsenblad Medisch Contact. Hij was een van de adviseurs van het verpleeghuis waar comapatiente Ineke Stinissen, bij wie nu de sondevoeding is gestaakt, wordt verpleegd.

Spreeuwenberg baseerde zijn in een commentaar gegeven opvatting op het begrip "zinloos medisch handelen". Van Osch stelt nu in Medisch Contact dat in sommige gevallen de zinloosheid van handelen niet wordt bepaald door medische criteria maar door de individuele waardegeving aan het leven door de betrokken patient. Een arts kan wel een oordeel hebben over de kwaliteit van dat leven, maar het eindoordeel komt hem niet toe, aldus Van Osch.

Dit levert een probleem op als de patient zijn wil niet meer kenbaar kan maken en de arts redelijkerwijs kan vermoeden dat de patient zijn behandeling als niet meer zinvol zou weigeren als hij daartoe in staat zou zijn. Voor de juiste beslissing in zo'n situatie is volgens Van Osch van belang wat de patient hierover vroeger kenbaar heeft gemaakt.

Verder is de opvatting van familie en verpleegkundigen die de patient goed kennen van belang. De rol van de behandelend arts neemt toe naarmate hij de patient beter kent.

Van Osch vindt het schadelijk voor het vertrouwen waarop de arts-patient- relatie moet zijn gebaseerd, wanneer de beroepsgroep van de artsen zich zo nadrukkelijk verzet tegen "bemoeienis van buiten met medische beslissingen rond het levenseinde", zoals Spreeuwenberg het formuleerde.

Het plan van minister Hirsch ballin (Justitie) om de beslissende rol van artsen in de besluitvorming terug te dringen, omdat het oordelen over de zin van het leven hun bevoegdheden te boven gaat, noemt Van Osch gerechtvaardigd. Volgens hem verdient het niet de door Spreeuwenberg verwoorde scherpe afwijzing en boosheid.

Hij voegt hieraan toe dat er geen tekenen zijn dat bij de artsen de normen rond euthanasie aan het afglijden zijn. Wel heeft hij als geneeskundig inspecteur de laatste jaren geconstateerd "dat een aantal artsen verkeerde beslissingen nam of wilde nemen omdat zij hun verantwoordelijkheden en plichten niet helder voor zich zagen en hun grenzen niet kenden".

In Nepal

Busramp met 27 doden

KATHMANDU - Zeker 27 mensen zijn om het leven gekomen bij een busongeluk in Nepal, ongeveer negentig kilometer ten westen van de hoofdstad Kathmandu. Dat heeft een woordvoerder van de Nepalese politie zaterdag meegedeeld.

Oud-rechter VS

Goldberg overleden

WASHINGTON - Arthur Goldberg, voormalig lid van het Amerikaanse hooggerechtshof, oud-minister van Arbeid en Amerikaans ambassadeur bij de Verenigde Naties, is donderdag op 81-jarige leeftijd overleden. Een vriend van de familie verklaarde vrijdag dat hij vermoedelijk overleed aan een hartaanval.

Arthur Goldberg, zoon van Russische immigranten, werd door president John F. Kennedy benoemd tot minister van Arbeid, een functie die hij in 1961 en 1962 bekleedde. Hij werd daarop benoemd in het hooggerechtshof, maar moest die functie drie jaar later verlaten om op verzoek van president Lyndon Johnson Amerikaans ambassadeur te worden bij de VN als opvolger van de plotseling gestorven Adlai Stevenson. Dat was in een tijd dat de oorlog in Vietnam verder escaleerde. In 1968 trad Goldberg af en nam hij de advocatuur weer op. In 1970 verloor hij van Nelson Rockefeller de verkiezingen om het gouverneurschap van de staat New York.

Minister van den Broek in Caracas:

Contacten van Venezuela met Suriname belangrijk geacht

CARACAS - Minister Hans van den Broek van Buitenlandse zaken heeft vrijdag het belang van de contacten tussen Venezuela en Suriname benadrukt. Hij deed dit tijdens een persconferentie ter afsluiting van zijn tweedaagse bezoek aan Venezuela.

Van den Broek zei dat er in Suriname, dat twee jaar geleden een burgerregering kreeg, een "behoorlijk gecompliceerde" situatie heerst. Hij doelde hiermee op de moeizame vredesonderhandelingen tussen regering, het leger, het Junglecommando van Ronnie Brunswijk en de Tucayana-indianen.

Van den Broek toonde zich tevreden over de plannen van Venezuela om nauw samen te werken op economisch gebied met de Nederlandse Antillen en Aruba. Zijn Venezolaanse collega Reinaldo Figueredo had eerder op de dag deze plannen tegenover Van den Broek ontvouwd. Figueredo wilde tevens graag de handelsbetrekkingen tussen Venezuela en Nederland versterken en had de hoop uitgesproken dat Nederlandse bedrijven in zijn land gingen investeren.

Van den Broek heeft vrijdag ook een ontmoeting gehad met de Venezolaanse president, Carlos Andres perez. Hij is inmiddels vertrokken naar Dublin, waar vandaag (zaterdag) een informele bijeenkomst van de ministers van Buitenlandse zaken van de Europese Gemeenschap plaatsvindt.

MENSEN

Fantasieën bij de tandarts

Sommige vrouwen die zeggen door hun tandarts seksueel te zijn misbruikt, zouden mogelijk lijden aan **fantasieën veroorzaakt door medicijnen** die zij kregen toegediend om te kalmeren. Dit heeft het gerespecteerde medische tijdschrift 'The Lancet' gemeld. "De beschuldiging kan best waar zijn - dergelijk gedrag is niet onbekend - maar het kan net zo goed een fantasie zijn veroorzaakt door een medicijn", aldus het artikel van Diana Brahams, een advocate gespecialiseerd in medische zaken. Indien er geen onafhankelijke getuigen zijn kunnen de gevolgen voor een tandarts of arts die er van beschuldigd wordt een patient seksueel te hebben lastig gevallen desastreus zijn, zo zegt Brahams. Zij haalt 42 rapporten aan van vrouwen die begonnen te hallucineren onder invloed van benzodiazepines. Volgens de schrijfster worden dergelijke effecten nu pas herkend en is het goed mogelijk dat een aantal artsen onterecht is veroordeeld en gestraft. Brahams zei dat professor John Dundee uit Belfast haar attent had gemaakt op de bizarre reacties die soms werden veroorzaakt door het middel. Hij was een onderzoek begonnen nadat hij had gelezen over een tandarts die was veroordeeld wegens het misbruiken van twee patienten onder narcose. Zijn onderzoek wees uit dat de medicamenten "bij vrouwen soms seksuele fantasieen veroorzaken die zeer onaangenaam kunnen zijn en die, als zij niet als zodanig worden herkend, tragische gevolgen kunnen hebben voor arts of tandarts".

Theater van Epidaurus

De Griekse minister van Cultuur Sotiris Kouvelas zal een serie maatregelen nemen om het **theater van Epidaurus**, een van de best bewaarde theaters uit de klassieke oudheid, te beschermen. Het theater is beschadigd door de diverse groepen die er afgelopen zomer hebben opgetreden, zo is vrijdag in kringen rond het ministerie vernomen. Het aantal uitvoeringen zal volgend theaterseizoen drastisch verminderd worden., deze zomer traden er twaalf groepen op. Daarnaast moet het Nationaal Bureau van Toerisme, dat elke zomer het festival van Epidaurus organiseert, zijn programma en de maquettes voor de decors laten goedkeuren door de Centrale Raad van de Archeologie. Spijkers, metalen voorwerpen en vuurwerk zijn in het vervolg taboe op het toneel. En er mogen geen hijskranen, hoe klein ook, meer gebruikt worden om de decorstukken op hun plaats te krijgen. Een aantal waardevolle antieke stukken bij het toneel zal zelfs afgedekt worden om te voorkomen dat zij beschadigd worden. De minister heeft tot deze maatregelen besloten nadat deskundigen hadden geadviseerd het aantal opvoeringen en repetities te beperken en strikte regels op te stellen voor het gebruik van decorstukken.

Afslankmiddelen weinig effectief

Het effect van **afslankmiddelen** is zelden blijvend. Dit zeggen Konsumenten Kontakt en de NCRV op basis van een onderzoek dat zij hebben verricht naar samenstelling en effect van elf soorten vermageringspreparaten. De consumentenorganisatie en omroep zullen een klacht indienen bij de reclame code commissie over de aanprijzingen op de verpakkingen van de pillen Sleep Slim, Voldafar Slank en Slankcomplex en het homeopatische middel Biotisan. Gebleken is dat er beweringen worden gedaan die niet worden waargemaakt of onjuist zijn. Aan het onderzoek dat tenminste veertien dagen duurde, deden 57 proefpersonen met overgewicht mee. Er werden vijf soorten preparaten uitgeprobeerd: complete voeding, maaltijdvervanger, pillen, een homeopatisch middel en slankthee. Daarnaast volgde een groep proefpersonen een dieet van 1000 calorieen per dag. Zij gebruikten geen hulpmiddelen. Bij het innemen van preparaten die uit een complete voeding bestaan en kuren die de maaltijd vervangen, bleek men in het begin snel af te vallen. Maar enkele weken na de kuur was het effect gehalveerd of vrijwel geheel verdwenen. Dit resultaat wordt volgens de onderzoekers veroorzaakt doordat men in het begin vooral vocht verloor. Vermageringspillen hadden geen, of nauwelijks effect. De proefpersonen die Voldafar Slank, Sleep Slim en een dessert Pranavite gebruikten, werden in het begin zelfs dikker. Ook de naam Slankthee is volgens Konsumenten Kontakt misleidend. De thee had nauwelijks effect op het lichaamsgewicht maar leidde wel tot maagdarmklachten. Ook het homeopatische middel Biotisan beloofde meer dan het opleverde. De beste afslankresultaten boekten proefpersonen die een calorieen-beperkt dieet volgden. Zij waren na 35 dagen gemiddeld 4,1 kilo lichter. Konsumenten Kontakt en de NCRV adviseren mensen die willen afvallen zo veel mogelijk af te blijven van suiker, frisdranken, snoep, gebak, broodsmeersel, volvette kaas, vet vlees en vleeswaren, noten, chips en andere snacks. Voor mensen die bij het afvallen hulp willen, is de dietiste de aangewezen persoon.

Volgeling: dadelijk gaan we dansen

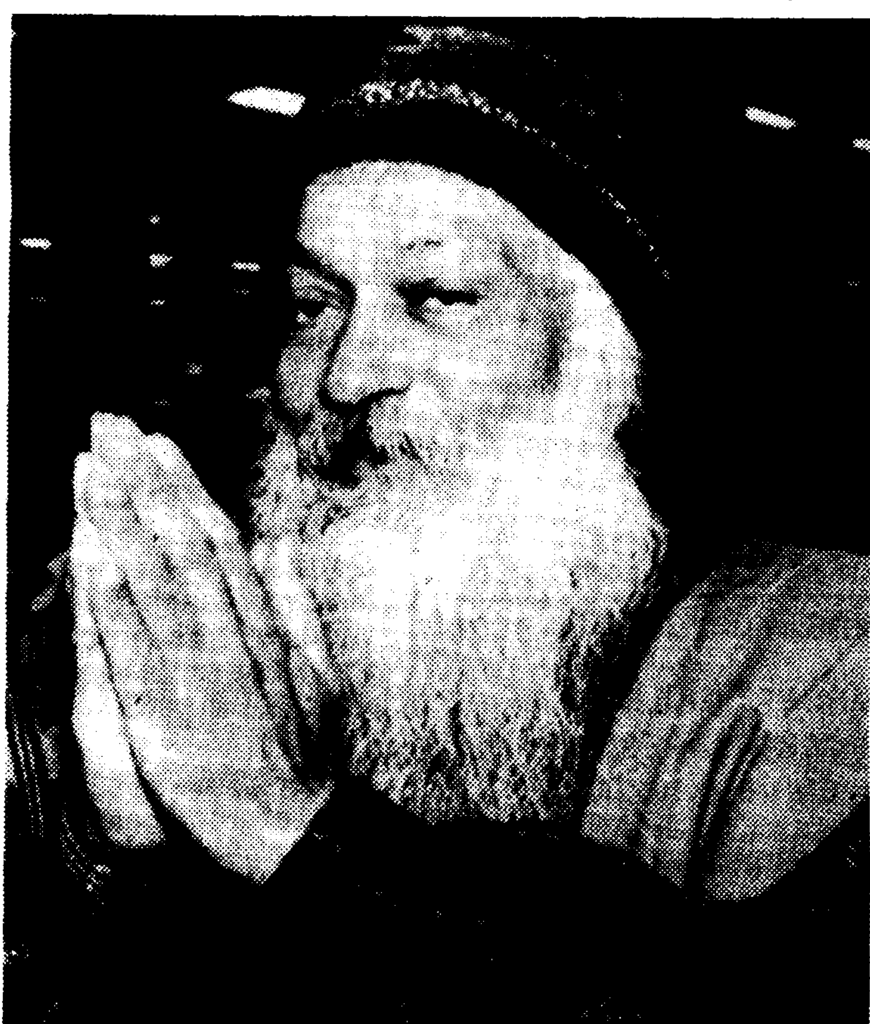
Bhagwan van zwakke lichaam bevrijd

POONA - Bhagwan Sri Rajneesh is vrijdag in Poona aan een hartstilstand overleden. Hij is 58 jaar geworden.

Bhagwan werd op 11 december 1931 in een welgestelde familie in India geboren. In 1957 sloot hij een universitaire studie wijsbegeerte af. Daarna werd hij docent aan de universiteit van Jabalpura. In die tijd begon hij in India rond te reizen en kreeg hij bekendheid door zijn onorthodoxe en prikkelende uitspraken.

Hij stichtte in 1974 in Poona een Ashram (leefgemeenschap) waar enige honderden volgelingen, tegen betaling van een niet onaanzienlijk bedrag aan geld, een onderkomen vonden. Vele duizenden mensen uit het Westen trokken naar Poona, waar Bhagwan dagelijks lezingen hield over uiteenlopende onderwerpen als Zen, Taoisme en het leven van mensen als Christus en Boeddha. Velen keerden naar hun nieuwe land terug, voorzien van een nieuwe naam, zich Sannyasin noemende (in dit verband: volgeling van Bhagwan), in oranje gekleed en omhangen met een 108-kralige ketting met een fotootje van Bhagwan.

Na een "periode van stilte" ging hij in 1981 naar de Verenigde Staten waar hij in Antelope in de staat Oregon de commune Rajneeshpuram stichtte. Deze commune telde op haar hoogtepunt ongeveer 3.500 leden. In november

1985 werd Bhagwan gedwongen de VS te verlaten, nadat in de commune allerlei onregelmatigheden aan het licht waren gekomen. Hij bekende schuld inzake de aanklacht dat hij Amerikaanse Immigratiewetten had overtreden. Hij had nephuwelijken ingezegend waardoor buitenlandse aanhangers op oneigenlijke wijze een Amerikaans paspoort verwierven.

Na een kort verblijf in een Amerikaanse gevangenis keerde hij in januari 1986 naar India terug. Hij moest echter doorreizen nadat de Indische regering had geweigerd de verblijfsvergunning van zijn naaste medewerkers te verlengen. Op zoek naar een nieuwe verblijfplaats deed hij per privé-vliegtuig achtereenvolgens Nepal, Cyprus, Ierland, Uruguay en Brazilië aan, maar nergens was hij welkom. Ook de Nederlandse regering weigerde hem een tijdelijk visum.

Op 21-jarige leeftijd werd Bhagwan verlicht. Hij ervoer de hoogste piek van het menselijk bewustzijn. Vanaf dat moment had hij nog maar een verlangen, aldus een door de stad Rajneesh in Amsterdam uitgegeven biografie: deze verlichtingservaring met anderen te delen. De visie van Bhagwan is neergelegd in honderden geschriften. Zijn opvattingen laten zich moeilijk in een leerstelsel onderbrengen. Zij bevatten geen dogma's, geloofsartikelen of geboden.

In zijn visie is een algemene lijn te ontdekken die door zijn volgelingen als volgt werd omschreven: "Het Rajneeshisme omvat : het leven, leven in totaliteit. In plaats van te wachten op later, zijn wij ervoor om de hemel hier en nu te beleven." Bhagwans visie betreft de zogenaamde 'hele' mens: een 'nieuwe' mens, wiens leven alles omvat: religie en wetenschap, poezië en technologie, de ongetemde natuur en het comfort van de twintigste eeuw. "De nieuwe mens zal tegelijkertijd mysticus, dichter en wetenschapsman zijn" aldus Bhagwan in een toespraak in 1979.

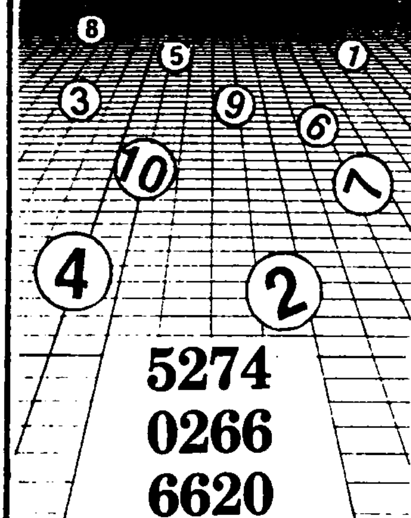
"Het overlijden van Bhagwan kwam zo onverwacht, dat we het eerst niet geloofden" aldus Virendra, woordvoerder van de stad Osho (voorheen de stad Rajneesh) in Amsterdam, in een eerste reactie. Daarom heeft hij zelf naar Poona gebeld om de geruchten te controleren. "Wij wisten dat zijn lichaam al vele jaren zwak was. Hij is nu bevrijd van zijn lichaam. Wij gaan straks dansen."

TELECURAÇAO

ZATERDAG: 17.00 Telefiesta met tante Irma; 18.30 Going great; 19.00 Cocktail Turístiko met captain Sterling; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Karta di Oro; 21.45 Special: 'Never say goodbye'; 22.00 Wega di Number Kòrsou; 22.10 Estreno: 'One down, two to go'; 23.30 Sluiting.

ZONDAG: 14.30 Special: 'Raggedy Ann & Andy'; 15.00 Bingoshow; 15.30 Klassiek muziek; 16.00 Sena di Señor; 17.00 Live uitzending vanuit Curaçao Festival Centre i.v.m. inschrijving Tumbafestival; 17.45 Wega di Number Kòrsou; 18.00 vervolg uitzending; 19.00 Wil di suerte; 19.30 Last horizon; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Shete dia; 21.00 Best seller: 'Internal Affairs' (deel 3); 22.00 Starting from scratch; 22.30 Santo Domingo invita; 23.30 Sluiting.
(wijzigingen voorbehouden)

******

DIERENARTS (Veterinaire Dienst, Parera): bij spoedgevallen na 17.00 uur of in het weekeinde gelieve tel.: 614000 op te bellen voor de dienstdoende arts.

DIERENASIEL (tel.: 54300): dagelijks geopend van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; zaterdag van 08.00-13.00/14.00-18.00 uur.

*****

BOTICA BANDABAO: dagelijks geopend van 08.00-19.00 uur.

BOTICA'S (weekeindenachtdienst)
zaterdag
Otrobanda
Union, Breedestraat 137, tel.: 623575/625837.
Punda
Janwé, Caracasbaaiweg 155, tel.: 617553.
zondag
Otrobanda
del Pueblo, Breedestraat 82, tel.: 625333/625444.
Punda
Antiliana, Kaya Flamboyan 1-A, tel.: 76200/76208.

*****

VERLOF BEGRAFENIS
20 januari: R.A. de Windt, Uteweg 53.
21 januari: S. Jennie-Kleinmoedig, Angolaweg 76.

*****

ZONDAG
PLATAFORMA OTROBANDA: 09.00 uur verzameling bij de klok op Plaza Brion voor de Kaminata.

TENTOONSTELLING
LANDHUIS DANIEL (Weg naar Westpunt z/n): **t/m 31 januari** van 09.00-20.00 uur gelegenheid tot bezichtiging mini-expositie van fotomodellen.

CURAÇAOSCH MUSEUM (Van Leeuwenhoekstraat z/n, tel.: 623777): openingstijden dinsdag t/m zaterdag van 09.00-12.00/14.00-17.00 uur; zondag van 10.00-16.00 uur; maandag gesloten.
t/m 11 februari foto-expositie van de 'Snip'.

*****

FUNDASHON LECHI DI MAMA KORSOU: voor meer informatie kunt u de volgende nummers bellen: 75628, 672289 en 55504.

*****

KERKDIENSTEN
KLOOSTER ALVERNA (Gouv. van Lansbergeweg): zon.: 10.00 uur hoogmis (Ned) en 16.00 uur Papiamentu.
BARBER (H. Joseph): zat.: 19.00 uur; zond.: 06.00 en 09.00 uur.
BRIEVENGAT: zat.: 18.30 uur; zon.: 10.00 en 18.00 uur.
BUENA VISTA (Birgen Milagrosa): zat.: 18.30 uur; zon.: 09.00 en 11.30 uur.
CHARO (O.L. Vrouw van Coromoto): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.00, 11.00, 17.00 (Spaans) en 19.00 uur.
GROOT KWARTIER (O.L. Vrouw van Berg Carmel): zat.: 19.30 uur; zon.: 09.00 (Ned) en 18.00 uur.
JANDORET (O.L. Vrouw van Goede Raad): zon.: 10.00 en 19.00 uur.
HULPKERK BOCA SAMI: zat.: 18.00 uur; zon.: 08.00 uur.
HULPKERK LAGOEN (H. Johannes); zon.: 10.00 uur.
JANWE (H. Hart van Jesus): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.30, 12.00 en 19.00 uur (Ned).
KORAAL SPECHT (Goede Herder): zat.: 19.00 uur; zon.: 11.00 en 18.00 uur.
MONTAÑA (H. Dominicus): zon.: 05.15, 08.30 en 19.00 uur.
OTROBANDA:
Santa Ana: zon.: 08.00 en 19.00 uur.
Santa Famia: zon.: 06.00, 09.00, 11.00 (Engels) en 19.00 uur.
PIETERMAAI (kathedraal): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00, 09.00 en 19.00 uur.
SANTA MARIA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07.00, 09.00 en 18.30 uur.
SANTA ROSA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07.30. 09.00 en 18.30 uur.
SAN WILLIBRORDO: zat.: 19.00 uur; zon.: 10.00 uur.
SERU GRANDI (Fuik): zon.: 17.00 uur.
SOTO; zat.: 19.00 uur; zon.: 09.00 uur.
STEENRIJK (O.L. Vrouw van Altagracia): zat.: 07.00 en 19.00 uur; zon.: 08.00, 10.00 (chrismatica) en 18.00 uur.
SUFFISANT (O.L. Vrouw van Fatima): zat.: 18.00 uur; zon.: 09.00 en 18.00 uur.
TERA CORA: ZON.: 18.00 UUR.
WESTPUNT (H. Petrus): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.30 uur.
WISHI (H. Teresita): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00 en 18.00 uur.
ZUID BONAM (H. Judas Thadeus): zat.: 18.30 uur; zon.: 08.30 en 17.30 uur.

*****

PROTESTANTSE KERKDIENSTEN
VERENIGING PROTESTANTSE GEMEENTEN CURAÇAO
DE TAMARIJN (hoek Jasmijnweg/Mahaaiweg): 09.30 uur ds J. Mooy.
EBENEZER CHURCH (Plasa Obed Anthony): 09.30 uur ds O. Haasnoot/H. v/d Steen.
EMMAKERK (Schottegatweg Noord): 09.30 uur ds G.J. Schüssler.

*****

GEREFORMEERDE KERK
SERU FORTUNA (Seru Fortuna 208-A): 10.00+19.30 uur ds J. Glas.
BUENA VISTA (Cubaweg 100): 08.30+19.00 uur ds J. Klapwijk.
GROOT KWARTIER (Arowakenweg 28): 08.30 uur ds J. Glas (Pap.); 17.00 uur ds J. Klapwijk (HC 43).
SANTA ROSA (Marakaweg 1): 10.00+19.00 uur ds J.J. Schreuder.

*****

NEUTRALE WIJKVERPLEGING (voorheen Wijkverpleging Curaçao): kantoor Rio Canario-/Gosieweg, tel.: 44231/44232; geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-18.00 uur; de wacht heeft zuster Bynoe, pageboy 027-053 b.g.g. 43838.

*****

WEEKEINDEDIENST EILANDSGENEESKUNDIGEN
STADS- EN 2DE DISTRICT OOST
20 januari 1990 vanaf 08.00 uur tot 21 januari 1990 om 07.00 uur.
Dokter Winklaar, Sentro Mediko Sta Rosa, tel.: 671101; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 371418 b.g.g. 89266/89337.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Wilsoe, Da Costa Gomez, Nassy, Nassy-Tseng, Tseng, Winklaar, Braakman, Doran en Guerrero-Bakmeyer)

STADS- EN 2DE DISTRICT WEST
19 januari 1990 vanaf 17.00 uur tot 21 januari 1990 om 07.00 uur.
Dokter Davelaar, Sentro Mediko Seru Fortuna, tel.: 84122; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 67293 b.g.g. 89266/89337.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Swart, Roose, Braakman-Bonder, Gerstenbluth, Goilo-Henry, Heerenveen, Nivillac, Rosales-Concession, Pablo, Elhage en Davelaar)

DERDE DISTRICT BANDABAO
19 januari 1990 vanaf 17.00 uur tot 21 januari 1990 om 07.00 uur.
Dokter Dunker, Sentro Mediko Barber, tel.: 641605; spreekuren: 10.00-11.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 371463 b.g.g. 89266/89337.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Tweed, Schellens, Lucacius en Spong).

■ **Patiënten van hier niet genoemde artsen wordt aangeraden in spoedgevallen de eigen arts te bellen en te informeren wie voor deze de dienst waarneemt. Het verdient te allen tijde aanbeveling een huisarts te kiezen die in avonden en weekeinden bereikbaarheid geregeld heeft. Vraag er naar bij uw eerstvolgend bezoek!**

*****

NACHTDIENST ARTSEN: Patiënten van de artsen van Bandabao (3e district) kunnen in spoedgevallen telefoon 641650 bellen en dan het antwoordapparaat afluisteren. De patiënten van de andere medische districten kunnen voor spoedgevallen de artsenpraktijk van hun eigen huisarts bellen; het antwoordapparaat zal dan mededelen wie de dienstdoende arts is.

*****

THORAX CENTRUM (Jan Noorduynweg naast UNA, tel.: 85544): openingstijden van maandag t/m vrijdag van 08.00-17.00 uur; op zon- en feestdagen alsmede op werkdagen na 17.00 uur voor spoedgevallen tel.: 85917.

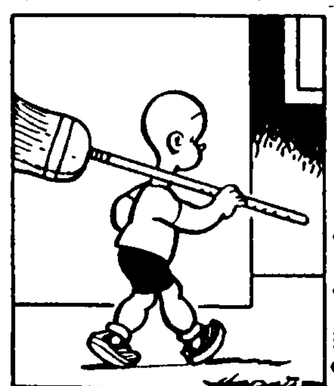
EVANGELISCHE BROEDERGEMEENTE MORAVIAN CHURCH
(Goeroeboeroeweg, Mundo Nobo)
zaterdagavond 19.00 uur zangdienst.
zondagmorgen 09.30 uur preekdiesnt.
(Emmy Berthold kleuterschool, Suffisant)
zondagavond 18.00 uur Papiamentse dienst.

*****

GEZINSVERZORGING (Kwido pa Famia) geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-12.30/13.30-17.00 uur, kantoor Santa Maria 17, tel.: 80222.

*****

HENRY ® By Dick Hodgins

BONER'S ARK ® By Addison & Frank Johnson

BEETLE BAILEY ® By Mort Walker

REDEYE ® By Bill Yates & Mel Casson

AMIGOE Fax: 674524 Tel: 672000

UITGEVERIJ AMIGOE N.V.
Scherpenheuvel z/n of P.O.B. 577
Curaçao N.A.
Giro 440.000
Bankrek. nr.: 11-07-313
Algemene Bank N.V.
Bankrek. nr.: 874.825.10
Maduro & Curiel's Bank N.V.

CURAÇAO
Centrale (alle afdelingen)
672000

Directie:
Ingrid de Maayer-Hollander
Leeward News Holding

Hoofdredactie:
Ard Horvers (hoofdredacteur)
A. van Leeuwen (adjunct-hoofdredacteur)
Overige leden Redactie.

Toon van Dongen, Joel Labadie, Sheila Rhodes (secretaresse), Izaak Moenirdam (sportredacteur), Chris van Grol (sportmedewerker), Solange Israël (opmaak) en Ken Wong (fotograaf)

ADVERTENTIE-AFDELING
Acquisitie:
Viola Bernardus en Janny Naaldijk
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van 07.30-16.00 uur
Alle advertenties voor de komende dag moeten 1 dag van tevoren vóór vier uur binnen zijn.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 07.30-16.00 uur worden opgegeven, behalve op zaterdag.

Alleen zoekertjes die op maandag en donderdag vóór twaalf uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE ARUBA
Nassaustraat 110
Tel: 24333 (drie lijnen)

Directeur-Hoofdredacteur:
Jos van der School
Redactie: Ramiro Tromp, Anna Tromp-Van der School, Djibbie Franken (fotograaf)
Advertentie-afdeling: Jos van der School en Eileen Landsmark

BONAIRE
Correspondent:
Hubert Linkels, Kaya Gobernador N. Debrot 154 tel: 8627

SINT MAARTEN
Correspondent:
Eddie Williams, P.O.Box 366, tel: 22580 / 22764
Faxnummer: 25868

Abonnementen en advertenties:
The Chronicle, Grounddove Road, Pointe Blanche, tel: 23919.

SABA:
Correspondente.
Esther Mommers, tel: 2265

ST. EUSTATIUS:
Vertegenwoordigster / Correspondente:
Mevrouw Peggy van de Horde, Whitewall-weg 1

HILVERSUM
correspondenten:
B. Jos de Roo en Victor Halkamp: Radio Nederland Wereldomroep (tel: 035-16151, toestel 319)

Persagentschappen: ANP en AP
Samenwerkingsovereenkomst met The Miami Herald, De Haagsche Courant, De Brabantse Pers

DRUKKERIJ: Rotaprint N.V.

DISTRIBUTIE (abonnementen):
Curaçao: Distico N.V. Tel: 370503, 370504 en 370306

Voor klachten gelieve deze nummers op te bellen. Het abonnementsgeld kan ook betaald worden via: Giro rek. nr: 208.000, Maduro Bank rek. nr: 286.390.08 en ABN rek. nr: 11.15.828
Aruba: Nassaustraat 110, tel: 24333
Bonaire (abonnementen en incasso): mw. A. Wong-Lo-Sing, Kaya Cactus 4

Losse nummers 80 cent:
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen vijftien gulden per maand.

Buiten Antillen (Nederland):
NAf. 60.15 per maand (luchtpost) of NAf. 24,-- per maand (zeepost) jaarlijks vooruit te betalen.

AGENDA BONAIRE

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

LANDFILL te Lagoen: maandag t/m vrijdag van 07.00-16.00 uur; zaterdag van 08.00-12.00 uur; zondag gesloten.

OPENBARE BIBLIOTHEEK
(openingstijden voor het publiek)
maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur; dinsdag en vrijdag van 08.00-12.00/14.00-17.00 uur; zaterdag van 10.00-12.00 uur.
(openingstijden voor lezers)
woensdag van 14.00-19.00 uur.

POSTSLUITING: maandag t/m vrijdag aangetekende stukken om 15.45 uur; gewone stukken om 16.30 uur.

SERVICE CLUBS
Kiwanis: donderdagavond 19.30 uur -Hotel Bonaire.
Lions: informatie E. Felipa, tel.: 8546/8238.
Round Table: elke tweede maandag - Buurtcentrum Tera Cora.
Rotary: woensdag 12.00 uur - Restaurant Beefeater.

BESTUURSKANTOOR EN BEVOLKING: 08.00-12.00/14.00-15.30 uur loketten geopend.

MUZIEKBIBLIOTHEEK: voor bezichtiging hiervan gelieve contact op te nemen met de heer Rudy Bedacht, Noord Nikiboko 194.

POLITIECLUB (Weg naar Willemstoren): open op vrijdag van 20.00-24.00 uur; zaterdag van 12.00-24.00 uur.

SPREEKUUR GEZAGHEBBER: elke donderdag van 09.00-11.00 uur op het Bestuurskantoor, Kralendijk; laatste donderdag van de maand van 10.00-12.00 uur te Rincon.

LVV: **openingstijden Slachthuis** i.v.m. afwezigheid van de keurmeester zal tot nader order uitsluitend op donderdagen en vrijdagen geslacht en gekeurd worden.

(21 januari)
SPORT
VOETBAL
(Kopa Antiano)
18.00 uur Juventus vs Sithoc - Kralendijk-stadion.

KERKDIENSTEN
Sint Bernarduskerk, Kralendijk:
maandag t/m zaterdag om 18.45 uur; zondag om 08.00 en 19.00 uur.
Coromotokerk, Antriol:
maandag t/m zaterdag om 19.30 uur; zondag om 09.00 en 18.00 uur.
Ludovicuskerk, Rincon:
maandag t/m zondag om 19.30 uur.

KLACHTENBEZORGING doorgeven aan mevr. A. Wong-Loi-Sing, Kaya Cacique 4.

UPB-LEIDER ZELF OORZAAK KRITIEK

Eilandsraadslid Broertje Janga in brief aan gezaghebber:

Aanval Ellis op Voz di Bonaire veroordeeld

KRALENDIJK — In een brief aan gezaghebber mr George Soliana protesteert Eilandsraadslid Broertje Janga (POB) hevig tegen - naar hij zegt - het voornemen van gedeputeerde Rudy Ellis om de uitzendingen van het enige radiostation op Bonaire te stoppen. Dit als gevolg van de kritiek die door de directeur van het bedrijf is geuit.

Overigens ziet het er niet naar uit, dat Ellis daar toe over zal gaan hoewel de gedeputeerde van UPB inderdaad de Landsradiodienst (LRD) heeft verzocht een onderzoek in te stellen naar de door Piloto geuite kritieken tijdens het uitzenden van de gebruikelijke Mexicaanse muziek in de ochtenduren. Volgens gedeputeerde Rudi Ellis houdt het station zich niet aan de regels die de petitie die de POB aan het huidige BC heeft aangeboden waarin zeventienhonderd ondertekenaars verzoeken een weg naar Rincon aan te leggen. Ook zegt Janga dat Ellis nagelaten heeft stappen te ondernemen nadat de bevolking bij Ellis daartoe aangedrongen had. Janga meent dat dit alles een gevolg is van een zwak bestuur. Evenals het feit dat er steeds meer partijen komen.

regering heeft gesteld voor de zendvergunning die zijn vastgelegd in artikel 10-A van het regeringsdecreet van 5 september 1989.

Janga refereert in zijn brief ook aan de bedreiging die Ellis heeft geuit tegen een ambtenaar van het Toeristenbureau die ook als correspondent van een ochtendblad werkzaam is.

Janga: 'Wij leven in een democratisch land waar het mogelijk moet zijn, dat de burger kritiek uitoefent op zaken die niet goed gaan. Het is Ellis zelf die de oorzaak is van de kritiek; hij wil aan geen enkel verzoek van de bevolking gehoor geven'.

Janga herinnert aan een

Tenslotte dringt Janga bij de gezaghebber er op aan om Ellis te overtuigen dat hij grote schade doet aan de gemeenschap en dat daarvan de consequenties kunnen zijn dat de bevolking in opstand zal komen.

Canberra doet Bonaire aan

Taxi's nodig

KRALENDIJK — Het onder Engelse vlag varende toeristenschip Canberra zal op woensdag 24 januari op Bonaire afmeren. Aangezien het schip dertienhonderd passgiers en evenveel bemanningsleden brengt, is de hulp van de bevolking nodig om aan het benodigde aantal taxi's te komen. Belangstellenden kunnen contact opnemen met het Toeristenbureau.

Het schip arriveert om acht uur 's morgens en zal om zes uur weer vertrekken. Evenals andere jaren, blijft er een grote vraag naar taxi's, maar gezien het aantal bussen dat beschikbaar is, worden er nu wel voorwaarden aan de hulptaxi's gesteld. De auto moet vierdeurs zijn; de chauffeur moet zich in het Engels kunnen uitdrukken en bovendien enkele wetenswaardigheden kennen van zijn eiland.

Het Toeristenbureau wil ook bemiddelen voor personen die handenarbeid- artikelen willen aanbieden. Daarvoor zal in het Wilhelminapark een mogelijkheid worden geschapen door tafels te plaatsen waarop de producten kunnen worden uitgestald. Er wordt voor achtergrond- muziek gezorgd. Het Toeristenbureau doet ook een oproep aan het bedrijfsleven van Bonaire om ook tussen de middag de winkels geopend te houden. Vele toeristen willen tijdens hun verblijf op Bonaire wat kopen.

In Armenië

Nachitsjevan verklaart zich onafhankelijk

MOSKOU/TEHERAN - Het parlement (Opperste Sovjet) van de voornamelijk door Islamitische Azerbajdzjanen bewoonde enclave Nachitsjevan in het zuiden van de Sovjet-republiek Armenië heeft zaterdag de onafhankelijkheid uitgeroepen.

Dat hebben het Iraanse persbureau IRNA en vertegenwoordigers van het Azerbajdzjaanse Volksfront in Moskou zaterdag meegedeeld. De stap van Nachitsjevan is een protest tegen het binnentrekken in de nacht van vrijdag op zaterdag door de Sovjet-troepen van de Azerbajdzjaanse hoofdstad Bakoe. "De souvereiniteit van Nachitsjevan is in de Sovjetunie niet meer gewaarborgd", wordt als een van de redenen voor de geproclameerde afscheiding gegeven.

St. Eutatius
Alliance opgericht

ORANJESTAD/ST. EUSTATIUS — Op Sint Eustatius hebben enige partijen en personen de krachten gebundeld in de oprichting van een nieuwe partij: de St Eustatius Alliance. Aanvoerder van de lijst is Ralph Berkel.

Het gaat om de volgende partijen: Windward Island People Movement, (WIPM) de Pompier Movement en de Christian Conservative Party. De partijen verklaren in een persbericht dat men gefuseerd is met het oog op de toekomst en het algemeen belang van het eiland. De lijst bestaat, aldus de nieuwe partij, uit 'dilligente en talentvolle' Statianen. Naast Berkel verschijnen de volgende kandidaten op de lijst: Kenneth Lopes (2), Glenville Smith (3), Neumann Pompier (4) (ex-DP-er), Lloyd Temmer (5), Carlos Rivers, Ingrid Whitfield, Eric Henriquez.

Kenneth van Putten lijsttrekker DP

ORANJESTAD (St Eustatius) — DP Sint Eustatiusleider Kenneth van Putten (tevens Statenlid) heeft gisterochtend de kandidatenlijst voor de komende Statenverkiezingen officieel ingediend. Die ziet er als volgt uit: 1) Kenneth van Putten) 2) J.C.A. Woodley; 3) C.M. Lopes; 4) L.P. Spanner; 5) I.B.C. Merkman; 6) L.V. Sneek-Gibbs; 7) F.E.A. Spanner; 8) W.R. Flemming en 9) C.D. Lijfrock.

Kenneth van Putten verklaarde hierna dat de vijfde kandidaat op de DP-lijst wat moeilijkheden ondervond op haar werk vanwege het feit dat zij op de lijst werd geplaatst. Er werd namelijk gesteld dat haar werk er onder zou kunnen lijden. Er was zelfs sprake dat zij naar de afdeling Financiën zou worden overgeplaatst. Na advies uit Curaçao van Juridische Zaken werd toegestaan dat er geen overplaatsing plaats vindt, indien haar werk er niet onder lijdt.

Uw blijken van medeleven bij het overlijden van mijn man, vader, oom en zwager

Johannes Martinus Overmeer
(Joop)

betekende voor ons een grote steun in ons verdriet.
Wij betuigen U hiervoor onze hartelijke dank.

Namens:
Mevr. de Wed. Y. Overmeer-Len Cheong
Zijn kinderen
Overige familieleden + kennissen.

KRALENIJK — Hoofd en stafvan het Ontvangerskantoor hebben traditiegetrouw ook dit jaar weer de medewerker van het jaar gekozen. Het was ditmaal Rubia Coffie die op basis van de toewijding die zij op het werk betracht door haar collega's is gekozen tot de employee van het jaar 1989. Vorige week ontving de uitverkoren employee het plakkaat dat bij de uitverkiezing behoort. Bij de foto: Felicia (Icha) Coffie (rechts) die haar collega Rubia Coffie het plakkaat aanbiedt.

Vanuit Tweede Kamer

Gratieverzoek voor terdoodveroordeelde

DEN HAAG - De PvdA-fractie in de Tweede Kamer heeft minister Van den Broek van Buitenlandse zaken gevraagd bij de Amerikaanse regering aan te dringen op gratie voor de terdoodveroordeelde Joe Giarratano. Er is, volgens het PvdA-Tweede Kamerlid Valk, gerede twijfel gerezen aan diens schuld aan de moorden waarvoor hij is veroordeeld. Giarratano kan elke dag een aanzegging van zijn executie krijgen, aldus Valk.

Kandidatenlijst bekend gemaakt

PABOSO kiest voor onafhankelijkheid

KRALENDIJK — Kort na het aanbieden van de lijst op het hoofdstembureau belegde de Partido Bonairiano Sosial (Paboso) een bijeenkomst voor de pers.

Daar gaf lijsttrekker Nochi Willem een overzicht van het — overigens nog niet door de leden goedgekeurd — partijprogramma. Michiel Bijkerk verklaart dat na ampele overwegingen het bestuur toch zal kiezen voor de onafhankelijkheid. Wanneer dit over veertien dagen is besproken met de partijleden, hetgeen statutair noodzaak is, dan zal het partijprogramma in extenso worden verspreid. De lijst van Paboso telt overigens niet alleen sympathisanten van de PDB, maar ook enige belangrijke figuren die een aanzienlijk stemmenaantal voor de UPB wisten te vergaren bij de laatste verkiezingen. Een belangrijke figuur is daarbij ongetwijfeld de uit Rincon afkomstige Carlos Thodé.

De lijst ziet er als volgt uit: 1) Norwin Willem; 2) Michiel Bijkerk; 3) Benedicto Statie; 4) Regina Janga; 5) Andres Martijn; 6) Samuel Seraus; 7) Joseph Nicolaas; 8) Marco Cicilia; 9) Carlos Thodé; 10) Charles Martijn en 11) de medeoprichter van Paboso, ex-voorzitter STGB Rodger Gijsbertha. Marco Cicilia is met 28 jaar de jongste kandidaat op de lijst van Paboso.

Tarieven voor vervoer van schoolkinderen

KRALENDIJK — Momenteel zijn voor ouders met schoolgaande kinderen kaartjes te koop voor kinderen, die gebruik willen maken van bustransport. De kaartjes zijn geldig tot juni 1990.

Voor de kinderen die Tras di Montagne wonen of te Rincon en verder van school verwijderd zijn dan drie kilometer, kost een kaartje tien gulden; voor de verdere kinderen uit eenzelfde gezin moet vijf gulden worden betaald. Gezinnen te Antriol, Nikiboko en Tera Corá — eveneens verder dan drie kilometer van school af — betalen twintig gulden voor het eerste kind. De overigen betalen tien gulden.

De kaartjes moeten vóór 2 februari worden gekocht; daarna is geen enkele chauffeur meer gerechtigd deze kinderen te vervoeren. Na genoemde datum zijn kaartjes twintig gulen per stuk; voor elk kind. In geval van twijfel over afstand of andere redenen kan het Bestuurscollege een beslissing nemen.

Voor eerst met volledige lijst

PAN: samenwerking met andere partijen mogelijk

KRALENDIJK — De Partido Akshon Nobo heeft voor de eerste maal een lijst met het maximum aantal namen ingeleverd. In vergelijking met de eerste maal een aanzienlijke vooruitgang, want toen stonden er maar vier namen op de lijst, terwijl er geen lijsttrekker was.

PAN heeft wel steeds meer stemmen behaald, maar wist zich nog niet in de eilandsraad vertegenwoordigd en evenmin in de Staten. De partij stelt zich zeer principieel op en wenst veranderingen in de gebruikelijke politieke strategie te brengen. Vooral de zogenaamde politieke patronage is een doorn in het oog van de jonge partij. Hoewel het voor de PAN moeilijk zal zijn de kiesdeler voor de Staten te behalen, weigert de partij toch om in combinatie te gaan met andere partijen; althans met betrekking tot de verkiezing. Samenwerking met andere parti en wist partijvoorzitter en lijsttrekker Arthur Sealy niet uit.

De lijst van PAN ziet er als volgt uit: 1) Arthur Sealy; 2) Toontje Nicolaas; 3) Rignald Marchena; 4) Albert Crestian, met zijn 21 jaar de jongste kandidaat. Crestian die een neef is van de gelijknamige minister is scholier. 5) Evert Sarogosa; 6) Francisco Carlo; 7) Andres Figaroa; 8; Erwin Theodora; 9) Maikel Domacassé; 10) H. Martis en 11) Alfred Nicolaas.

» stockmarket « NEWS

NEW YORK STOCK EXCHANGE JANUARY 19, 1990

ABBOTT LABS.	67 7/8	+ 5/8		HOMESTAKE MNG.	21	- 3/8
ALCAN	21 1/4	- 1/8		IBM	98 5/8	- 7/8
AMER.BRANDS	65 7/8	- 1/4		ITT	55 3/8	+ 3/8
AMERICAN EXP.	32	+ 1/4		JOHNSON & J.	57 1/4	+ 5/8
APACHE	18 1/2	+ 5/8		KELLOGG	65 3/8	- 1 3/8
AM.TEL.& TEL.	42 1/8	- 1/4		MERCK & CO	73 5/8	+ 5/8
AMOCO	52	+ 1 3/8		MINNESOTA MNG.	80 5/8	- 1/4
ANHEUSER B.	37	- 5/8		MOBIL CORP.	59 1/8	+ 3/4
BECTON DICK	59 1/4	+ 1/4		MONSANTO	111	- 1/4
BORDEN	34 1/2	- 1/2		NCR CORP.	64 7/8	+ 7/8
CAMPBELL S.	49 1/2	+ 3/8		NORF.SOUTH	38 1/2	+ 1/2
CHRYSLER	18	UNCH		NORTHROP CORP.	18 1/4	+ 1/4
CITICORP	26 1/8	- 3/8		PARAMOUNT COM.	46 3/8	+ 3/4
COCACOLA	72 5/8	+ 1/2		PLACER D.M.	19 7/8	- 3/8
DIGITAL EQ.	77 1/2	- 4 1/2		PFIZER	70 7/8	+ 1/4
DUPONT	123 1/2	+ 1		PHELPS DODGE	57 1/4	- 1/2
EAST.KODAK	40 3/8	- 1/4		PHILIP MORIS	39 5/8	+ 1/4
EXXON	48 3/8	+ 3/8		POLAROID	45 1/8	+ 7/8
FORD	44 3/4	+ 1/2		QUAKER	53	- 1
GENL.ELECTR.	64 3/4	+ 1 1/8		RALSTON P.	82 5/8	- 1/8
GENL.MOTORS	42 1/4	+ 1/8		SARA LEE	29 3/4	+ 1/4
GILETTE	47 1/4	+ 1/2		SHELL TRP.TR.	45 3/4	+ 1/4
HEINZ	31 3/8	- 3/8		UPJOHN	36 1/2	- 1/8
HILTON	77 3/8	+ 1		UNOCAL	27 3/8	+ 3/4

DOW JONES
INDUSTRIALS 2681.31 + 14.93
TRANSPORTATION 1154.51 + 12.08

MARKET COMMENT JANUARY 19, 1990:
THE MARKET WAS IN PLUS TERRITORY FOR MOST OF THE SESSION. ADVANCES EDGED DECLINED 4 TO 3 ON MODERATE VOLUME. UNITED AIRLINES WAS ONE OF THE BIGGEST GAINERS UP 7 1/4 TO 165 1/2.

Een van onze relaties, werkzaam op het gebied van administratieve direktievoering en beheer van schepen, alsmede scheepvaartagenturen zoekt i.v.m. uitbreiding van haar aktiviteiten een

ADMINISTRATIEVE MEDEWERKER

op direktie niveau.

Voor deze funktie gelden de volgende eisen:

- Opleiding middelbaar niveau
- Minimaal 10 jaar ervaring bij een internationaal scheepvaartbedrijf
- Zeer goede bekendheid met voor- en nacalculaties van reisbevrachtingen, afwikkelen van schaden en P+I claims, gage verwerkingen en scheepvaartagenturen bedrijfsadministratie
- Goede bekendheid met moderne computersystemen
- Gedegen kennis van de Engelse en Duitse taal in woord en geschrift.

Er wordt een goed salaris alsmede gunstige secundaire arbeidsvoorwaarden geboden.

Een psychologische test kan eventueel een onderdeel vormen van de sollicitatieprocedure.

Uitsluitend schriftelijke sollicitaties, met recente pasfoto richten aan:

Moret Ernst & Young
P.O. Box 3626, Willemstad, Curaçao
T.a.v.: Hr. H.J. Geerings

PIERSON, HELDRING & PIERSON (CURACAO) N.V.

onderdeel van het wereldwijde netwerk van Pierson, Heldring & Pierson N.V., Amsterdam, is een internationaal georiënteerde merchant bank die, zowel on- als offshore, alle bankdiensten levert w.o. vermogensbeheer, valuta-advies, documentaire credieten en internationaal betalingsverkeer.

In verband met de aanhoudende groei van de werkzaamheden van Pierson Trust (Curacao) N.V. zoeken wij voor de sectie Mutual Funds:

HOOFDADMINISTRATEURS (M/V)

Belangrijke taken zijn o.a.:

- Het zelfstandig verzorgen van de volledige administratieve verslaggeving van de bij ons gevestigde vennootschappen
- Het onderhouden van schriftelijke en mondelinge contacten met onze cliënten voornamelijk in het Engels
- Het voorbereiden en samenstellen van financiële overzichten

Wij bieden:

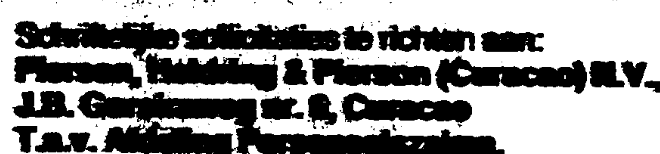
- Veelzijdige ontplooiing en ervaring
- Een jonge en dynamische werkkring
- Aantrekkelijke voorwaarden
- Uitgroei tot kern-, resp. groepsleider.

Wij vragen:

- MBA met lange relevante ervaring
- Goede contactuele eigenschappen
- Grote mate van zelfstandigheid
- Goede kennis van de Engelse en Nederlandse taal (zowel in woord als geschrift.).

Tot aanbeveling strekt (maar niet noodzakelijk):

- Kennis van personal computers
- Ervaring met effectenadministratie
- Ervaring bij een accountantskantoor
- Amerikaanse scholing en/of werkervaring.

Schriftelijke sollicitaties te richten aan:
Pierson, Heldring & Pierson (Curacao) N.V.,
J.B. Gorsiraweg nr. 6, Curacao
T.a.v. Afdeling Personeelszaken.

PIERSON, HELDRING & PIERSON (CURACAO) N.V.

onderdeel van het wereldwijde netwerk van Pierson, Heldring & Pierson N.V., Amsterdam, is een internationaal georiënteerde merchant bank die, zowel on- als offshore, alle bankdiensten levert w.o. vermogensbeheer, valuta-advies, documentaire credieten en internationaal betalingsverkeer.

In verband met de aanhoudende groei van de werkzaamheden van Pierson Trust (Curacao) N.V. zoeken wij voor de sectie Mutual Funds:

EEN KERN-, resp. GROEPSLEIDER (M/V)

Belangrijke taken zijn o.a.:

- Het zelfstandig verzorgen van de volledige administratieve verslaggeving van de bij ons gevestigde vennootschappen
- Het onderhouden van schriftelijke en mondelinge contacten met onze cliënten voornamelijk in het Engels
- Het voorbereiden en samenstellen van financiële overzichten
- Leidinggeven aan een groep medewerkers.

Wij bieden:

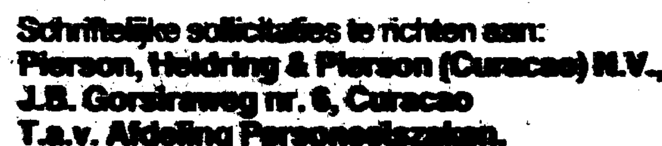
- Veelzijdige ontplooiing en ervaring
- Een jonge en dynamische werkkring
- Aantrekkelijke voorwaarden.

Wij vragen:

- MBA met lange relevante ervaring
- H.E.A.O., S.P.D., resp. BA/BS in finance of accounting
- Goede contactuele eigenschappen
- Grote mate van zelfstandigheid
- Leidinggevende capaciteiten
- Goede kennis van de Engelse en Nederlandse taal (zowel in woord als geschrift.).

Tot aanbeveling strekt:

- Kennis van personal computers
- Ervaring met effectenadministratie
- Ervaring bij een accountantskantoor
- Amerikaanse scholing en/of werkervaring
- Gevorderde studie CPA.

Schriftelijke sollicitaties te richten aan:
Pierson, Heldring & Pierson (Curacao) N.V.,
J.B. Gorsiraweg nr. 6, Curacao
T.a.v. Afdeling Personeelszaken.

PIERSON, HELDRING & PIERSON (CURACAO) N.V.

onderdeel van het wereldwijde netwerk van Pierson, Heldring & Pierson N.V., Amsterdam, is een internationaal georiënteerde merchant bank die, zowel on- als offshore, alle bankdiensten levert w.o. vermogensbeheer, valuta-advies, documentaire credieten en internationaal betalingsverkeer.

In verband met de aanhoudende groei van de werkzaamheden van Pierson Trust (Curacao) N.V. zoeken wij voor de sectie Mutual Funds een:

CORRESPONDENT/LEGAL SECRETARY (M/V)

Tot de werkzaamheden v.d. legal secretary behoren o.a.:

- het onderhouden van contacten met cliënten
- het assisteren van de account-manager bij het beheer van vennootschappen aan de hand van de wettelijke en statutaire richtlijnen.

FUNCTIE-EISEN

- VWO diploma plus Engelse handelscorrespondentie of secretaresse-opleiding of gelijkwaardig
- goede kennis van de Engelse en de Nederlandse taal
- goede contactuele eigenschappen
- commerciële instelling.

Tot aanbeveling maar niet strikt noodzakelijk strekt:

- relevante ervaring bij o.a. een trust- of notariskantoor
- kennis van wordprocessing.

Pierson, Heldring & Pierson (Curacao) N.V.
J.B. Gorsiraweg 6, Curacao
T.a.v. Afdeling Personeelszaken.

NAPA

AMIGOE

Weekend Bijlage

ZATERDAG 20 JANUARI 1990 PAGINA 1

Raymund en Carla openden hotel in Dalbeattie

Schotten hebben best trek in een Antilliaans hapje

-door Nel Casimiri-

WILLEMSTAD.- In een klein dorp in het Zuid-Westen van Schotland, Dalbeattie, staat het Burnside Hotel, mooi gelegen aan een riviertje dat zich tussen de groene heuvels slingert. Aan de overkant van de rivier strekt zich een park uit met beschermde natuurgezichten, het uitzicht voor de hotelgasten. Dat Burnside Hotel, met zijn restaurant, bar en zalen, het ontmoetingscentrum voor de ongeveer 5000 zielen van Dalbeattie, is van een Antilliaan, Raymund Goeloe, die het hotel samen met zijn tante, Carla Minguel, ook beheert. Carla Minguel was met de feestdagen terug op Curacao voor een vakantie in de familiekring en zij vertelde, onder het praten steeds enthousiaster wordend, zodat zij bijna struikelde over haar eigen woorden, over haar neef en zijn hotel.

'Kijk, dit is het hotel, zie je deze foto's, dit is een buffet wat we gegeven hebben. Het hotel ligt aan de John Street. Alle kamers hebben we opnieuw behangen en gestoffeerd. Dit is het achteruitzicht, dit is de tuin. Hier heb je een foto van de Lounge Bar, die is bekend om zijn populaire maaltijden.'

Carla Minguel heeft foto's bij zich van het hotel, van de gasten, van het interieur, het exterieur, het uitzicht, de ligging, wat niet al.

Raymund Goeloe, een oud-leerling van het Peter Stuyvesant College, volgde na zijn schooltijd een opleiding van twee jaar in Puerto Rico voor Associate Hotel Administration. Daarna ging hij naar de University of Surrey in Sussex, Engeland. Daar behaalde hij de graad van Bachelor of Science in Hotelmanagement and catering. Hij solliciteerde op diverse plaatsen in de regio, vooral bij de hotels op Curacao. Daarop kreeg hij echter geen enkele reactie. Wel kwamen er reacties uit Colombia en Venezuela, maar hij besloot eerst te gaan werken in verschillende grote hotels in Londen. Hij bleef echter af en toe solliciteren. Uiteindelijk kwam er antwoord van Aruba en hij kreeg, nu 4,5 jaar geleden, een baan als Food and Beverage Manager in het Divi-Divi-Hotel op Aruba. Na een jaar kwam daar een nieuwe Director uit de Verenigde Staten, die zijn eigen Food and Beverage Manager meebracht.

NAAR ENGELAND

Raymund Goeloe mocht wel blijven, achter de frontdesk, maar dat wilde hij niet. Hij vond dat hij niet voor niets gestudeerd had. Dus hij ging terug naar Engeland, waar hij meteen weer werk vond, nu in een hotel in Bath aan de Avon. Daar woonde hij tot begin 1989. Zijn tante op Curacao hoorde dat Raymund plannen maakte om zelf een eigen bedrijf te beginnen . Zij wilde, om persoonlijke redenen, voor een poos weg van Curacao en vertrok eind 1988 naar Engeland om samen met Raymund iets te zoeken en op te zetten.

'Ik werkte bij de administratie, de laatste tien jaar bij Birgen di Rosario. Dat heeft niet veel met hotels te maken, maar mijn familie verzorgt vaak caterings. We organiseren feesten, e.d. Mijn broer heeft zelf een cateringbedrijf en iedereen doet mee als dat nodig is. Ik durfde het wel aan. Een kans is een kans.'

Maar waarom koos u nu voor Schotland?

'Engeland wordt met de dag duurder, vooral op het gebied van ongroerend goed. Raymund was al eens in Schotland geweest en hij vond het daar heel mooi. Ook de prijzen zijn daar veel redelijker. Het valt daar ontzettend mee. Dus we gingen zoeken in de richting van Schotland. We zijn vanuit Londen vertrokken voor een trip van een week met een hele lijst adressen van hotels die te koop waren. De laatste op de lijst was Dalbeattie, omdat we vandaar weer vlug in Edinburgh konden zijn vanwaar we terugreisden naar Londen. We hebben op dat hotel een bod gedaan en dat werd geaccepteerd. De Bank of Scotland heeft verder alles geregeld. Als Antillianen en als vreemdelingen in een heel vreemd land, bleek men heel veel vertrouwen in ons te hebben. Dat merkten we ook later bij de verbouwing en bij de redecorating. Niemand vraagt geld voordat ze beginnen. Men vertrouwt ons. Dat vinden we erg fijn. Het zijn hele leuke mensen om mee te werken, in de omgang, trouwens met alles. Ze zijn enthousiast en erg gastvrij. De jongste broer van Raymund studeert in Nederland en kwam deze kerstvakantie in het hotel helpen. Van de zomer zou hij naar Curacao komen, maar hij heeft al gebeld, dat hij weer naar Schotland gaat en niet naar Curacao. Zo goed is het hem bevallen.'

Carla Minguel met haar neef Raymund Goeloe poseren bij een fraaie groente- en fruittafel in hun Schotse hotel.

Wonen er nog meer Antillianen in Schotland?

'Ik geloof niet dat er meer Antillianen in Schotland zitten. Daar in de buurt zeker niet. De Schotten willen wel naar Curacao komen. Ze zien de foto's, de zon en het strand. Dat trekt hun ontzettend. Vorig jaar in de zomer was er een Caribbean Week van 1 tot 8 juli. Dat was toevallig. Het is een soort carnaval met daarbij een parade. Wij konden nog niet meedoen, want we hoorden het te laat. Dat was wel jammer. Maar we hebben het hotel begin dit jaar gekocht. Toen moest nog veel verbouwd en vernieuwd worden. Kijk dit is een streekblad, het Galloway News, met een artikel van de opening na de verbouwing. Dat was in juni. Dit jaar is er weer een parade, maar nu is het thema: Cowboys. De mensen weten ook maar heel weinig van de Antillen. Niemand wist eigenlijk waar Curacao lag. Er werd gezegd: 'iemand uit Venezuela heeft Burnside gekocht!' Dan vertellen wij meteen dat dat niet waar is. Dat Curacao wel vlak bij Venezuela ligt, hoe groot het eiland is, e.d.'

Waar ligt Dalbeattie eigenlijk?

'Dalbeattie ligt in het zuidwesten van Schotland. De dichtstbijzijnde stad is Dumfries, dat is ongeveer 15 minuten rijden met de auto. Naar Glasgow en ook naar Edinburgh is het ongeveer twee uur rijden. Van Dalbeattie naar Londen is zes uur. Er rijdt een intercity trein van Londen naar Edinburgh, maar je kunt ook van Londen naar Dumfries met de trein of vliegen van Londen naar Edinburg of Glasgow. British Airways maakt elke dag vluchten van Edinburgh naar Amsterdam en vice versa. Het landschap is heuvelachtig, veel begroeiing met veel kleine riviertjes. Er zijn leuke pittoreske plaatsjes.

Het is er erg geschikt om te wandelen of te fietsen. Er zijn twee golfbanen in de buurt en achter het hotel zijn drie tennisbanen. Er zijn ook veel kastelen en ruïnes van kastelen. Dalbeattie ligt ook vlak bij Gretna Green, de stad die zo beroemd is geworden omdat je er al heel jong en zonder toestemming kunt trouwen. De dichtstbijzijnde Engelse plaats is Carlisle. De taal die in Dalbeattie gesproken wordt is Engels, maar wel Engels met een speciaal streekaccent, zodra de inwoners van Dalbeattie onder elkaar zijn. Maar pas wel op, het is Schotland en geen Engeland. Een meer is een Loch en geen Lake. Overigens lopen echt niet alle Schotten in een geruite rok rond. Dat is een dracht die alleen gedragen wordt bij bepaalde gelegenheden.'

En hoe groot is het hotel?

'Het is een echt familiehotel. We hebben zes kamers. Eigenlijk acht, maar Raymund en ik hebben beiden een eigen kamer. Er zijn dus zes kamers voor de gasten, allemaal met grote dubbele bedden. We kunnen dus twaalf gasten tegelijk hebben, of zelfs een paar meer, want de zolderkamers zijn erg groot. We hebben alle faciliteiten. Iedere kamer heeft een eigen douche en toilet, aparte verwarming. Je kunt in elke kamer koffie of thee zetten. Toen we het hotel overnamen was er maar een grote badkamer op de overloop en een boven. Wij hebben van die grote badkamer er twee gemaakt en er nog vijf bijgebouwd. Ook hebben we alle kamers opnieuw behangen en er nieuwe vloerbedekking laten leggen. Er is ook een leuke eetzaal. Die hebben wij ingericht. Het was een vergaderruimte. Er was namelijk geen restaurant. Het eten werd geserveerd in de bar. De zaal was de vergaderruimte van de Lions. Die komen nu niet meer. Nu komt elke week de Rotary vergaderen in de functionroom. Raymund is lid geworden van de Rotary. Ik heb de Rotaryvlag van die afdeling meegenomen. Nu ga ik donderdag daarmee naar de Rotary Curacao in de Zeelandia. In de functionroom worden ook recepties enzo gehouden. Dan hebben we nog een cocktailbar en de grote bar. Daar komen natuurlijk ook mensen uit Dalbeattie. De grote bar is elke dag open. Dat is een soort Pub.

FEESTEN

In de grote zaal worden feesten gehouden. In begin november hebben we daar een concert gehouden met een buffet. In december was er een muziekuitvoering van de muziekschool. Verder wordt de zaal gebruikt voor bruiloften. O ja, en ik geef er gymnastieklessen. Van 1 oktober tot eind april is er elke dinsdagavond een soort binnenshuiskegelen (indoorbowling), ook zijn er twee pooltables, waar goed gebruik van wordt gemaakt, er zijn darts en allerlei spelletjes. We organiseren ook van alles, quizavonden, een gypsie-evening, wat je maar kunt bedenken'.

Is er veel personeel nodig?

'Raymi en ik organiseren samen, maar iedereen helpt mee. Alleen de barmanager is fulltime in dienst, alle anderen werken parttime. Er zijn bijvoorbeeld studenten die elke donderdag serveren bij de Rotary. Ook als er grote feesten zijn of bruiloften kunnen wij op hen rekenen. We hadden eerst ook een kok in dienst. Dat was handig in de zomer toen het erg druk was. Maar later zijn we het zelf gaan doen. Raymi doet het meeste kookwerk. Ik help mee met de desserts bijvoorbeeld. We laten niets helemaal over aan het personeel. We helpen overal zelf aan mee. Ook aan het in orde houden van de kamers. We willen dat alles in top-conditie is. We checken alles zelf na.'

Worden er in het restaurant ook Antilliaanse gerechten geserveerd?

'De Schotten zijn erg traditioneel. We kunnen echt niet alles koken. Zo zijn ze bijvoorbeeld niet erg op kruiden gesteld. Wel hebben we een soort stoba gemaakt, met een deegdeksel erop. We hebben wel iets veranderd, maar het eindprodukt die viel best in de smaak. Als we het maar niet te pikant maken. We zijn ook met kipsaté begonnen. Weet je wat wel in de smaak viel? Quesillo en ook pruimentaart. We maken ook Bolo di Pan. Dat noemen we dan Caribbean breadpudding. Daarover gaat een Drambuiesaus, warm, die het geheel een tintje meer smaak geeft. De Schotse appeltaart heeft ook bijna geen smaak. Je proeft alleen groene appelen. Wij geven de appeltaart iets meer smaak, met wat meer kaneel, dat lukt wel.

GEEN FUNCHI

Maar funchi e.d. kennen ze niet. Dat eten ze niet zo makkelijk. We hebben bonensoep geintroduceerd en dat beginnen ze nu lekker te vinden, net als paella. Paella klinkt niet Antilliaans, maar het is aros brua, een beetje pikant, niet erg. We hebben veel medewerking van de plaatselijke leveranciers. Dat worden gewoon vrienden. Zo heb je bijvoorbeeld de slager. Als die aan het golven is met zijn vrienden belt hij soms op. Hij weet dat de keuken om negen uur sluit, maar hij belt dan om te vragen of we nog wat lekkers klaar maken voor hem en zijn vrienden. Natuurlijk doen we dat. Zo trek je de mensen aan. Als Raymi 'even' naar de botica gaat, blijft hij wel twee uur weg. Hij moet onderweg met iedereen even een praatje maken. De mensen komen graag naar onze bar. Met kerst zat het er stampvol, alsof daar de H.Mis werd gevierd. Zo was het ook met oudjaar. Dat heb ik dit jaar gemist. Volgend jaar hoop ik het wel mee te maken'

Dit is het Burnside hotel van Raymund Goeloe gelegen in het rustieke Schotse plaatsje Dalbeattie, voor vakantiegangers die van de natuur en rust willen genieten.

Als er feesten zijn, wordt er dan ook Antilliaanse muziek gedraaid?

'Ja, natuurlijk. De mensen willen graag leren dansen op Antilliaanse muziek. Misschien begin ik met een groep. Zo ben ik ook met gymnastiek begonnen. Ik ging op Curacao altijd naar gymnastiek. In oktober ben ik hier met een groepje begonnen. Nu betalen ze allemaal 50 cent per keer. Daar kunnen we dan gymnastiekmateriaal voor kopen, toestellen en zo. En ik heb plannen voor kooklés. Op 20 januari vlieg ik terug naar Amsterdam en dan door naar Glasgow.'

Wat zijn de kosten voor een kamer in het Burnside Hotel?

'Voor een single is de prijs 20 pond per persoon. Als je een kamer met zijn tweeën neemt is het 15 pond per persoon. Daar hoort een uitgebreid Schots ontbijt bij. Zo'n ontbijt bestaat uit vruchten op sap of vers fruit, cornflakes of pap, toast of brood met eieren, spek, ham, saucijzen, boter, jam, koffie, thee met melk en suiker. Soms vragen ze ook naar

Vervolg op pagina 10

IN DIT NUMMER van Napa :

NAPA wordt wekelijks gratis bezorgd aan Amigoe-abonnees en is in de losse verkoop verkrijgbaar met de zaterdagkrant voor het totaalbedrag van één gulden.

EINDREDACTIE: Norbert Hendrikse

LAYOUT: Gicho

Het is een voorrecht deze daad van overdracht der souvereiniteit te verrichten. Tegenover de geschiedenis of, beter gezegd: voor het aangezicht Gods, die weet waarom dit samengaan in vrijheid niet eerder en ook niet later werd bereikt en die het falen kent der generaties'. Dat zei koningin Juliana nu ruim veertig jaar geleden, op 27 december 1949, de dag waarop Nederland de heerschappij over zijn belangrijkste kolonie, Nederlands-Indië, overdroeg aan de republiek der Verenigde Staten van Indonesië.

VEERTIG JAAR GELEDEN SOUVEREINITEITSOVERDRACHT

Juliana: voorrecht deze daad te kunnen verrichten

Strijd om Gordel van Smaragd gruwelijk drama

Onder internationale druk kwam daarmee, nu veertig jaar geleden, een eind aan de bloedige, vier jaar durende strijd tussen Nederland en de Indonesische nationalisten. Een strijd waarin Nederland ondanks of juist door overeenkomsten nog zoveel mogelijk vingers in de pap probeerde te houden. Een strijd ook waarin de nationalisten ondanks die overeenkomsten maar een doel voor ogen hadden: de volledige onafhankelijkheid.

Met de souvereiniteitsoverdracht was de rol van Nederland in de archipel nog nog niet helemaal uitgespeeld. Nieuw-Guinea zou voorlopig Nederlands blijven, om als toevluchtsoord te dienen voor Indische Nederlanders die zich niet thuis zouden voelen in de republiek. Het Nederlands bedrijfsleven in Indonesie ging door. Nederland en de republiek gingen de "Nederlands-Indonesische unie" aan, een mager samenwerkingsverbandje met de Nederlandse koningin aan het hoofd.

De verhouding tussen Nederland en de republiek verslechterde snel na de overdracht. Al in april 1950, toen de republiek niet toestond dat de Zuid-Molukken, waar veel Nederland-getrouwen woonden, zich afscheidden. Nederland zag geen kans iets te doen aan deze inmiddels interne Indonesische kwestie, hetgeen Nederland in de zeventiger jaren onder meer nog op gijzeling van treinpassagiers en een kleuterklas kwam te staan.

BREUK

In de zomer van 1950 hief de Indonesische president Sukarno de republiek der Verenigde staten op en riep hij, om religieuze en etnische tegenstellingen de baas te kunnen, de eenheidsstaat uit. In 1956 verklaarde Indonesie de Nederlands-Indonesische unie ontbonden. Weer een jaar later ging de republiek over tot verbeurdverklaring van alle Nederlandse eigendommen en werden de laatste Nederlanders het land uitgezet. In 1960 werden de diplomatieke betrekkingen verbroken.

Pas nadat Nederland in 1962 ook Nieuw-Guinea aan Indoensie had afgestaan, verbeterde de relatie tussen de twee landen waarvan de geschiedenis drie-en-eenhalve eeuw zo verweven is geweest. Al was dat voor de de kolonie niet altijd een onverdeeld genoegen.

OORLOGEN

Die relatie gaat terug tot 1569. In dat jaar kwamen de eerste Nederlanders op Java aan. In 1777 was heel Java Nederlands en in de negentiende eeuw kwam de hele archipel onder Nederlands gezag te staan, op Portugees Timor en Brits Borneo na. Deze uitbreiding ging niet zonder tegenstand en bloedvergieten: er waren oorlogen voor nodig, zoals de Java-oorlog van 1825 tot 1830 en de Atjeh-oorlog van 1873 tot 1903.

Het economische belang van Nederlands-Indie was enorm: in 1929 werd er voor vier miljard gulden geinvesteerd en in 1940 kwam een kleine tien procent van het nationale inkomen uit de "Gordel van Smaragd".

De meeste Nederlanders moesten dan ook niet aan onafhankelijkheid denken: "Indie verloren, rampspoed geboren" was een bekende kreet. Dat viel uiteindelijk reuze mee: Nederland krabbelde na de Tweede Wereldoorlog mede dank zij 1079 miljoen Marshall-dollars economisch aardig snel overeind.

EIGEN BEN

Toch stond al aan het begin van deze eeuw voor velen vast dat het ooit met de Nederlandse heerschappij in Indie gedaan zou zijn. In 1913 schreef nota bene oud-gouverneur-generaal Van Heutsz al dat de koloniale bestuurders zich moesten inspannen om "de inlandsche rassen van den Indischen archipel met onverdeelde toewijding en zorg te helpen opvoeden tot sociaal geheel gelijkwaardigen, volkomen in staat om in de toekomst, desgewenscht, geheel op eigen benen te staan."

In 1918 werd er in de kolonie een volkraad opgericht, waarin behalve 24 Nederlanders ook vijftien inlanders zitting hadden. In 1930 bestond meer dan de helft van de raad uit inlanders. Het orgaan had echter niet zoveel te vertellen. Een paar jaar daarvoor, in 1926 en 1927, was het op Java en Sumatra al tot opstanden van communistisch gezinden gekomen.

BEZETTING

De meeste Nederlanders dachten dat dat maar een storm in een glas water was. Ook al zei Hatta, die op 17 augustus 1945 samen met Sukarno de onafhankelijke republiek Indonesie zou uitroepen, in maart 1928 tijdens een bijeenkomst in het Amsterdamse Carré: "Wij zullen van Nederland geen volledig zelfbestuur krijgen, omdat de winsten gevaar zouden lopen. Ruime medezeggenschap zou het zwaartepunt van het bewind in Indische handen leggen en dus zullen wij dat ook niet krijgen. Het moment waarop de vrijheidsdrang en de innerlijke kracht hun hoogtepunt hebben bereikt, zal komen. En dan zal Nederland kunnen kiezen: rustig weggaan of er worden uitgegooid."

In 1942 werd Nederlands-Indie door Japan bezet. Op 6 december van dat jaar beloofde koningin Wilhelmina dat Indie na de oorlog een aan Nederland gelijkwaardige positie zou krijgen in een gemenebest.

Een politieke gevangene die door het Nederlandse bewind op Nieuw Guinea werd vastgehouden, wordt vrijgelaten ingevolge een amnestiemaatregel en wordt door een vrouw met bloemenslingers begroet.

Na de capitulatie van Japan, op 15 augustus 1945, konden de nationalisten, die geen gelijkwaardige positie maar een onafhankelijk land wilden, hun kans grijpen. Nederland kon op dat moment het oude gezag niet herstellen. De hele archipel was een chaos, de Nederlanders zaten nog in de Jappenkampen en de Britse opperbevelhebber Mountbatten zou voorlopig Java en Sumatra besturen, terwijl de rest aan de Australier Blamey was toevertrouwd.

Twee dagen na de capitulatie kwamen Sukarno en Hatta, die zich "gemachtigden van het Indonesische volk" noemden, met een proclamatie: "Wij, het volk van Indonesie, roepen hierbij de onafhankelijkheid van Indonesie uit. De formaliteiten voor de overdracht van de macht en andere maatregelen zullen op ordelijke wijze worden uitgevoerd en in de kortst mogelijk tijd."

VERRASSING

De proclamatie verraste de Nederlanders totaal. De "machtiging" werd in twijfel getrokken: velen zagen in het uitroepen van de onafhankelijkheid een laatste plaagstoot van de Japanners, met wie Sukarno en Hatta verregaande betrekkingen onderhielden.

Het was ook voor de meeste inlanders een verrassing, maar velen voelden een zekere symphatie. Sukarno werd president, Hatta vice-president. Er ontstond een soort parlement, waarin ook premier-in-spe Sjahrir zitting had.

Sukarno richtte een "veiligheidsleger" op, maar veiligheid was al snel ver te zoeken. In de chaotische gelederen van de kersverse president ontstonden verschillende strijdgroepen die tekeer gingen tegen iedereen die niet voor een onafhankelijk Indonesie was of leek. Eenheden van het leger, losse verzetsgroepen, guerilla's en zogenoemde pemoeda's begonnen met een "nationalistische" terreur die volgens schattingen uiteindelijk tienduizenden slachtoffers moet hebben gekost.

COLLABORATEUR

Mountbatten, die door zijn ervaringen elders in de wereld een brede kijk op dekolononisatie had, liet kort na de proclamatie al merken dat hij vond dat Nederland en de nationalisten moesten onderhandelen. Hij wist de nationalistische beweging beter naar waarde te schatten.

Het eerste Nederlandse kabinet van na de oorlog, dat van Schermerhorn, vertikte aanvankelijk met de nationalisten te praten. Het zag Sukarno als een collaborateur met Japan en de proclamatie als iets waar Japan achter zat.

In november 1945 echter werd de als anti-Japans bekend staande en dus voor Nederland aanvaardbare gesprekspartner Sjahrir premier. Het voorlopige parlement werd van collaborateurs gezuiverd en Sukarno bleef president, maar trad terug als regeringsleider. Aan beide kanten werd kennelijk ingezien dat onderhandelen noodzakelijk was.

MISLUKKING

In april 1946 kwamen Nederland en de nationalisten bijeen op het wegens vrees voor anti-Indonesische acties zwaar bewaakte jachtslot Hubertus op de Hoge Veluwe. De "Hoge Veluwe conferentie" liep uit op een volslagen mislukking: de partijen konden niet tot elkaar komen.

Intussen gingen de gewelddadigheden van de extremisten door en was Nederland druk aan het mobiliseren geslagen. Op Celebes liepen de zaken misschien wel het ergst uit de hand. (Molukse) Militairen van het Koninklijk Nederlands-Indisch leger namen represailles vanwege de nationalistische terreur tegen hun familieleden, terwijl aan nationalistische kant het "leger van de republiek Celebes" werd opgericht.

Nederland kondigde op Celebes de staat van oorlog af. Een speciale eenheid onder leiding van commandant Westerling moest de terreur breken met contraterreur. Dat gebeurde ook: de onder leiding van Westerling aangerichte bloedbaden op zuid-Celebes kostte 388 inlanders het leven. Zijn eenheid maakte daar in totaal 1.533 slachtoffers.

Celebes bleef de enige plek waar officieel de oorlog werd afgekondigd en waar van hogerhand toestemming was verleend voor contraterreur. Maar ook elders kwamen dergelijke tegen-acties voor, met name op Java.

MALINO

In juli 1946 werd de zogenoemde Malino-conferentie gehouden, die uiteindelijk leidde tot het Akkoord van Linggadjati op 25 maart 1947. Dat akkoord hield in dat Nederland en Indonesie zouden samenwerken om binnen twee jaar de souvereine Verenigde staten van Indonesie en de Nederlands-Indonesische unie te vormen. De unie zou het Nederlandse staatshoofd als hoogste baas hebben en eigen organen krijgen voor het nemen van besluiten over de gemeenschappelijke belangen. Verder zou elke deelstaat in de archipel zelf voor Nederland of voor Indonesie mogen kiezen, maar Nederland erkende het Indonesische gezag over Java, Sumatra en Madura.

In Nederland hadden velen voor het akkoord geen goed woord over. Ze vonden dat de regering Indie verkwanselde en dat nog wel aan leiders die de pemoeda's hun gang lieten gaan of in elk geval niet de baas konden. Oud-premier Gerbrandy (ARP) dacht zelfs serieus over een staatsgreep, hetgeen overigens pas in 1988 door dr L. de jong aan het licht werd gebracht.

Ook in Indonesie werd het akkoord niet met gejuich ontvangen: Sjahrir zou teveel consessies hebben gedaan en raakte op de achtergrond.

UITLEG

Het akkoord pakte bepaald verkeerd uit. Nederland en Indonesie legden het elk op eigen wijze uit en wederzijds laaide wantrouwen op.

Toen Nederland in juli geen duidelijk antwoord kreeg op de vraag hoe de republiek de orde en rust op Java, Sumatra en Madura dacht te herstellen zodat de ondernemingen daar konden blijven werken, was dat de laatste aanleiding tot de eerste Politionele actie op 27 juli 1947.

Het eerste politionele optreden duurde tot en met 4 augustus. In de periode werden Java en Sumatra deels bezet en kwamen de plantages, olievelden en kolenmijnen daar onder Nederlandse controle.

De Veiligheidsraad riep beide partijen op om opnieuw te gaan praten. In januari 1948 resulteerde dat in de Renville-overeenkomst (genoemd naar het Amerikaanse schip waarop de gesprekken plaatshadden), waarbij besloten werd tot een wapenstilstand.

TWEEDE ACTIE

Maar ook in de nieuwe situatie laaide de ergernis weer op en op 21 december begon Nederland, na sterk aandringen van de KVP-ers Beel en Romme, met de tweede politionele actie, die grote schade toebracht aan de nationalisten. Sukarno en Hatta werden gevangen genomen.

Het werd de Verenigde Naties en ook de Verenigde Staten van Amerika te bar. De laatste dreigde zelfs met stopzetting van de Marshallhulp. Amerika, zelf ex-kolonie, was bevreesd voor de Koude oorlog en vond dat de Westeuropese landen hun militaire middelen niet moesten versnipperen.

In januari 1949 werden de acties gestopt en eind februari kondigde de regering aan dat een vervroegde souvereiniteitsoverdracht besproken zou worden in een Ronde tafel-conferentie in Den Haag. Op 9 december aanvaardde de Tweede Kamer de overdracht, met 71 tegen 29 stemmen.

COMMOTIE

Het geweld dat Nederlanders tegen Indonesiers gebruikten, is in Nederland tot in deze tijd telkens weer aanleiding tot commotie geweest. De tot nog toe laatste rel was in 1987, toen dr L. De jong's concept-paragraaf "Excessen" uitlekte, een hoofdstuk bedoeld voor zijn "Koninkrijk der Nederlanden in de Tweede Wereldoorlog". Veel oud-militairen voelden zich als oorlogsmisdadigers afgeschilderd. Een van de hoofdfiguren, Westerling, overleed plotseling.

De Jong bleek bij de definitieve publikatie flink bijgedraaid. In een noot bij de paragraaf "Excessen" schreef hij onder meer dat hij later heeft ontdekt dat hij meer moest schrijven over de achtergrond waartegen de excessen plaatshadden, zich moest onthouden van vergelijkingen met de verhoudingen in Nederland tijdens de Duitse bezetting en in Indie tijdens de Japanse bezetting en dat wat er aan excessen is gepleegd een uitvloeisel is van beslissingen op hoog politiek niveau.

HARDHANDIG

De Jong onderschreef ook de stelling van de sociologen en oud-Indiegangers Van Doorn en Hendrix, dat "hoe fors het militaire optreden van Nederland ook is geweest en hoe vaak het uit de hand is gelopen; hoe stelselmatig geweld is aangewend tegen burgers, met name door inlichtingendiensten en de speciale troepen; hoezeer de inzet van technische wapens vele onschuldige slachtoffers heeft gemaakt; hoe waar dit alles ook is, wie kennis neemt van het verloop van de dekolonisatie-oorlogen in de Franse en Portugese overzeese gebiedsdelen en van het geweld dat op Vietnam is losgelaten, zal moeten vaststellen dat Nederland in alle opzichten verhoudingsgewijs minder hardhandig is opgetreden."

Maar de strijd om de "Gordel van Smaragd" blijft een gruwelijk drama en koningin Juliana ging daar op 27 december 1949 niet omheen: "Niet langer staan wij gedeeltelijk tegenover elkander. Wij zijn nu naast elkaar gaan staan, hoezeer ook geschonden en gescheurd en vol van de littekens van wrok en spijt."

Nieuwe muziekwinkel voldoet aan grote behoefte

Raffy Rodriguez: "onze musici imiteren te veel"

Raffy Rodriguez met zijn familie in de pas geopende muziekwinkel aan de Caracasbaaiweg. In de showroom zijn alle soorten instrumenten uitgestald, terwijl klanten als zij dat wensen uit catalogi kunnen bestellen.

- Door Izaan Moenir-Alam-

MUZIEK NEEMT IN ons dagelijks leven een belangrijke plaats in. Ook muziek maken is een geliefde bezigheid op ons eiland. De techniek heeft in de laatste jaren wel voor heel wat veranderingen gezorgd voor wat betreft de instrumenten waarmee muziek ten gehore wordt gebracht. Waar vroeger een gitaar en een conga voldoende waren, is nu een synthesizer ontontbeerlijk geworden. Er zijn maar weinig muziek- of zangroepen die helemaal geen electrische of anderszins geavanceerde apparatuur gebruiken voor hun optredens.
Sinds vorige maand is er op de Caracasbaaiweg ter hoogte van de afslag naar Brakkeput een nieuwe muziekzaak geopend. Rodriguez & Rodriguez vermeldt het grote uithangbord. Eigenaar Rafaël Rodriguez vertelt hoe hij ertoe gekomen is om muziekartikelen te gaan verkopen. Zelf ooit een begaafd musicus en nu eigenaar van een heuse muziekwinkel. Volgens zijn zeggen is er wel degelijk verschil tussen het verkopen van een muziekinstrument en het verkopen van 'muziek.'

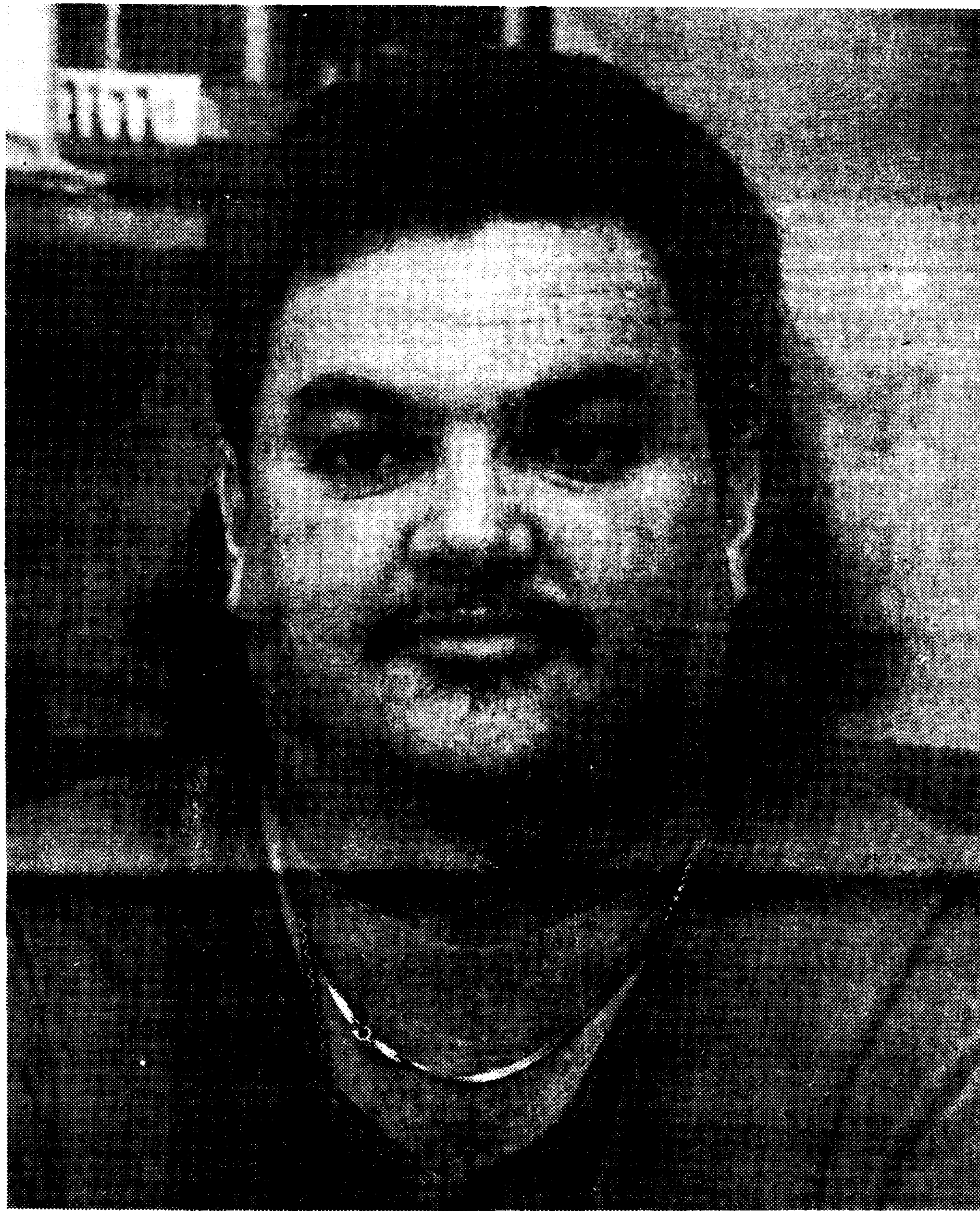
Rafaël Rodriguez, door zijn vrienden en klanten Raffy genoemd, was al vanaf zijn negende jaar actief in de muziek. Eerst in een aguinaldo-groep. Hij kreeg piano- en blokfluitles en in de loop der tijd bekwaamde hij zich in diverse andere intsrumenten.
'Alleen met de gitaar had ik wat moeite", aldus Rodriguez, die zittend achter zijn bureau in de splinternieuwe zaak tekst en uitleg geeft. 'Dat kwam omdat ik linkshandig ben en ik sommige accoorden niet blindelings kon pakken.' Verder zijn er maar weinig bekende instrumenten waarop Raffy niet thuis is. Deze kennis en vaardigheid komt hem natuurlijk maar al te goed van pas in zijn zaak. Eigenlijk al eerder. Rodriguez was namelijk eerst verkoper bij Universal Trading, een andere lokale muziekhandel.

NEIGHBOURS

Als zijn eerste echte band noemt Raffy de formatie de Neighbours. Een groep die in 1973 werd opgericht door de gebroeders Rodriguez. Raffy bespeelde in deze formatie diverse instrumenten. 'Er waren nummers waarbij ik op de bas speelde, en weer andere op keyboards. Het hing er helemaal van af welk nummer er werd gespeeld en hoe de bezetting was.' Neighbours bestond uit negen leden en de bekendste bezetting was: Debby van der Meulen (zang), Dulce Marugg (zang), Michael Anthony (saxofoon), Eric Menig (keyboards), Roy Marugg (gitaar), Ifriel Ramada (drums,percussion), Jose Jardin (percussie), Henry Orgenia (bas) en Raffy Rodriguez (keyboards, bas, fluit). De band bleef tot 1982 in tact en produceerde een langspeelplaat met onder meer composities van Raffy. ' Als ik een band van tegenwoordig zou moeten noemen waarmee wij te vergelijken waren zou ik denken aan Happy Peanuts of Survival', zegt hij.
Met de Neighbours heeft Raffy zowat overal gespeeld op het eiland. 'Wij speelden echt alle stijlen. Voor zowel jonger als ouder publiek, van rock tot rancheras. De band was oorspronkelijk bedoeld als amateur orkest, maar door de vele optredens en aanvragen die wij dagelijks kregen, mag ik rustig spreken van een professionele groep. Dat is eigenlijk ook de reden geweest dat we er op gegeven ogenblik een punt achter zetten. Het werd ons allemaal te veel. De meesten van ons hadden een gewone baan en moesten dan elke avond weg om aan de muzikale verplichtingen te voldoen. Dat hielden we niet langer vol. Maar ik heb nog altijd leuke herinneringen aan die tijd.'
Een klant die net binnen komt waaien beaamt de populariteit van de Neighbours en zegt ze graag nog eens terug op podium te willen zien want ,'wat die jongelui van vandaag maken is 'bochincha' (herrie), aldus de bezoeker.
Na de klant naar tevredenheid te hebben geholpen, vervolgt Rodrigues zijn relaas over zijn Neighbours en haalt zowaar de LP die de groep indertijd produceerde voor de dag. Rodriguez: 'Naast deze langspeelplaat hebben we ook nog een aantal singles, ik geloof vier, geproduceerd.' Raffy vindt zelf dat hij door toedoen van de band in de muziekhandel terecht is gekomen. 'Voordat ik daarover wil uitweiden wil ik nog kwijt dat er tegenwoordig jammer genoeg maar weinig orginaliteit van de meeste lokale groepen uitgaat. Het is de gewoonte geworden om de meest populaire formaties als Doble R en ERA na te apen. Men denkt vooral zo te moeten klinken om goed te zijn. Ik

"Wat die jongeren maken is bochincha"

vind dat jammer en heb altijd met Neighbours indertijd geprobeerd om van dat imago af te stappen.'
'Goed, om nu terug te komen op het verkopen van muziek. In de laatste periode van de Neighbours fungeerde ik ook als manager. Daarnaast had ik een betrekking aangeboden gekregen bij Universal Trading, dé muziekhandelaar in die tijd. Doordat ik zelf in een band speelde wist ik vaak maar al te goed wat de muzikanten nodig hadden en ik wist ook wat er wel en niet te krijgen was. Door mijn werk leerde ik de wegen kennen om aan de spullen te komen, althans welke weg men moest bewandelen om datgene te krijgen wat men ook werkelijk nodig had. Ik voelde als muzikant een gemis aan diversiteit in het aanbod. Daardoor ging ik me steeds meer verdiepen in de handel.
'Op gegeven ogenblik ging ik zelfs een cursus volgen die me wijzer kon maken op zowel instrumenttechnisch- als handelsgebied. Vanzelfsprekend werd steeds vaker mijn advies en raad gevraagd. Zelfs in mijn privé tijd. Toen besloot ik om maar voor mezelf te beginnen. Aangezien ik niet de middelen had om een grote showroom of etalage in te richten, begon ik met een soort catalogus-verkoop. Met de verschillende folders en schriftelijke informatie die ik kon inwinnen kon ik de klanten in spé zoveel mogelijk vertellen over de door hun aangevraagde instrumenten, onderdelen of andere apparatuur. Je moet niet vergeten dat muziek maken inmiddels meer is geworden dan alleen maar een instrument bespelen. Vandaag de dag komt er meer bij kijken. Zelfs als je bij wijze van spreken geen enkel instrument bespeelt, moet je toch microfoons en een zanginstallatie aanschaffen om redelijk te klinken.'
Wat Rodriquez hier naar voren brengt is natuurlijk geen nieuws maar wat hij daarmee impliceert is dat het verkopen én aanschaffen van muziekinstrumentarium meer vereist dan slechts wat oppervlakkige kennis van het instrument alleen. Iemand die bijvoorbeeld een synthesizer (electronisch keyboard) komt kopen moet tenminste weten wat midi of tape-interface betekent. Het zijn tegenwoordig halve tot hele computers waarmee men werkt.
'Ja, ik ben absoluut voor modernisering, maar ik vindt wel dat de autenthieke wijze van muziek maken intact moet blijven. Ik zal dan ook net zoveel aandacht geven aan een ranchera-orkest als aan groepen met een modernere uitrusting. Ik vond altijd wel dat wij op Curaçao achter liepen voorwat betreft het instrumentarium, trouwens dat is nog steeds zo. Ik denk dat het,

RAFFY RODRIGUEZ heeft van muziek zowel zijn hobby als zijn beroep gemaakt. Op jeugdige leeftijd nam hij piano- en gitaarlessen; bekwaamde zich vervolgens in het bespelen van tal van andere instrumenten;

vergeef me de grove uitdrukking, te veel naäperij is van onze musici. Men is vaak ook te huiverig om nieuwe apparatuur uit te proberen. Nee, denkt men hier. Als Rignald Recordino met een Ensonic speelt, dan moet men dat ook hebben en niets anders.'
'Ik probeer nu ook met mijn muziekzaak nieuwe trends te volgen. Het is hard werken hoor. Maar ik wil graag op de hoogte blijven van alles wat er te koop is in de muziekwereld. Dat wil zeggen dat ik blijf studeren. Ondertussen ben ik van de catalogus overgegaan op een showroom en dat maakt het voor mij gemakkelijker om verschillende apparaten ook te laten zien. De klant hoeft zich steeds minder een voorstelling te maken van wat hij of zij krijgt voor een bepaald bedrag. Toch blijft het een beetje improviseren omdat ik ook niet alles kan uitstallen wat er in werkelijkheid te koop is.'
'Ik heb zelf een Amerikaans-model voor mijn zaak in gedachten. Ik ben verschillende keren naar de States geweest om te zien hoe men daar de muziekzaken inricht en om contacten te leggen. In principe moeten mijn klanten alles kunnen krijgen op muziekgebied. Heb ik het niet dan weet ik wel hoe er aan te komen.'

SERVICE

'Steeds meer mensen ontdekken de weg naar plaatsen als bijvoorbeeld ACE-music in Miami of muziekzaken in New York. Het is natuurlijk toe te juichen dat men zelf naar de grote zaken toe kan, maar helaas kan niet iedereen zich die luxe permitteren. Het enige waar ik bang voor ben is dat mensen die spullen bestellen die door derden elders vandaan worden meegebracht, in de problemen komen als er zich mankementen voordoen. Goede service is dan een noodzaak. Die service kunnen bedrijven in het buitenland moeilijk hier ter plekke geven. Wat ik nu verkondig is geen reclame maar de harde waarheid. Hoe vaak krijg ik niet hier mensen met een defect apparaat, aangeschaft in het buitenland. Meestal zijn het maar vrij kleine defecten, maar net voldoende om een apparaat buiten werking te stellen. Het is dan steeds een hele opgave om ten eerste te achterhalen waar het apparaat vandaan komt en vervolgens om het kapotte onderdeel te krijgen. Als ik een instrument verkoop weet ik precies wat de te verwachten problemen kunnen zijn, hoe die opgelost kunnen en waar ik daarvoor terecht kan.'
'Dat vertel ik ook allemaal aan mijn klanten. Ik heb er niets aan om iets te verkopen waar ik geen service op van geven. Dat is slecht voor de klant, voor de lokale muziek en voor mij. Ik vindt het adviseren van mijn klanten een van de belangrijkste onderdelen van dit bedrijf. Ofschoon het vaak een ondankbaar karwei is. Dikwijls vertrekt een klant zonder een cent uit te geven. Maar voor mijn gevoel weet die klant dan ook precies waar het om gaat. Het is gemakkelijk om iemand wat aan te praten. Als gewezen muzikant kan ik dat niet over mij hart

"Adviseren van mijn klanten het belangrijkst"

halen. Als iemand hier iets koopt weet men precies wat men meekrijgt. Het komt er op neer dat een klant met zijn wensen naar mij toe komt. Samen bekijken wij wat hij nodig heeft, hoeveel hij daaraan kan uitgeven en of datgene wat hij aanschaft ook gerepareerd kan worden in geval van een defect.'
In 1982 kon Raffy voor het eerst enkele instrumenten tonen. In een zijkamertje van zijn woonhuis had hij ruimte gemaakt voor een kleine showroom annex kantoortje. Gedurende een kleine acht jaar fungeerde dit zijkamertje als onderkomen van Raffy's muziekhandeltje. In december van het vorig jaar opende hij officieel zijn muziekzaak. Zijn vrouw doet het nu samen met hem. Rodrigues: 'In feite is er sinds toen niet veel veranderd in mijn opzet. Die opzet was om voor goede prijzen, goede en meer instrumenten op Curaçao aan te bieden aan professionele en amateur musici, DJ's en andere belangstellenden. Op een gegeven ogenblik moest ik wel uitbreiden.'
Nu beschikt Rodriguez over een kleine 45 vierkante meter 'muziekruimte'. Een apart hoekje heeft hij ingericht voor accesoires. Spulletjes die eigenlijk niets met muziek te maken hebben. Potloden, bekers, hangertjes, broches, paraplu's etc. Toch passen ze wel in zijn winkel omdat ze allemaal op een of andere manier met muziek zijn verbonden. Een potlood met een notenbalk, een broche in de vorm van een piano, een paraplu versierd met hele en halve noten Raffy: 'Toen ik aan een muziekwinkel dacht voelde ik altijd dat ik er een dergelijk hoekje in wilde. Ik denk dat er behoefte bestaat aan cadeautjes of attenties voor een muzikant.
Nou dit lijkt me wel wat.' Het aantal accesoires dat Raffy in zijn zaak aanbiedt is te veel om in enkele regels te noemen. Men kan er rustig eens gaan kijken en wat nog belangrijker is, als hij het niet heeft kan hij er waarschijnlijk wel aan komen.
Op de vraag of hij nog een boodschap heeft voor de Curaçaose muziekwereld zegt Rodriguez: 'Ik hoop dat men in de toekomst zaken als kwaliteit en geld leert onderscheiden. Ik zeg dit omdat ik vind dat men hier vaak meer op het geld let en minder op de kwaliteit. Als voorbeeld wil ik ons Tumba-festival noemen. In de loop der jaren is deze happening uitgegroeid tot een internationaal gebeuren. Althans dat pretenderen we. Dat is natuurlijk toe te juichen. Wij mogen daar trots op zijn; een muzikaal-festival dat ons eigen is en waarmee wij de internationale attentie trekken.'
'Ik ben echter van mening dat de organisatoren, in dit geval Asosashon di Musiko, de ernstige fout begaat om van het gebeuren een gezellig onderonsje te maken. Als men internationaal een goed figuur wil slaan, kan je niet met derderangs apparatuur werken. Het feit dat de stichting Golden Drive Inn heeft opgekocht om dat als een soort standaard concertplaats te laten fungeren, wil ik in het midden laten. Ik denk echter dat men eerder naar geschikte apparatuur had moeten uitkijken. Een plaats om festivals te organiseren was volgens mij niet zo dringend. Steeds weer zijn er mankementen aan de geluidssystemen.'
'Met een investering die zeker aanzienlijk kleiner zou zijn dan de aanschaf van Golden Drive Inn, was dat probleem een stuk verholpen. Wat schiet je er mee op als je een grote ruimte hebt en je kunt er geen fatsoenlijk geluid neerzetten? Indien ons Tumba-festival als feestje bedoeld was, zou dat niet zo'n punt zijn. Maar dit evenement is ondertussen uit zijn jasje gegroeid en als wij ons in de picture willen houden dan moeten wij op kwaliteit letten.'
'Zo'n investering zou ook

Goede installatie een eerste vereiste

alle andere grote concerten ten goede komen. Hoe vaak hebben internationale artiesten niet geklaagd over de slechte kwaliteit van onze geluidsinstallaties. Ik denk dat als we daar meer aandacht aan besteden, wij in de toekomst ook meer bezoeken van grote artiesten kunnen verwachten. Als bekend is dat men in een concert op Curaçao goed klinkt, komt men graag hier optreden. Zo'n investering zou dus in alle opzichten de moeite waard zijn, aldus Rodriguez.

Niet voor niets heeft hij dan ook op zijn visite-kaartje laten drukken: Rodriguez & Rodriguez; Musical Instruments and More!

Constante dreiging van grote rampen

Opslag atoomafval meest omstreden milieuprobleem

= door Mario Kleinmoedig =

WILLEMSTAD — In de discussie over kernenergie is opslag van atoomafval één van de belangrijkste en meest omstreden problemen. Kernenergie maakt nog steeds maar een klein deel uit van het totale energieverbruik in de wereld. De rest van de energie wordt opgewekt uit olie, kolen, gas, hout, waterkracht, wind enzovoorts.

Men kan zich afvragen, waarom kernenergie al gedurende twee decennia zo'n controversieel gespreksonderwerp is, als het toch maar zo'n klein deel uitmaakt van de energievoorziening van de geïndustrialiseerde wereld. Eén reden, naast problemen als atoomafval, onveiligheid en verspreiding van kernwapens, is dat de voorstanders van kernenergie over de gehele wereld blijven beweren dat kernenergie een aanzienlijk deel van de electriciteitsopwekking moet overnemen, en dat landen in het Noorden kernenergie moeten toepassen om minder afhankelijk te worden van de olie.

Eén van de internationale organisaties die een sterke lobby voerde vóór kernenergie was het Internationale Atoomenergieagentschap, IAEA. In 1970 schatte deze organisatie dat in het jaar tweeduizend zo'n 2 miljoen megawatt aan kerncentrales over de aardbol verspreid zou staan. Nu blijkt dat misschien slechts één vijfde hiervan gerealiseerd zal worden. De grootste plannen van de atoomindustrie zijn duidelijk niet uitgekomen. Toch zijn er honderden kerncentrales over de wereld verspreid. Een afdoende oplossing voor het probleem van het kernafval is er niet. De industriëlen en hun politieke bondgenoten weigeren echter vooralsnog hun vetrouwen in een toekomst gebaseerd op kernenergie op te geven.

OVERDREVEN

Toch heeft de industrie in de jaren zeventig en tachtig een produktieapparaat opgebouwd op basis van de overdreven eerdere verwachtingen. Daardoor kan de industrie nu veel meer kerncentrales afleveren dan dat ze opdrachten krijgt. Het aanbod overtreft verreweg de vraag. De kernindustrie is hierdoor in financiële problemen geraakt. Voorstanders van kernenergie hebben hun toekomstbeeld ineen zien storten. Vandaar dat men steeds weer probeert ondanks alle bezwaren regeringen over te halen tot het bouwen van nieuwe kerncentrales.

Daar staat tegenover dat de wereldvoorraad uranium beperkt is. Zouden de oorspronkelijke verwachtingen voor de groei van de kernenergie waar zijn, dan zouden de tot nu toe bekende voorraden in het jaar 2020 op zijn. Men zou dus moeten proberen nieuwe voorraden te ontdekken. Maar doordat er minder kerncentrales gebouwd zijn dan zo'n tien jaar geleden voorzien werd, is de prijs van uranium bij verschillende gelegenheden sterk gedaald, met als gevold dat uranium-mijnen gesloten zijn, of op halve kracht draaien. Nieuwe mijnprojekten werden uitgesteld of van het programma geschrapt. Er wordt geen winst gemaakt, en er wordt nauwelijks geïnvesteerd in het zoeken naar nieuwe vindplaatsen van uranium.

GEVAREN

In de kernenergieketen van uraniummijn tot opslag, zijn de gevaren van elke schakel niet even groot. De gevaren blijven niet beperkt tot lozingen van radioakieve stoffen, maar komen ook voort uit andere stoffen die uit bijvoorbeeld uraniumertsafval ontsnappen. Vlakbij kerncentrales, en andere nucleaire installaties staan de mensen aan een grotere stralingsbelasting bloot dan ergens anders. Daarom is het moeilijk om gemiddelden aan te geven.

Aan de kant van de industriëlen ging en gaat men er vanuit dat geloosde radioaktiviteit zich nogal snel verspreidt. In veel gevallen is gebleken dat dit geheel niet waar is. Zo hopen in water geloosde radioaktieve stoffen zich in veel gevallen op korte afstand van het lozingspunt in het bodemslip op. Dit is dus duidelijk in tegenspraak met die vroegere beweringen van snelle verspreiding en lage concentraties. Het plaatselijke planten- en dierenleven kan al die hoge concentraties verder concentreren.

Zo leidt lozing in zee tot ophoping van radioaktieve stoffen in vissen, die uiteindelijk door de mens gegeten worden. Niet alleen via de voedselkringloop, maar ook via lucht en water bereiken de geloosde radioaktieve stoffen de mens. Daarnaast is er de konstante dreiging van grote ongelukken, zoals Tsjernobyl en de dagelijkse werkelijkheid van kleinere ongelukken. Nà elk groot ongeluk is er een tijd lang een verhoogde aandacht van de pers voor die kleine ongelukken, maar die aandacht ebt iedere keer na verloop van tijd weer weg. Dat wil zeggen: tot het volgende ongeluk.

RADONGAS

Bij de winning van uranium en bij de verwerking van het erts worden de grootste hoeveelheden afval geproduceerd. Het ertsafval bestaat uit een mengsel van water, zouten, zuren, zware metalen, radioaktieve stoffen en fijngemalen gesteente. Het grootste gedeelte van de radioaktiviteit is in het afval achtergebleven. Om te voorkomen dat het zich in de omgeving verspreidt, wordt het vloeibare afval meestal in basins, achter wallen opgeborgen. Zolang de mijn in bedrijf is, worden die wallen wel onderhouden. Daarna begint de erosie de afval en de wallen aan te tasten.

Vooral in de ondergrondse mijnen is het gevaar van radongas groot. Het zit opgelost in o.m. het mijnwater dat in elke mijngang wel aanwezig is, en het hoopt zich op in die mijngangen. Als radongas wordt ingeademd, blijft een gedeelte in de longen achter, of komt in het bloed terecht. De gevaarlijkste situatie ontstaat wanneer het radongas in het lichaam vervalt tot vaste radioaktieve stoffen die niet meer uitgeademd worden, maar in de longnen achterblijven.

Deze stoffen zenden vooral alfa- en betastralen uit. Deze straling van vaste deeltjes in de longen, is het meest effectief in het veroorzaken van longkanker. Vele mijnwerkers zijn daaraan al gestorven, velen zullen volgen zolang kernenergie gebruikt wordt. Als het erts gedolven wordt en als ertsafval bovengronds wordt opgeslagen, zal er ook radon vrijkomen. In het begin wordt het afval meestal bedekt met een laag water, of een laag aarde. Maar op den duur verdwijnt deze afdeklaag, en dan kan het radon ongehinderd vrijkomen en zich in de lucht verspreiden.

Afhankelijk van de windsnelheid en bevolkingsdichtheid, zal een deel van het radongas door mensen ingeademd worden. Vanwege de enorme hoeveelheden afval die nog gedurende de komende tienduizenden jaren radongas zullen produceren, zulen als gevolg hiervan in de nabije en verre toekomst honderdduizenden mensen aan longkanker sterven.

Kernproef in de Stille Oceaan.

AFDEKLAGEN

Het is duidelijk van levensbelang om de ertsafvalhopen goed te onderhouden, dat wil zeggen met een paar meter water te bedekken en de wallen te onderhouden. En dit moet zeker geschieden gedurende de eerste honderdduizend jaar na het sluiten van de mijn. Er doet zich echter een ernstig probleem voor. Onderzoek in verschillende landen naar depots van uraniumafval toont aan dat een goed onderhoud van zo'n depot moeilijk of onmogelijk is.

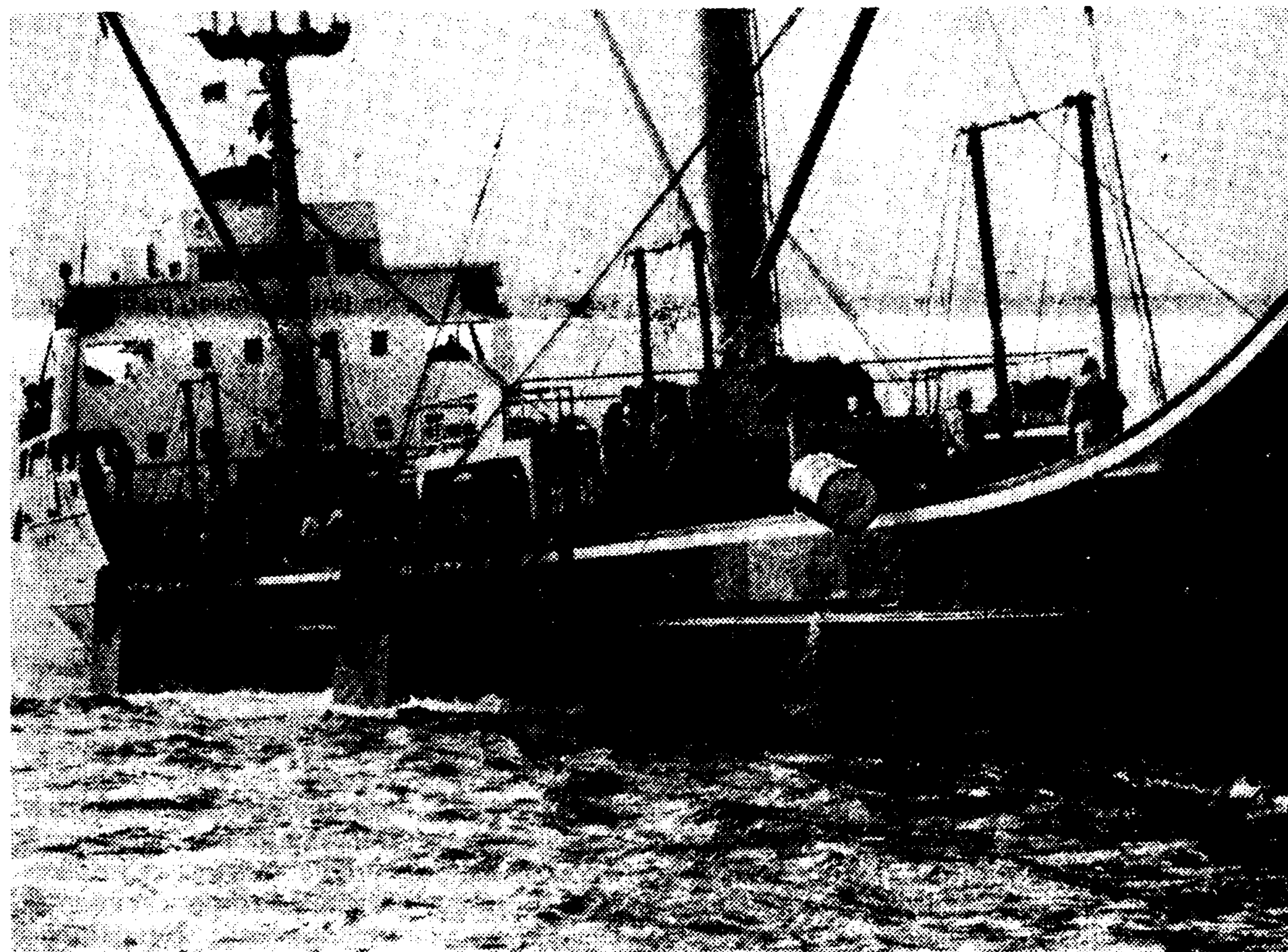
In één geval verdween een 15 centimeter dikke laag asfalt, die op een afvalhoop was aangebracht binnen enkele maanden tijd. De laag was aangetast en opgelost door het zeer aggressieve mengsel van zouten, zware metalen en radioaktieve stoffen. De straling op het asfalt was 12 tot 16 keer zo intensief als op de niet met asfalt bedekte gedeelten. Ook een synthetische polymeerlaag verdween geheel.

Een verklaring was moeilijk te geven. Andere verschijnselen die ook niet goed begrepen werden, waren de vorming van holtes, tunnels, barsten, heuvels, scheuren en gasbellen. Ook de omringende wallen raakten doorzeefd met tunnels. Het verschijnsel werd tenslotte geweten aan de verplaatsing van zouten door het afval, waartegen geen enkele afdeklaag bestand zou zijn.

Hierdoor wordt de afdekking poreus en verdwijnt op den duur, waardoor de giftige zware metalen, zouten, radioaktieve stoffen en verzuurd water zich in de omgèving verspreiden.

Vooral de verspreiding van het radioaktieve giftige ertsafval kan verwoestend zijn voor het milieu. De planten en dieren kunnen vergiftigd worden tot in de wijde omtrek van de ertsafvalhoop. Als het afval in de rivieren terechtkomt, kan tot ver stroomafwaarts vergiftiging en besmetting optreden. Het gebied zelf blijft meestal nog lang onbegroeid.

Het gaat om miljoenen tonnen ertsafval. In de jaren negentig zal naar schatting zo'n 700 miljoen ton afval geproduceerd worden. De honderden miljoenen tonnen die al geproduceerd zijn, zijn niet afgedekt. Het voorschrift dat nieuwe mijnen persé afgedekt moeten worden na sluiting haalt niet veel uit vanwege de reeds geconstateerde snelle aantasting van de afdeklaag.

Dumpen van radioactief afval in de Atlantische Oceaan.

Opslagvaten voor radioactief afval

VERSPREIDING

Radioaktieve stoffen komen ook van nature in lucht, water, aarde en in levende materie voor. Pas sinds enkele tientallen jaren is er sprake van een grootschalige verspreiding van kunstmatige stoffen. Over de spreiding van kunstmatige stoffen is onvoldoende bekend. Zo dacht men vroeger dat de straling in de atmosfeer als gevolg van kernwapenproeven gelijkelijk over de hele aarde zou verspreiden. Maar uiteindelijk verspreidde de radioaktiviteit van de kernproeven zich grotendeels over het Noordelijk Halfrond. Wel is het zo dat lozingen in de lucht in ieder geval tot een grotere verdunning en gelijkmatiger spreiding leiden, dan lozingen van radioaktieve stoffen in het water, of op of onder de grond. Voorspellingen over de manier en snelheid van verspreiding van radioaktiviteit in de lucht zijn alleen te maken indien de luchtstromingen redelijk bekend zijn. De snelheid waarmee kleine vaste stofdeeltjes uit de atmosfeer naar beneden komen, is alleen in het algemeen te voorspellen.

Zwaardere deeltjes zullen iets vlugger op Aarde neerkomen en bij neerslag komen ze versneld naar beneden. Omdat vaak noch de windrichting, noch de neerslag precies te voorspellen zijn, kan het resultaat verrassend zijn. De radioaktieve wolk kan door een plotselinge verandering van windrichting en een onverwachte regenbui, precies daar terecht komen, waar men hem liever niet wilde hebben, bijvoorbeeld op een dichtbevolkt gebied of een landbouwstreek.

VOORSPELBAAR

Verspreiding door water lijkt voorspelbaarder. Rivieren stromen steeds dezelfde kant op en ook zeestromen zijn behoorlijk konstant en bekend. Komplikaties treden op wanneer de geloosde radioaktieve stoffen chemische verbindingen aangaan met in het water aanwezige stoffen, en daardoor meer of minder oplosbaar worden.

Als gevolg hiervan kunnen die stoffen meer of minder ver van het lozingspunt terecht komen. Verder kunnen ze door waterflora of fauna selektief opgenomen en vastgehouden worden. Uit onderzoek naar lozingen in Groot Brittanië is gebleken dat radioaktieve stoffen door een kombinatie van wind, branding en stroming weer op het land terecht kunnen komen en daar tot verhoging van radioaktiviteit leiden.

In het geval van lozingen op of onder de grond, of in moerassen zijn er ook weer veel onzekerheden. De vraag is of stoffen werkelijk vastgehouden worden, door planten opgenomen worden, of uiteindelijk in het grondwater terecht komen. Over grondwaterstromingen is nog onvoldoende bekend. Dat geldt vooral voor de diepere grondwaterstromingen. Het kan honderden jaren duren voordat diep grondwater weer aan de oppervlakte treedt. Daarom vordert het onderzoek maar langzaam.

Gevaar voor ademen schadelijk radongas

Over het algemeen kan gesteld worden dat de mens nog weinig weet over het vermogen van de planeet en het leven om schadelijke stoffen op een veilige manier op te bergen. De Aarde is een gesloten systeem, en alles wat weggeborgen is, duikt uiteindelijk op de één of andere manier weer op.

In de afgelopen decennia zijn verschillende dumpingsprak tijken en -ideeën ontwikkeld: het opbergen in klei, graniet, in en op de zeebodem, in zoutkoepels, in het poolijs, en zelfs het afschieten naar de ruimte. Allen hebben grote nadelige gevolgen voor het wereldmilieu. Zelfs het afschieten van kernafval in de ruimte, dat vanwege de vele vluchten die nodig zijn, de ozonlaag voorgoed zou aantasten.

Misschien, heel misschien bestaat er een veilige variant van kernenergie die nog ontwikkeld moet worden. Zolang die nog niet voorhanden is, is grootschalig gebruik van kernenergie een te groot risico. Misschien wordt met deze conclusie een open deur ingetrapt, maar blijkbaar staat die deur nog lang niet wijd genoeg open.

Oude Arubaanse tekst van 1803 lijkt waardevol voor linguisten

Nieuw licht op herkomst van Papiamentse taal ?

= door Charles Gomes Casseres =

WILLEMSTAD — Met grote belangstelling las ik in de Ñapa, behorende bij de Amigoe van zaterdag, 6 januari, het artikel van de hand van literator Wim Rutgers, naar aanleiding van de oudste Papiamentstalige tekst op Aruba. In zijn historisch zeer interessant artikel, schrijft Rutgers dat hij ondanks vele pogingen er nog niet in is geslaagd het originele stuk te vinden. Waar hij nu over beschikt is een moeilijk leesbare, met potlood geschreven tekst van de hand van Hamelberg.

Nu wil het toeval dat ik al enige tijd bezig ben een zeer goede fotocopie van het originele document te ontcijferen om er een artikel over te schrijven en zo dit voor de studie van het Papiaments zeer waardevolle stuk onder de aandacht te brengen van onze linguisten.

Mijns inziens kan het van grote betekenis zijn voor de nog steeds aan de gang zijnde discussie over de oorsprong van onze taal.

In mijn voortdurende speurtocht in archieven in Europa, de Verenigde Staten en Curaçao naar het origineel van de Papiamentse 'liefdesbrief van 1775' zoals Dr. Antoine Maduro, de briefwisseling (er moeten er niet één maar vier zijn!) tussen twee Curaçaose Sefardische Joden in dat jaar gevoerd, heeft gedoopt, is door mijn deskundige medewerkster in die zoekaktie, Mevr. Rique Lo Sin Sjoe - Geurts uit Rotterdam, een document van 1803 gevonden, dat zij als zijnde mogelijk in vroeg-Papiaments geschreven aan mij opstuurde. Het origineel bevindt zich in het Rijksarchief in Den Haag, dossiers Curaçao Oude Archieven tot 1828, No. 131, folio 110, Bijlage G bij No. 16 d.d. 22 maart 1804.

De oorspronkelijke handgeschreven tekst wordt hierbij afgedrukt, tegelijk met een door mij gemaakte transcriptie. De aan dit document verbonden geschiedenis is al in het lezenswaardig artikel van Wim Rutgers voldoende toegelicht. Het document is een getuigenverklaring van 26 Arubaanse Indianen- zo noemen zij zich zelf in de verklaring - ter ondersteuning van een rechtszaak tussen Commandeur Pieter Specht en de Ontvanger (en Bombardier) van Aruba, Bruyn Goverts Quant.

De waarde van het document ligt echter niet in de geschiedenis die eraan vastzit, maar als het op één na oudst bekende tekst in het Papiaments, duidelijk op het taalkundige vlak. Als leek, maar immer in de materie geïnteresseerd, ga ik mij niet wagen aan een taalkundige analyse ervan, maar wil deze gaarne overlaten aan onze Papiamentse linguisten. Wel is het mij een behoefte een serie vragen aan hen te stellen en een aantal kanttekeningen erbij te plaatsen.

VRAGEN

De allereerste vraag die bij mij opkomt is: Kan men de taal waarin het gesteld is als Papiaments of misschien 'vroeg-Papiaments' beschouwen, of moeten wij met priester en talenkenner Pater Schabel, die de term honderd jaar eerder - in 1704 - gebruikte, spreken van 'gebroken Spaans'? Het antwoord daarop kan bijvoorbeeld gevonden worden door dezelfde

Arubaanse "indianen" kwamen in opstand

tekst eerst in het Spaans en daarna in hedendaags Papiaments er naast te schrijven. De verschillen met de laatste zullen veel kleiner blijken te zijn dan met de eerste. Indien men aldus tot de conclusie komt dat het als 'vroeg-Papiaments' moet worden beschouwd, dan is de volgende vraag: Wiens Papiaments was het, van de Arubaanse Indianen of van degene die de verklaring opschreef, te weten Commandeur Specht? De zeer Hollands georienteerde spelling is natuurlijk van Specht, maar spelling is in dit verband niet belangrijk. Om de vraag te kunnen beantwoorden zullen wij ons moeten verdiepen in de persoon en afkomst van Pieter Specht, enerzijds, en anderzijds in de herkomst en opvoeding van deze Arubaanse Indianen van 1803.

PIETER SPECHT

Dr. Ds. A.J.C. Krafft schrijft in zijn HISTORIE EN OUDE FAMILIES, onder Arubaanse Families, (pag. 413) 'SPECHT. De eerste van deze familie was Borchard Specht, geb. ongeveer 1740, die in 1792 commandeur is van Aruba. Kinderen zijn: 1. Jan Hendrik, 2. Cornelis, 3. Willem, 4. Pieter, (deze) was in 1803 commandeur van Aruba...' Elders zegt Krafft dat de familie Specht sinds 1670 op Curaçao voorkomt.

Joh. Hartog schrijft in 'Mogen de Eilanden zich Verheugen' dat er in 1822 een kerkopziener van de Protestantse Gemeente op Aruba was met de naam C. Specht. De familie was dus Protestants. Volgens de meeste schrijvers spraken de van Europese Nederlanders afstammende Protestantse families tot begin deze eeuw Nederlands thuis. Papiaments kenden ze natuurlijk ook, maar deze was doorgaans sterk Nederlands georienteerd en zeker niet zo ver-Spaanst als de tekst van het document, (een auteur schreef 'ku nan ta doorspek nan Papiaments ku Hollandse woorden'). Derhalve is het niet aannemelijk dat de taal van de getuigenverklaring die van Specht zou zijn geweest.

Bovendien was het Commandeur Specht zeer gelegen ter wille van de geloofwaardigheid om de getuigenverklaring zo authentiek mogelijk te doen luiden. Het zou dus voor de hand liggen dat hij de door de Indianen uitgesproken woorden zo letterlijk mogelijk zou hebben opgetekend.

Mogen wij dan concluderen dat de taal van het document een vrij getrouwe weergave is van het Papiaments dat de Arubaanse Indianen in 1800 spraken?

INDIAANSE BEVOLKING

Volgens Hartog was het eiland tot tweemaal toe geheel onbewoond. Vervolgens, dat de Indiaanse inslag van de huidige Arubaanse bevolking terug gaat tot de derde vestiging na 1636. Deze kwamen alle van de vaste kust, het schiereiland Paraguana met Coro als hoofdstad, Hartog schrijft dan ook dat de 'Arubaanse Indianen een vasteland-stam waren'. Dat deze Indianen Spaans spraken staat buiten twijfel, legio bezoekers en geschiedschrijvers bevestigen dit, o.a. Felice Cardot, Exquemelin, Pedro Cunill Grau e.a. Hoe dicht hun Spaans bij het moderne Castellano was, heb ik nergens kunnen achterhalen. Wel zijn er vele passages in rapporten van bezoekende dominees en compagnie's-dienaren die vermelden dat om met de Arubaanse Indianen te kunnen communiceren de kennis van Spaans onontbeerlijk was.

Ook hun aantal was niet onaanzienlijk: bij een in 1816 gehouden volkstelling bedroeg de totale bevolking van Aruba: 1732 zielen, waarvan 564 'echte Indianen', (de telling vermeldt niet hoeveel 'halve Indianen' er onder de overige 1168 waren). Afrikaanse slaven waren er in 1800 slechts zeer weinige op Aruba. Volgens Hamelberg waren er tot 1758 geen Afrikanen op Aruba. Volgens Hartog in 1791 slechts 'een paar'. Pas in de telling van 1833 treffen wij 393 aan. Het Indiaanse bevolkingsdeel was dus op zijn allerminst een derde van de totale bevolking, met de 'halve-Indianen' er bij geschat wellicht de meerderheid.

Contact met Curaçao was zeldzaam en zeer moeilijk, slechts Compagniesdienaren kwamen er een enkele keer per jaar. Van migratie van Indianen van Curaçao naar Aruba is nergens iets te vinden. De paters die Aruba bezochten kwamen eens per jaar vanuit Coro, niet vanuit Curaçao, naar Aruba.

DOMINEE

De eerste Nederlandse dominee kwam pas na 1800 uit Curaçao. Daarentegen was er wel een veelvuldig contact over en weer tussen het schiereiland Paraguana en de ABC eilanden. De verbinding per kano tussen Paraguana en Aruba, Curaçao en Bonaire is namelijk gezien de heersende oostenwind en zeestromingen wel doenlijk, die tussen Aruba en Curaçao bijna onmogelijk.

Invloed op de taalvorming van deze Arubaanse Indianen door op voornamelijk op Curaçao wonende Europese Nederlanders, Portugees sprekende Sefardische Joden en Afrikaanse slaven moet dus vrijwel worden uitgesloten.

Geen wonder dat van het totaal van 288 woorden dat het document telt, er slechts 5, en dan nog zuiver militair-technische woorden, uit het Nederlands zijn afgeleid: Comandeur, comandant, fortie, roerpert??, en order; en geen uit het Portugees, geen van kennelijk Afrikaanse oorsprong (met de mogelijke uitzondering van het slechts een keer gebruikte 'nan').

Zelfs voor de meervoudsuitgang van 'Guardiaan' gebruikt Specht de Nederlandse vorm: 'Guardiaanen'.

Maar indien dus het contact met de andere bevolkingsgroepen van Curaçao zo summier is geweest, van wie hebben deze Indianen dan hun 'vroeg-Papiaments' geleerd of overgenomen? Hun Nederlands aandoende achternamen kunnen misleidend zijn. Er zijn uit de Spaanse tijd gevallen bekend van Indianen die precies dezelfde voor- en achternamen droegen als van de Spaanse commandanten. Mogelijk een Indiaanse gewoonte om zich te vernoemen naar de namen van de overheersers?

GELIJKENISSEN

Enkele gelijkenissen met het Papiaments van de Liefdesbrief van 1775. (nummering is van de regels van het Arubaanse document).

1. beide vervoegen de werkwoorden al met behulp van de hulpwerkwoorden 'ta' en 'tabata'. (volgens Maduro is dit Gallego).

2. beide gebruiken het oud-Spaanse woord 'qui', soms als 'ky' geschreven, als betrekkelijk voornaamwoord en voegwoord. In het Arubaanse stuk niet consistent, het wordt soms afgewisseld met het hedendaagse 'ku'.

7. beide schrijven 'precura' en niet het moderne 'perkura' 11. en 28. beide gebruiken het woord 'habla', in de liefdesbrief gespeld 'gabla', voor de betekenis van spreken, waar wij nu 'papia' of 'bisa' zouden hebben gebruikt.

Kennelijk was tot 1803 het woord 'papia' nog niet in gebruik. Zou ook de naam van onze taal 'Papiamentu' pas van zo'n recente datum zijn??

28. beide gebruiken 'Moechoe', in de liefdesbrief 'muchu', waar wij tegenwoordig 'masha' zeggen. Kunnen deze treffende overeenkomsten louter toeval zijn of zijn zij het gevolg van het feit dat beide, zo van elkaar verschillende en verwijderde bevolkingsgroepen als de Arubaanse Indianen en de Curaçaose Sefardische Joden, hun Papiaments uit dezelfde bron hebben geleerd?

CONCLUSIE

Wij kunnen dan moeilijk concluderen dat de Arubaanse Indianen hun 'vroeg-Papiaments' autonoom hebben ontwikkeld. Is het niet meer voor de hand liggend dat dit 'vroeg-Papiaments' niet op Aruba, niet op Curaçao, niet op Bonaire, maar op het schiereiland Paraguana is ontstaan, van waaruit het als het ware via de Indiaanse migraties in beide richtingen continu uitstraalde naar deze eilanden? Diverse schrijvers hebben bovendien ook gerapporteerd dat er op het schiereiland Paraguana verschillende dorpen waren waar Papiaments gesproken werd.

Wát? Ons Papiaments geboren op het vaste land? Voor ons Papiaments sprekende Benedenwinders een schier heiligschennende bewering. Maar zijn de voorgaande feiten en overwegingen niet een zeer sterke aanwijzing in die richting? En hoe anders te verklaren de grote gelijkenis tussen het Papiaments van deze Arubaanse getuigenverklaring en het Papiaments van de slechts 28 jaar eerder op Curaçao geschreven tekst van de 'liefdesbrief van 1775'?

Is het dan niet mogelijk dat het hedendaagse Papiaments is ontwikkeld door de inwerking op dit 'vroeg-Papiaments' van de Indiaanse bevolking van Paraguana en de ABC eilanden van de talen en de grammatica aangebracht door de Nederlands sprekende Europeanen, de Portugees sprekende Sefardische Joden en de diverse Afrikaanse streektalen sprekende negerslaven?

Zo ja, dan is deze oudste Papiamentstalige tekst van Aruba een onverwachts welkome steun voor de poligenetische theorie, zijnde het ontstaan van het Papiaments uit het oud-Spaans daarna aangevuld met woorden en grammatikale vormen van Nederlandse, Portugese, Afrikaanse en modern Spaanse afkomst (aangehangen door o.a. dr. Antoine Maduro, N. van Meeteren, professor Jose Pedro Rona, e.a.) en een afwijzing van de monogenetische hypothese, waarbij het Papiaments zou zijn ontstaan uit één Afro-Portugese lingua franca hier gebracht door de Afrikaanse slaven, pas voor het éérst in 1650, en later aangevuld met de talen van de hier wonende bevolkingsgroepen (aangehangen door van Wijk, Menkman, en Frank Martinus Arion)?

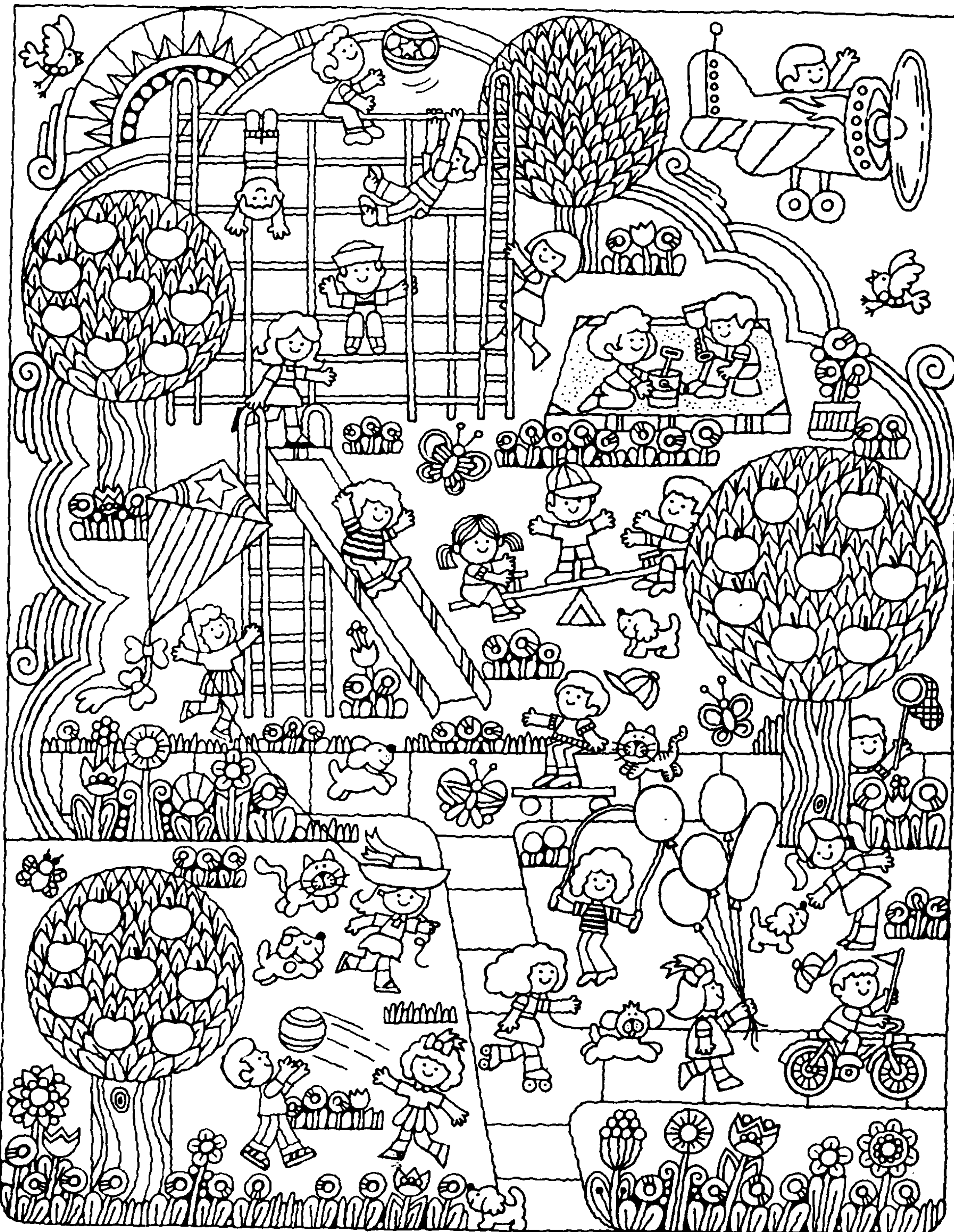
Moge de publicatie van deze tekst van nut blijken te zijn voor onze linguisten voor een verdere uitdieping van de materie, want aan hen is vanzelfsprekend het laatste woord.

CH.GOMEZ CASSERES
....interessante vondst...

1. Noos ta firma por la berdad, y para Serbir na tienpo qu
2. lo llega die moosteer.
3. qui des die tiempoe koe Señor B.G. Quant ta poner
4. na Serbisje die tera, Seemper noos ta teende coonta qui eel
5. ta maltrata noos comandeur pieter Specht pa toer
6. Soorto die koos y Seemper el dho Quant ta pre-
7. cura die entreponeel deen toer gobierno die coman-
8. deur, por Ees motibo noos ta Espriminta koe
9. Eel ta causa die toer disunion y asina koe a ofre-
10. se na tiempoe die comandant Engles, A. Creagh
11. koe eel a habla koe comandant Engles,
12. ku noos Indiaan ta baay Lamanta contra
13. Engles / ariba die Ees falso testimonio qui eel
14. a hasie contra noos, comandant Engles a baay
15. na kaas die comandeur kibra cañon die canpania y bira toer cañon
16. nan roerpert, claba cañon, toema toer scopette y polber
17. die fortie Cargaar, pa dien die tera y pidie
18. asistensie na toer barco, oen mientira, koe
19. noenka tal koos no pasa na noos çabees,
20. tambien noos ta confesa qui noos coman-
21. deur a precura Seemper na toer llegada
22. die barcasion Enemigo, die tira alarma
23. na Soe kaas, y tene boon guardia y Ron-
24. da toer anoche, y Seemper noos coman-
25. deur tabata hoento koe noos, y koe oen
26. boon gobierno, no solamenta na Ees caso
27. allie, mas na toer Sorto die gobierno kie
28. ta depende die comandeur, nos tabata
29. tenido abaau die oen boon order, y koe moe-
30. choe boon hablar, Sin oesa die ningoen
31. maltrato, ni die palabra, menos die castigo,
32. pa poor doena motibo die koorda, kie ta
33. oen omber tocado na Soe Sientier mas con-
34. trario asta presente nos ta halla nos coman-
35. deur coemplido, na toer Soe rason y conver-
36. sasion y por Ser berdad noos ta firma
37. Ees die noos mismo mano ofresiendo nos
38. hoeramento delantie die triebunal die nos mayor
39. gobierno.
40. Aruba 22e junio 1803
41. Dit is de + Teekening van
42. Ysaak Geerman, Capitan
43. van de Guardianen,
44. Dit is de Teekgh + van Jean Thiele
45. Dit is de Teekgh P K van Pieter Kroes
46. Dit is de Teekgh H K van Hendr. Kroes
47. Dit is de Teekgh B K van Bernasje Kroes
48. Dit is de Teekgh I S T van Joseph StJago Thiele
49. Dit is de Teekgh I G M van Juzziaas Geerman
50. Andres Tromp
51. Dit is de Teekgh van + Jacob Dirksz
52. Dit is de Teekgh PL van Pieter Lampe
53. Dit is de Teekg + van Jan IJsak Vrolijk
54. Dit is de Teekg + van Jan Leendt. Dirksz
55. Dit is de Teekg + van Jean Dirksz
56. Dit is de Teekg + van IJsak Vrolijk
57. Dit is de Teekgh + van Gilles Dirksz
58. Dit Teekening Tennis van Risesm Segge Theunis Van Riezum
59. Dit is de Teekeninghe van + Franco Gaspaar Ridderstab
60. Dit is de Teekgh + van Jean Pierre Mache
61. Dit is de Teekgh + van Jan Kok
62. Dit is de + Teekenningh van Josephus Tromp
63. Dit is de Teekgh + van Gerrit Ridderstab,
64. Dit is de Teekingh + van Jacob Thiele
65. Dit is de Teekgh + van Pieter Tromp
66. Dit is de Teekening + van Thomas Croes
67. Dit is de Teekgh + van franco Josef Tromp
68. Dit is de Teekgh + van Antony LaCrus
69. Ganscheelde Ommestaande Teekeningh is In Mijn
70. Presenthe Gepasseert En door hun en het Gantsche
71. Inwoonders ten Mijne huyze In het Publieke vergadering
72. Op den 1e Julij Afgeleezen En Aan hun Alle Gevraagt
73. off Zulx Niet de RieEele waarheyt Was van het Geen
74. Ster Vooren. Staat Waar Op hun Alle Eenpaarig
75. Geeft Geantwoort Van Ja En Zulx Niet Kunnende
76. Ignoreeren.
77. Datum Utsupra Pr= Specht
78. Het Afleezen van dit geschrift op boovenstaande Datum is
79. In onze Prezentien Geschied en de Antwoord is Conform hier
80. Booven Staat Vermeld.
81. Datum utsupra
82. C Sm Croes
83. vDBiest

Guardiaanen
off
Boschwagters

EEN kleurplaat om de hele week mee bezig te zijn. Heerlijk, he!

Wist je dat?

IN HET midden van de vijftiende eeuw, dat is dus rond het jaar 1450, werd de boekdrukkunst uitgevonden. Toen kon men dus boeken gaan maken. Maar het duurde maar liefst nog 300 jaar, voordat het eerste kinderboek geschreven werd. Dat was in Engeland en de geleerde man, die daar voor zorgde, heette John Locke. Hij vond, dat men kinderen niet langer als kleine grotemensen moest behandelen, maar als kinderen, die moesten kunnen spelen en ravotten.
Gelukkig was iedereen het daarmee eens, ook in andere landen zoals Frankrijk, Duitsland en Nederland. In een paar jaar tijds verschenen er toen maar liefst honderden kinderboeken!

*****

Duizenden jaren geleden, toen de mensen in Europa nog in holen en primitieve hutten woonden, geloofden ze aan allerlei boze geesten. Om die bang te maken, dansten ze bijvoorbeeld in een kring en zongen daar dan liedjes bij. Geleerde mensen zeggen, dat die liedjes nu nog bekend staan als kinderspelletjes en aftelrijmpjes. Je kent vast wel het spel Zakdoekje leggen. En het aftelrijmpje Iene miene mutten, tien pond grutten, tien pond kaas, iene miene mutten is de baas. Dat zouden vroeger toverspreuken zijn geweest. De woorden zijn in de loop van honderden jaren natuurlijk wel veranderd.

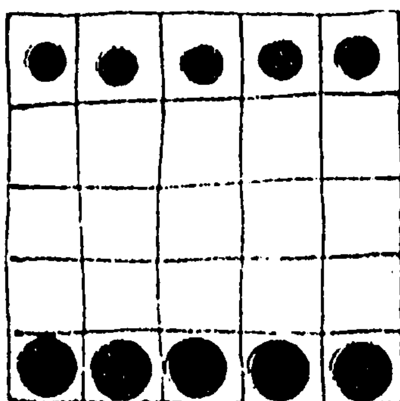
*****

De snelheid, waarmee een computer kan rekenen, is bijna onvoorstelbaar. Berekeningen, waar een mens een jaar voor nodig heeft, kan de computer soms in minder dan één seconde doen. En terwijl wij dan nog rekenfouten maken, doet de computer het nog foutloos ook!
Die snelheid is mogelijk, omdat voor een computer electro-magnetische (oef. moeilijk woord, he!) golven gebruikt worden. Deze golven zijn zó snel, dat ze binnen een seconde zeven en een halve keer om de aarde heen zouden kunnen cirkelen.

*****

Muntenspelletje

VOOR dit spelletje moet je met zijn tweeën zijn. Iedere speler heeft 5 munten nodig. De een neemt bijvoorbeeld centen en de ander kwartjes, zodat je goed kunt zien, welke munten van wie zijn.
Teken nu op een stuk papier de hokjes zoals op het voorbeeld en leg er de munten op, ook zoals op het voorbeeld. De spelers mogen om de beurt een van hun munten verschuiven. Dat mag zowel horizontaal als vertikaal als diagonaal (schuin over het veld). Wie het als eerste lukt om zijn vijf muntjes weer op een nieuwe horizontale, vertikale of diagonale lijn te krijgen, heeft gewonnen.

Mopjes

Weet jij, waarom krokodillen groen zijn?
Geen idee.
Om zich beter in het struikgewas te kunnen verstoppen.
Oh.
Heb jij ooit een krokodil in het struikgewas gezien?
Nee.
Zie je wel!

Konkurso di Poesia 1989

HET WAS al weer vorig jaar, dat er een konkurso di poesia was. Maar een mooi gedicht blijft altijd nieuw.
Hieronder kunnen jullie het gedichtje lezen, dat Valeska Lambert geschreven heeft. Ze is 11 jaar en heeft er de tweede prijs in de leeftijd van 9-11 jaar mee gewonnen.

POESIA RIBA KAPMENTU DI PALU

Ata mira un palu
grandi y bunita ey
Net bon pa mi sinta
sosega bow di dje

Mi a drumi te buracha
Hesta dushi mi a sosega

Majan mi ta bini bek
Pami bolbe sinta rek

Ata, mi palu a bai
Kon por ta, ta kai ela kai?

No, no, nan a kap'é
Ay no, nan a maté

Pa kumpli ku nan lokura
Nan a kita nos freskura

Un mensaje mi tin pa hinter Korsow
No kap nos palunan,
tene bosnan kwidow.

Twee poesie versjes

1. Schoenen verslijten kleren vergaan
Maar ik hoop voor altijd in jouw album te staan.

2. Een, twee, drie de eerste regel,
Vier, vijf, zes de tweede zin,
En na zeven, acht en negen,
Staat mijn naam er netjes in.

Een duizendpoot gaat solliciteren. Wanneer hij bij de directeur komt, zegt deze: 'U bent een uur te laat'.
Duizendpoot: 'Ik was wel op tijd. Maar op een bord bij de ingang stond: Voeten vegen a.u.b.'

Kabouter Brr gaat uit eten

= door Nel Basilio =

TERWIJL Poetsje en Pinkie in Kabouterdorp in het Grote Bos logeerden, woonde Kabouter Brr alleen in zijn huisje in de mondi. En hij was er maar druk mee! Hij stofde en veegde elke dag het hele kabouterhuis, maakte de bedden op en ruimde de rommel op. Want stel je voor, dat Poetsje onverwachts terug zou komen. Ze zou vreselijk boos zijn, als haar huisje er dan niet netjes uit zag. En het kadootje, dat ze vast en zeker voor hem mee zou brengen, aan een ander geven!

Als hij met het huis klaar was, moest hij in zijn tuintje werken. Hij harkte de paadjes bij, zorgde voor de visjes Een en Twee, die in het vijvertje woonden en gaf de rooibietjes, de warmoes, de papajaboom en de andere planten water. Hij had haast geen tijd om ook nog eten te koken.

'Kabouter Brr maakt zich veel te druk', kwetterden de parkietjes in de cactus voor het kabouterhuisje. 'En hij eet niet genoeg', zei Moene Muis bezorgd. 'Hij is er mager van geworden'. 'Ja, we moeten hem helpen', zei een konijntje, 'Maar hoe?' 'Ik weet wat!' riep een slim geitje. 'Wij moeten voor zijn eten zorgen'. 'Ja ja ja!' riepen alle dieren blij, 'Dat doen we!' En Moene Muis rende naar het kaboutertje om het hem te vertellen.

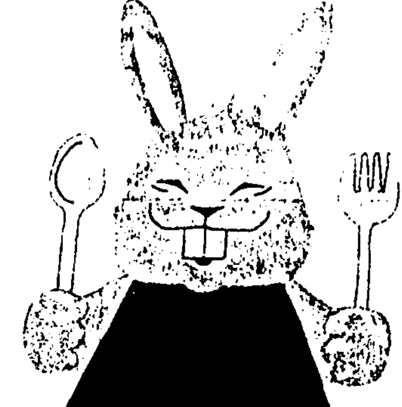
'Wel, wel wel', zei kabouter Brr verrast, 'Wat vind ik dat aardig van jullie. Het komt net goed uit, want de hele ijskast is leeg en het brood is ook bijna op. En ik heb geen tijd om vers brood te bakken, want ik moet nog wassen en strijken'.

En zo gebeurde het, dat kabouter Brr de volgende morgen bij de konijntjes ging eten. 'Ik heb warmoesblaadjes voor je gezocht', zei Mama Konijn, 'Want Poetsje heeft me een keer verteld, dat je daar dol op bent'. 'Mmmm, heerlijk', zei Kabouter Brr verheugd. Maar hij keek toch wel een beetje op zijn neus, toen Mama Konijn de warmoes voor hem neerlegde. Moest hij het rauw eten? Tja, konijntjes konden niet koken en aten de warmoes altijd zo.

Voorzichtig nam het kaboutertje een hapje. Ai, wat knarstte dat tussen zijn tanden. 'Lekker, he?' zei mama Konijn. 'Nou!' zei kabouter Brr. Hij wilde de konijntjes niet teleurstellen en nam dapper nog een hapje. 'Maar je eet niet veel', zei papa Konijn. 'Ik ben ook maar een klein kaboutertje', lachtte kabouter Brr. 'En 's morgens eet ik altijd maar heel weinig. Zo, nu moet ik weer eens aan het werk, want ik heb nog een heleboel te doen. Bedankt voor de lekkere warmoes, hoor'.

En even later was kabouter Brr met een rammelende maag de was aan het doen. De ijskast was leeg en het brood op. En tijd om eten te zoeken had hij niet. 'Nou ja', dacht hij. 'Het is zo middag en dan krijg ik eten van de mieren'.

Maar ai, wat viel dat tegen. 'We hebben mierenbroodjes met honing voor je', zeiden de mieren trots. 'Kijk eens, de grootste schaal, die we hebben, krijg je vol broodjes'. Maar mieren zijn nog kleiner dan kaboutertjes. Hun grootste schaal was maar net zo groot als een kabouterschoteltje. En de mierenbroodjes waren nog kleiner dan suikerkorrels.

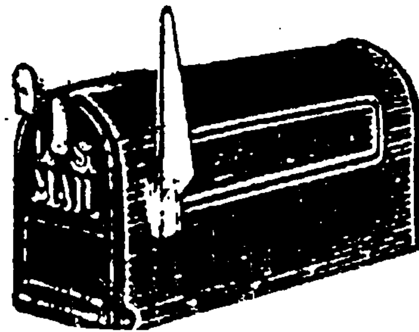

Kabouter Brr had nog wel 5 schalen meer gelust. En toen hij even later zijn tuintje aan harkte, had hij nog altijd honger. 'Misschien tref ik bij de muisjes beter', zuchtte hij.

Maar de muisjes hadden een grote maiskolf, waar kabouter Brr bijna zijn tanden op brak. En verdrietig sjokte hij weer naar huis. Hij had nog veel meer honger gekregen. Maar de ijskast was nog steeds leeg en het brood was nog steeds op en het was te laat geworden om nog iets te eten te vinden.

'Hé kabouter Brr, hoe heb je het vandaag gehad? Lekker gegeten bij de konijntjes, de mieren en de muisjes?' schreeuwden een paar parkietjes. 'Oh eh, ja hoor', jokte kabouter Brr. 'We hebben nog een paar mango's en een stuk papaja. Lust je er nog wat van?' vroegen de parkietjes.

Toen duurde het niet lang meer, of het kaboutertje had zijn buikje eindelijk vol gegeten. En het eerste, wat hij de volgende morgen deed, was brood bakken en eten voor de ijskast gezocht. Tja, kaboutertjes eten nu eenmaal anders dan dieren, he?

In de Brievenbus

HE HE, eindelijk weer eens een briefje van een paar van jullie. Tante Nel was er erg blij mee. Lezen jullie maar eens, wat Naomi en Ferdinanda voor jullie geschreven hebben.

Hallo jongens en meisjes,
Ik heet Naomi Engel en ik heb een lange tijd niet geschreven. Maar ik ben er wel. Hoe gaat het met jullie? Met mij gaat het goed. Nou, mmmm, ik zal een verhaal voor jullie vertellen, maar eerst wil ik een paar kinderen groeten, die ik niet vaak meer zie. Ranjana, Anette, Hubert en Jennifer. Zo, ik ben klaar. Ik zal jullie vertellen. Ik begin:
Er was eens een vader, die zes kinderen had en die vader heette Ronald. En Ronald had een hele grote truck. Op een dag moest Ronald met zijn zes kinderen uit. Maar er was geen plaats. Dan moeten ze maar in de bak zitten. Maar dat mag eigenlijk niet. Maar het kon Ronald niet schelen, dus ging Roland maar op stap.
Maar toen ze aan kwamen, kwam er een politieman aan en zei: Meneer, u moet boete betalen, 5 gulden maar, meneer. Ronald geeft 10 gulden. De politieman zegt: Je hoeft niet 10 gulden te betalen, maar 5 gulden, meneer.
Ronald zei: Houd de 10 gulden maar, want morgen kom ik weer hier staan. Wel, die man werd WOEDEND en scheurde het blaadje. En vanaf die dag bleef Ronald maar boete betalen.

Hallo jongens en meisjes,
Ik ben Ferdinanda. Hoe gaat het met jullie? Ik ga een mooi liedje voor jullie schrijven. Ik begin:
En we zaten met een zucht,
Daar boven in de lucht,
En we zaten zo gezellig in ons schuitje.
En niemand kon ons zien.
En we hadden pret voor tien,
Lang leve de Zeppelin!
Door Ferdinanda Engel.
Goed, he? Daag.

Flessenvoetbal

EEN LEUK spel, waarbij je niet alleen kunt voetballen, maar ook met water kliederen!
Er moet voor elk kind, dat mee doet, een plastic fles met water zijn. De kinderen verdelen zich niet al te ver van elkaar op een groot veld en zetten de fles (zonder dop) voor zich neer. De fles mag nu niet meer worden aangeraakt. Het kind, dat zijn fles per ongeluk omtrapt is af.
Nu wordt er een bal het veld in geschopt en alle kinderen mogen het hele veld over rennen, om met de bal (dus niet met de voet!) de flessen van de anderen om te trappen. Het kind, wiens fles omvalt, mag het zo snel mogelijk weer overeind zetten, want zolang er nog water in zit, is het nog niet af. Is een fles leeg, dan is het kind dus af. En het kind, wiens fles overblijft, heeft gewonnen.

Uit de schoolkrant

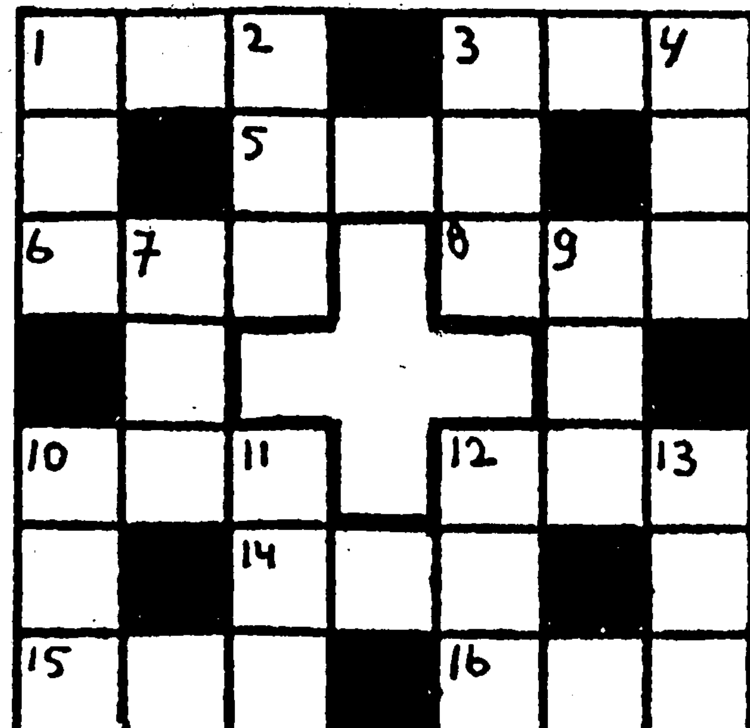
CHERISSA Koko heeft een heel leuk verhaaltje in de schoolkrant van het Pire College geschreven. Hier is het:

EIGENWIJZE GEUFIE

Geufie was een aapje. Hij woonde in de zeventigduizende wondermondi. In de mondi woonden heel wat dieren, maar niemand hield van Geufie. Geufie was ontzettend eigenwijs. Hij luisterde nooit naar de andere dieren. En.... hij hield er veel van andere dieren te plagen.
Op een dag zei hij: 'Ik ga weg'. 'Niet doen hoor', zei zijn vrouwtje. 'Het is veel te gevaarlijk'. 'Nee hoor', zei de eigenwijze Geufie en trok er toen op uit. Na een uurtje lopen was hij in een dorp en hij dacht: hier zullen de mensen wel aardig tegen mij zijn. 's Avonds was hij zo moe dat hij in een boom klom en meteen in slaap viel. Maar, o, wat schrok hij toen hij wakker werd. Hij zat achter tralies. O, hij wist helemaal niet dat hij 's avonds in een namaakboom was geklommen en daar was gaan slapen. Geufie was terecht gekomen in een circus.
De baas van het circus glunderde. Want nu zouden ze allemaal rijk worden, want iedereen zou komen kijken naar Geufie. Maar Geufie zelf dacht er anders over. Hij werd geslagen. Geufie beraamde een plannetje. De volgende dag begon de circusvoorstelling om 8 uur. Toen Geufie om 8.45 uur opkwam rende hij meteen weg naar de mondi. Daar beloofde hij plechtig dat hij nooit meer eigenwijs zou zijn.

CHERISSA KOKO
Pire College

Puzzel van de week

HORIZONTAAL: 1. Zeedier; 3. Inwoner van Rusland; 5. Familielid; 6. Deel van het gezicht; 8. Eerste vrouw op aarde; 10. Deel van het lichaam; 12. Deel van het gezicht; 14. Getal; 15. Vruchtennat; 16. Deel van de rekenles.

VERTIKAAL: 1. Niet leeg; 2. Zeepsop; 3. Hert; 4. Groente; 7. Bewoner van Ierland; 9. Insekt; 10. Heb je nodig bij het vissen; 11. Klap; 12. Honderd gram; 13. Heb je nodig als je iets verkeerd getekend hebt.

ZIE VOOR oplossing en de winnaar de Kinderkrant over twee weken. Stuur je oplossing naar de Amigoe (Scherpenheuvel z/n of P.O.Box 577; Aruba - Nassaustraat 110; Bonaire - de heer Linkels, P.O.Box 122) en zet op de enveloppe: KINDERPUZZEL.

Winnares van de week is:

Joslin Stam
Hooiberg 91B
Aruba

Zij ontvangt een waardebon van f.15,- van Augustinus Boekhandel.

OPLOSSING VORIGE KEER

HORIZONTAAL: 1. Pad; 3. Aap; 5. Elf; 7. Ka; 9. Di; 10. Lever; 11. As; 12. Ar; 14. Ene; 16. Sla; 17. Nee.

VERTIKAAL: 1. Pek; 2. De; 3. Af; 4. Pil; 6. Leven; 8. Als; 9. Dra; 11. Aas; 13. Ree; 14. E.a.; 15. En.

Japanners gaan voorop met HDTV

Televisiebeeld in toekomst even scherp als 35 mm film

-door ir.Henry Menckeberg-

WILLEMSTAD.-De Amerikanen noemen het een 'buzz-word': een term, die voortdurend gebruikt wordt, waar iedereen het over heeft, en over schrijft ... High Definition Television: HDTV. Wat is dat? Dat is de benaming voor de volgende revolutie in wat elektrotechnici de 'pret-sector' noemen, consumenten elektronica; de verandering voor de jaren '90, zoals de walkman en de cd-platenspeler de veranderingen waren voor de jaren '80. Maar nu niet met het geluid, maar met het beeld: hi-fi beeld, even scherp als een bioscoopfilm en, voor wie dat wil en kan betalen, even groot. Vorig jaar zijn in Japan experimentele uitzendingen begonnen van televisie volgens het nieuwe formaat. In 1991 beginnen de Europeanen, en het hoogtepunt moet bereikt worden in 1992 wanneer de Olympische Spelen in Barcelona worden gehouden. En de Amerikanen? Die zullen in het jaar 2000 nog wel aan het discussiëren zijn en dit, net als indertijd met de video-recorder (origineel Amerikaanse uitvinding!) en de kleine personenauto, aan de Japanners laten.

Televisie zoals we die kennen is tamelijk grof: wanneer we naar een beeldje op het scherm kijken, is dat opgebouwd uit 625 lijnen die worden getekend, met een snelheid van 50 beelden per seconde (in de V.S. 525 lijnen, 60 beelden per seconde). Deze lijnen zijn duidelijk te zien wanneer we heel dicht bij de beeldbuis komen; of op foto's, die van een t.v.scene zijn gemaakt. Een ander probleempje met de huidige systemen de breedte:hoogte verhouding van het beeld 4:3. Op een afstand van 7,1 keer de hoogte, geeft dat een kijkhoek van 10 graden. Deze verhouding van breedte tot hoogte is een beetje geforceerd - niet dat we er veel last van hebben, want kijken doen we, als het maar beweegt! Maar het kan beter. De Japanners zijn ermee begonnen. De televisiemaatschappij van de overheid, NHK, waar ongetwijfeld het woordje 'Nippon' in zit, zette de ontwikkeling in gang. Zij kwamen met een produktiesysteem, waarbij het aantal beeldlijnen ruim het dubbele zou zijn; namelijk 1125. Daardoor kan de hoogte van het beeld bijna verdubbeld worden en er ontstaat een breedte:hoogte verhouding van 16:9. Dit nu is dezelfde verhouding als van een 35 mm bioscoopfilm. Wanneer de consument zou mogen kiezen tussen t.v.-beeldkwaliteit en bioscoop-beeldkwaliteit, dan is er eigenlijk niet eens een vraag: hij kiest voor de laatste. Het is alleen jammer dat zoiets, betaalbaar althans, alleen maar buitenshuis kan, in een zaal waar prompt vervelend kuchende mensen met grote hoofden voor je komen zitten.

Verschil in standaard schept nog problemen

STANDAARD

Wat wordt de nieuwe standaard waarmee t.v. signalen zullen worden uitgezonden? Momenteel zijn de er 3 standaarden die het meest gebruikt worden: PAL, SECAM en NTSC. Landen waar PAL gebruikt worden zijn Nederland, België, Engeland, West Duitsland; SECAM landen zijn Frankrijk, Polen, Haïti, Rusland. NTSC landen zijn: de USA (die hebben het bedacht), de Nederlandse Antillen, Aruba, Canada. Er zijn 9 landen zonder een enkele standaard, nee, helemaal zonder t.v. o.a. Guyana. Door het verschil in standaard kan een televisietoestel uit Nederland niet zonder meer gebruikt worden op Curacao; of kan een videofilm daarvandaan hier niet zonder meer worden afgespeeld. Voor HDTV hebben de Japanners een standaard vastgesteld, die luistert naar het tot nadenken stemmende acroniem MUSE, waarvan ze hoopten dat de hele wereld die zou volgen. Wat een lol zouden de Japanse aandeelhouders hebben gehad. Teveel lol, vonden ze in Europa, en onder aanvoering van Philips (bekend), Thompson (Frans), Bosch (W.Duitsland) en Thorn/E.M.I. (Brits) werd in 1986 het Eureka 95 projekt gestart waar 17 Europese landen aan deelnemen en waar maar liefst 200 miljoen ECU's voor ter beschikking is. Ook zij hopen dat dit jaar hun voorstel voor een standaard door het CCIR, het internationale adviserende committe voor radiouitzendingen, zal worden overgenomen als wereldstandaard. Het Europese systeem heet MAC; dat begon als A-MAC, naar B-MAC ... men is nu bij D2-MAC, wat het waarschijnlijk ook zal blijven. De Amerikanen denken nog na, er liggen ruim 25 voorstellen bij de FCC (Federal Communications Commission) op tafel. Wij verwachten natuurlijk dat er drie standaarden zullen komen: een voor Japan, een voor Amerika en een voor Europa. Want wie de standaard heeft bepaald heeft een forse voorsprong op de markt van deze consumenten artikelen.

VERANDEREN

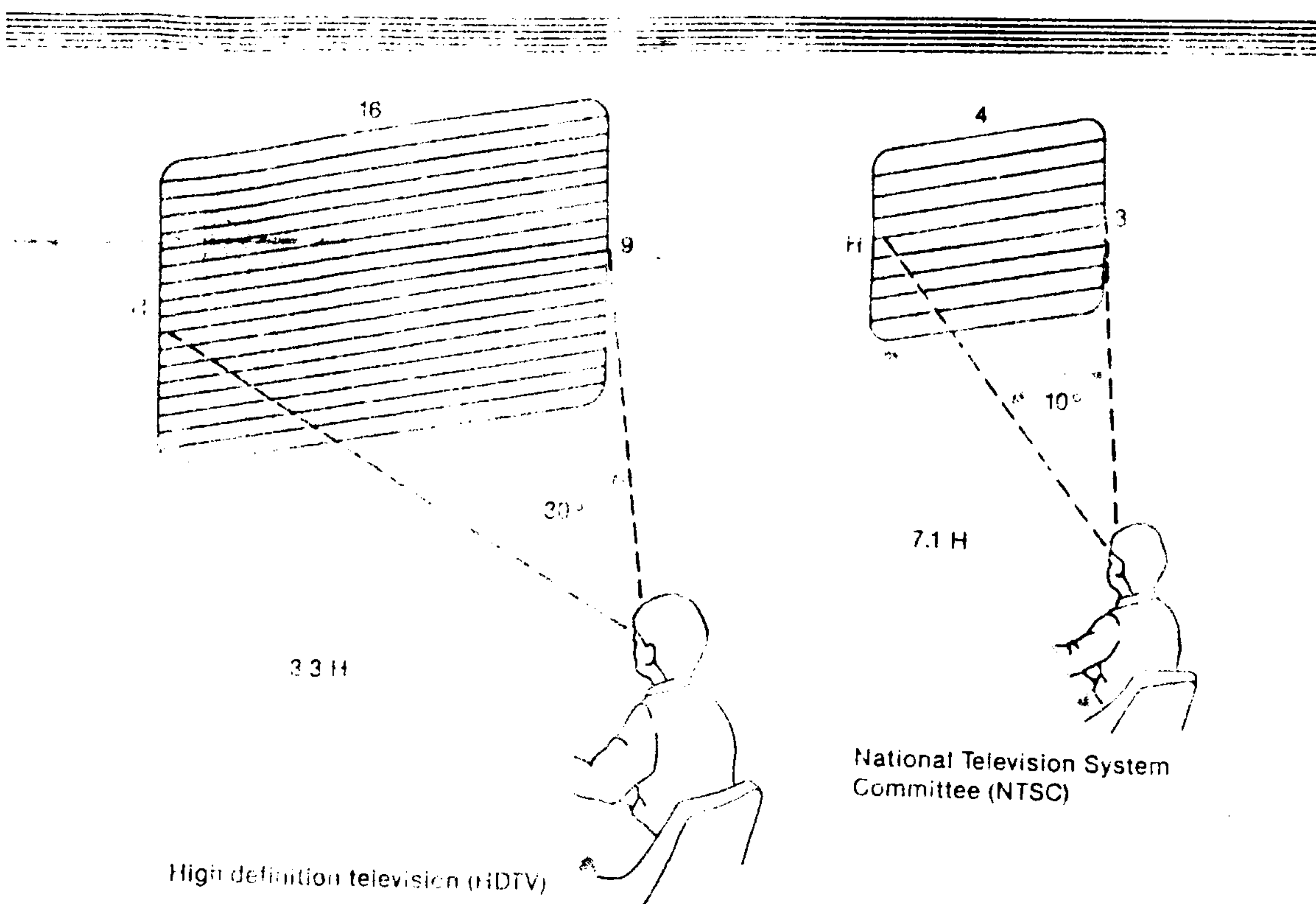
Het grootste bezwaar van de Europeanen en de Amerikanen tegen het Japanse voorstel voor HDTV, is dat bij invoering daarvan honderden miljoenen t.v. toestellen in een keer naar de schroothoop kunnen. Er zou een converter gebruikt kunnen worden, zoals de mensen die dit jaar 40 of ouder worden in Nederland nog kunnen hebben meegemaakt bij de invoering van Nederland 2. Het zal alleen een veel duurder kasje worden: $50,= zeggen de Japanners, eerder $500,= zeggen de Amerikanen. En heb je dan HDTV? Nee, je kunt alleen nog maar kijken naar je oude vertrouwde beeld. Andere bezwaren zijn veel meer technisch van aard; zoals de bandbreedte van HDTV: 10 Mhz tegen de huidige 6 Mhz per kanaal. Om het verschroten van zoveel t.v.toestellen ineens te voorkomen (en een gebruikersstaking te voorkomen) willen de Europeanen een geleidelijke invoering van hun systeem. Er komt eerst een zogenaamd MAC signaal beschikbaar, dat naast het (in Nederland gebruikte) PAL signaal wordt gedistribueerd. Kabel exploitanten kunnen het MAC signaal betrekkelijk gemakkelijk omzetten naar een PAL signaal; gebruikers, die het signaal met een antenne uit de lucht pikken, kunnen een losse decoder aanschaffen; binnenkort komen er televisietoestellen op de markt met een MAC decoder ingebouwd. In een volgende fase worden HDTV signalen uitgezonden volgens deze MAC codering. Dat gebeurt in Europa dus voor het eerst bij de Olympische Spelen. De signalen kunnen dus op de bestaande apparatuur (met decoder) worden ontvangen, maar men ziet dan natuurlijk niet een HDTV signaal met 1250 lijnen per beeld, maar als gewoon PAL-achtig signaal met 625 lijnen per beeld. Om 1250 lijnen te zien moet men even wachten, tot de HDTV toestellen op de markt komen.

Terwijl de Amerikanen bezig zijn wakker te worden en daar in de bedrijven hopelijk wat meer naar de technici geluisterd gaat worden en minder naar de met geld-

goochelende [illegible] de Ja[illegible] muse[illegible] scherm [illegible] naar [illegible] wordt [illegible] ceerd, [illegible] volgt [illegible] 8 uren per d[illegible] kan kijken [illegible] teem is [illegible] maal [illegible] mee k[illegible] kost [illegible] naar [illegible] den [illegible] neer [illegible] edit de [illegible] ciale [illegible] computer [illegible] den, en zet [illegible] taat om [illegible] eerste [illegible] zijn al [illegible] de titel 'The little D[illegible]' omschreven als 'a v[illegible] poem about tran[illegible]' De film is [illegible] een Californi[illegible] als al dat [illegible] zullen w[illegible] schien [illegible] zenden ...

Beeld uit 'The little Death' een HDTV computer graphics film.

Er is meer te zien met HDTV: dit systeem heeft een grotere 'aspect ratio' namelijk 16:9 terwijl NTSC een ratio heeft van 4:3.

Kijken naar HDTV projecties van kunst in Japan. De beelden zijn opgenomen op een optische schijf.

Beeld uit 'The little death'

Computerbeveiliging door "vinger-scan"

WILLEMSTAD.- Beveiliging van computers blijft de automatiseringswereld bezighouden. Allerlei oplossingen zijn al bedacht en in de praktijk toegepast om onbevoegden te verhinderen door te dringen tot een systeem. Wachtwoorden, chipkaartlezers, uitneembare schijveneenheden en afsluitbare floppysleuven zijn oplossingen die daarbij nogal eens uit de bus kwamen. En allemaal hebben ze zo hun voor- en hun nadelen.

Niet helemaal nieuw, maar toch ook niet echt veel toegepast is een beveiligingssysteem van Ascom, die dat zelf een 'biometrische oplossing' noemt. Het systeem geeft alleen gebruikers toegang die zich kunnen identificeren met hun vinger-afdruk. Daartoe dient men de wijsvinger op een speciaal [illegible] te leggen, zodat het [illegible] de lijnen en [illegible] vingertop [illegible] vergelijken [illegible] gen gegeven [illegible] Hetzelfde [illegible] iets anders [illegible] gebruiken [illegible] gen van [illegible] ruimten. Blijft de vraag [illegible] gebeuren [illegible] als [illegible] ver[illegible] hebt [illegible] het [illegible] werk[illegible] niet [illegible] teem [illegible] verb[illegible] goed [illegible] bleem [illegible] ook [illegible] markt gebracht door het Delftse bedrijf Koning en Hartman.

Vindingrijkheid brengt uitkomst aan boord van Asfaloth

Tegenslagen leiden tot schelden op maat....

-door Wim van Dijk-

HET UUR DER waarheid is aangebroken voor Nelly de Jong en Wim van Dijk aan boord van het zeilschip Afaloth. Zullen zij erin slagen, met een met touwen bij elkaar gehouden roer, het nog resterende enorme stuk oceaan te overbruggen? Ruim 2000 kilometer scheidt hen van hun doel. Het moet lukken, het moet, spookt het door hun hoofden. Maar die twijfel, die onzekerheid. Natuurlijk ze geloven er zelf heilig in, of althans, er blijft niet veel anders over dan er in te blijven geloven. Het wordt al met al een verbeten strijd, waarin ze bij toerbeurt tot hun uiterste grenzen moeten gaan om het er zo goed mogelijk vanaf te brengen. In deze aflevering van Avontuur Amazonia zal blijken of zij er uiteindelijk in zullen slagen om toch aan de overkant te komen. Het roer werkt in ieder geval, maar vraag niet hoe.

Om onze bestuurbaarheid uit te testen zetten we het grootzeil, waarin nogsteeds drie reven zitten. Langzaam loopt het log op tot het even boven de drie knopen blijft hangen. *Asfaloth* is weer op weg, maar ojee wat stuurt ze zwaar met al die touwen. Vooral die laatste twee aan de oogmoeren maken dat, doordat de aangrijpingspunten uit het hart liggen, het roer zwaarder draait naarmate de roeruitslag toeneemt. Het schip reageert gelukkig erg goed op haar roer, maar gierend van een golf moet er toch regelmatig flink gestuurd worden.

TRUI

'Nel, neem eens even over', ik wil naar binnen om Truida, onze Autohelm 2000, voor de dag te halen. Zij is de enige, nu de Navik geblesseerd is uitgevallen, die de besturing van ons kan overnemen. Hartgrondig hoop ik dat ze het aankan nu het stuurwerk zo zwaar is geworden, want als ik ergens naar uitkijk is het een lange nacht normaal slapen. Voor Nelly zal dit wel net zo liggen en om er achter te komen of Trui het redt zullen we dat eerst moeten uitproberen. Er resten ons nog wat uren daglicht om dit te doen. De tijd is vandaag voorbij gevlogen en het was al dik na drieën toen we het zeil hesen. Ik sluit Truida aan, stel haar in op de koers die we gisteren al stuurden en laat het haar overnemen van Nelly. Spannende minuten volgen, het geluid dat uit haar tandkast komt lijkt verdacht veel op kreunen, maar ze redt het. Voor hoe lang valt niet te voorspellen natuurlijk, maar in elk geval hebben wij voorlopig de handen vrij. Nu we weer varen en alles er alweer veel rooskleuriger uitziet, gaan onze gedachten weer naar andere dingen uit. Zo is Nelly er achter gekomen dat we vandaag nog geen hap gegeten hebben en is in de weer daar wat aan te doen en ik heb me op de navigatie gestort. Bartje, onze Navstar 2000S staat al aan en wacht op de eerstvolgende satelliet die overkomt om te zien of hier een OK FIX uit te halen is. De naam Bartje komt voort uit het, 'volgens Bartje is het zo' en ik moet bekennen dat waar Truida veel beter een koers kan vasthouden dan ik, Bartje mij verslaat in het plaatsbepalen. Althans zolang er voldoende energie is en zij niet lijden aan, electronisch mankement, de meest gevreesde ziekte van hun ras. Zo'n uurtje voor de zon zal ondergaan, ga ik opnieuw te water om de touwenwinkel rond het roer te inspecteren. De onderste stop, die tenslotte de grootste krachten moet opvangen, heeft zich, nu het touw zich gezet heeft, wat losgewerkt en wordt opnieuw gespannen. Dit neemt meteen het geleidelijk toegenomen jutteren van het roer weg. De andere stroppen en de ophouder zijn nog goed. Zo kunnen we wel de nacht in. Als ik me heb afgedroogd en aangekleed, begint Bartje te piepen en heeft een OK FIX binnen. We liggen zowat op koers en Truida wordt maar een tikje bijgesteld, maar mooier nog, ondanks alles zijn we door de stroom en de wind een behoorlijk stuk de goeie kant op gedreven.Sluimerende angst.

INSPECTIE

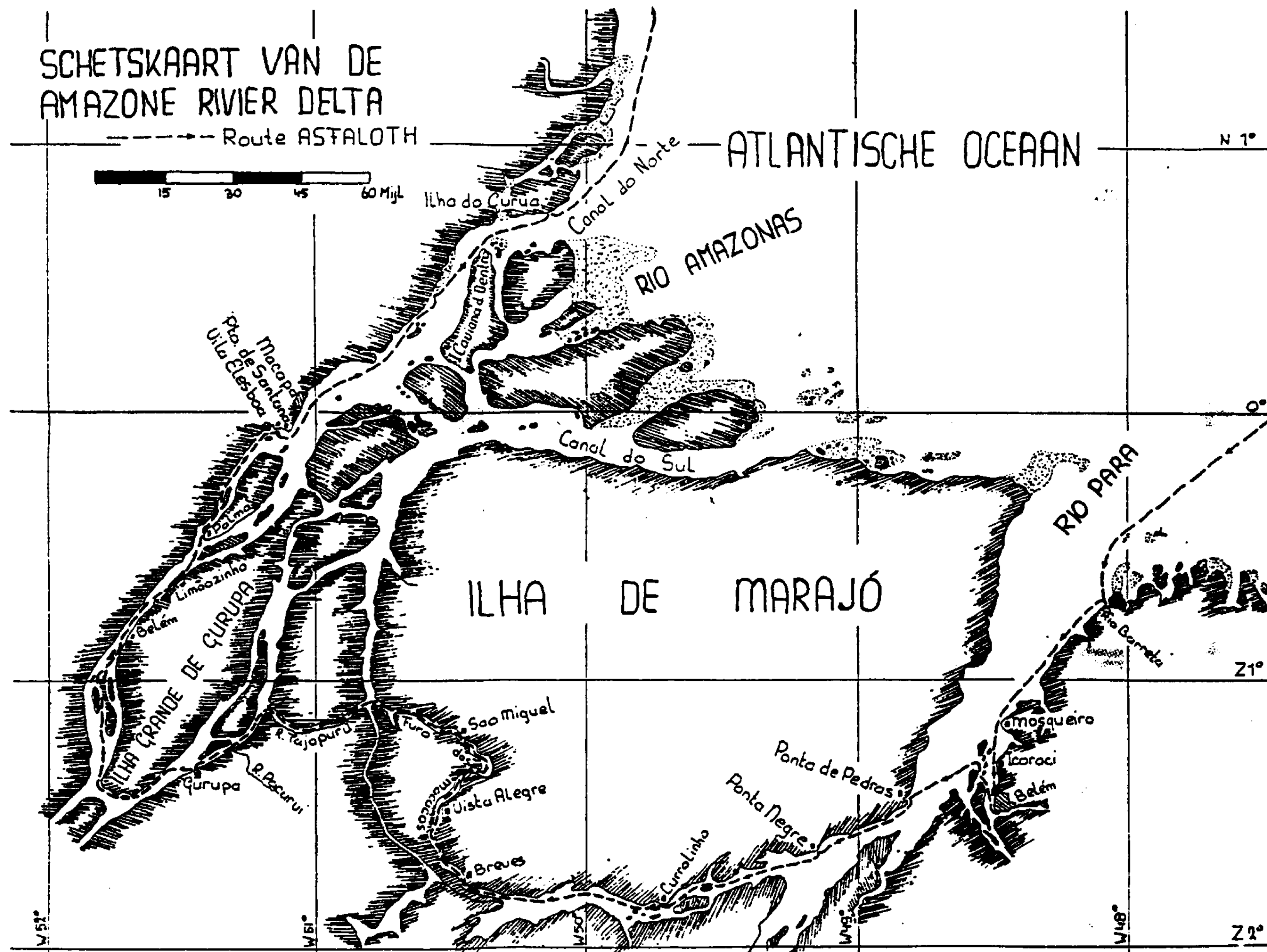
Vijf dagen gebeurt er niet veel en weten we de zaak goed onder controle te houden. Dagelijks ga ik, met een duikbril op, het water in om de zien hoe de vlag er bij staat. Maar de ingrepen beperken zich tot opnieuw spannen en eenmaal vervangen van de onderste strop omdat deze begint door te schavielen. Er staat ook weer een voorzeil en per etmaal komt het land gemiddeld zo'n 100 mijl dichterbij. Zo op het oog is er niets aan de hand. Maar toch knaagt er iets aan ons. Dit uit zich door de manier waarop we beiden soms plotseling naar de helmstok kijken, de tientallen malen die we per dag over de hekstoel naar het roer staan te staren en de ernstige blikken waarmee we naar de lucht kijken om te zien of er ook maar iets is dat op weersverandering kan duiden. Als Truida weer eens ver uithaalt, schrikken we van haar geluid en ik betrap me er op dat ik ook s'nachts daar vaak naar lig te luisteren. Die dag waarop we samen zo doodmoe waren genieten we niet van de toen zo welverdiende en gewenste nachtrust en dat blijft zo. Zonder dat hierover iets is afgesproken komen we er bij toerbeurt s'nachts uit om te zien of het wel goed gaat. We willen het voor elkaar niet weten, elkaars moreel niet schaden, terwijl we allebei door de zelfde vragen langzaam maar zeker gesloopt worden. Houd ie et? Halen we het? O god, als er nu zwaar weer zou komen. Dit is veel erger als eens een uurtje doodsbang zijn in een onweersbui, het vreet en ondermijnt. 'Verdomme Nel, wat staat er nu weer voor stomme, onbenullige troep op de kaart geschreven'. 'Blijf er toch af met je poten als je er geen reet van snapt'. 'Ik,ik wilde alleen maar' 'Hou je kop en sodemieter asjeblieft op'. In de kaart staat bij de laatst geplotte Fix een aantekening over hoe ver nog tot het waypoint, gewoon met potlood. Onschuldig genoeg en zelfs als het geen steek zou houden, met een gommetje te verwijderen. Waarom dan zo'n pure onredelijke reactie? Mischien is het wel goed wat van de enorme spanning van je af te gooien, maar over de rug van een ander? Nelly blijft kalm en probeert zo veel mogelijk opgewekt te zijn, maar ik kan duidelijk ook haar spanning voelen. Wat gaat er in haar om, waar laat zij haar emoties, schrijft ze ze van zich af in haar dagboek, sluit zij ze op in een verborgen innerlijk hoekje om ze langzaam te laten oplossen in het niets? Kan dat? Ik geloof er niet in. Misschien moeten we eens proberen te praten over dit soort dingen, maar kan ik dat wel. Ondertussen vergroot het mijn innerlijke spanning. Op een bepaalde manier voel ik me verantwoordelijk voor Nelly en het feit dat zij stelt uit eigen vrije wil en voor eigen risico samen met me in dit avontuur te zitten, verandert hier niets aan. 15 januari, in het eerste daglicht speuren mijn ogen het roer af en aan de stuurboordzijde hiervan ontdek ik een scheurtje, dat vanaf de al weer een paar dagen geleden opnieuw opengebarste lijmnaad opweg lijkt naar het eerste boutgat van het onderscharnier. Het ziet er nog onschuldig uit en ik houd mijn ontdekking voor me. Misschien stopt het vanzelf als het 't gat bereikt heeft. Toch vertrouw ik het niet en net nu ik was gaan geloven dat we de situatie in de ons nog restende 600 mijl wel stabiel zouden kunnen houden, laat zo'n miezerig scheurtje dit geloof als een kaartenhuis in elkaar storten. Binnen zit ik over de kaart gebogen opnieuw te piekeren over uitwijken

Spanningen nemen toe naarmate tijd verstrijkt

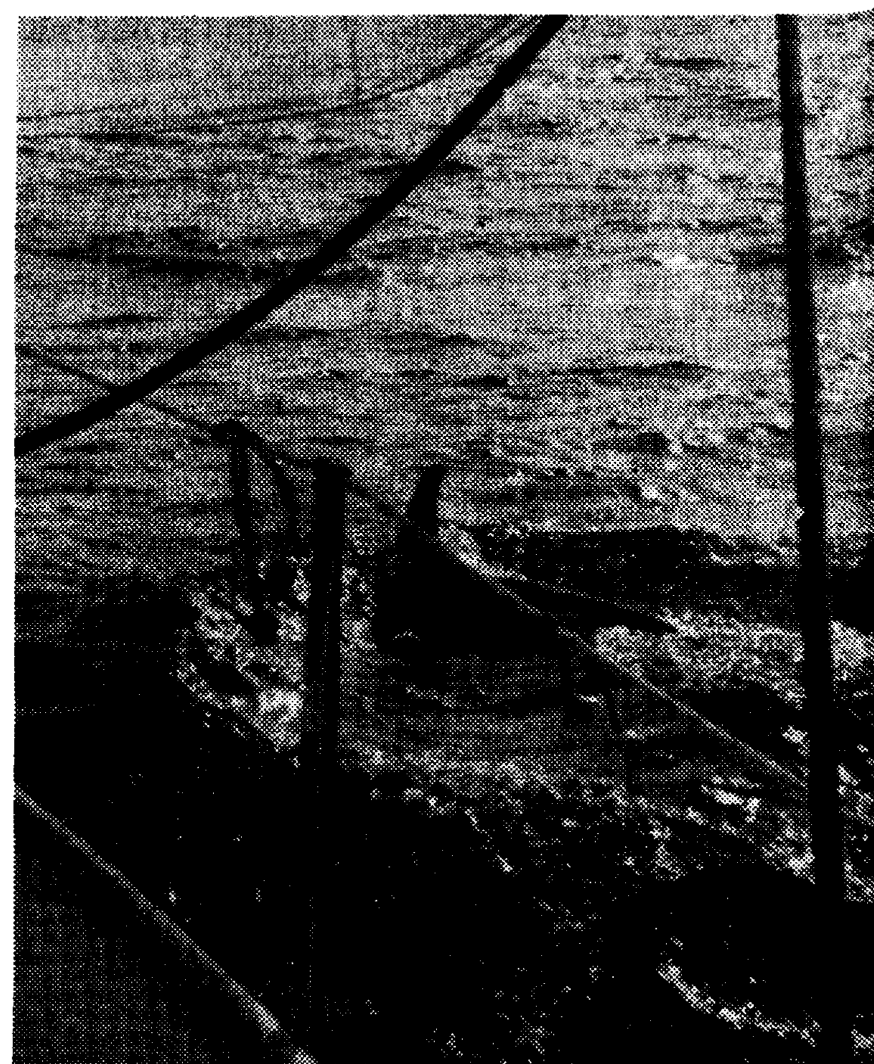
naar Sao Luis, maar omdat we al zo lang de meer NW koers hebben aangehouden maakt dit nu vrijwel geen verschil meer met Belem.

Nelly is naast me komen staan en kijkt me aan met ogen waarin, is er iets? staat te lezen. Ik vertel haar van de, inmiddels al tot halverwege het tweede boutgat gegroeide scheur in het roer. 'Ik kan proberen de zaak te spalken', zeg ik. Om meteen de daad bij het woord te voegen, scharrel ik de twee afgebroken scharnier platen, een bout, een moer en gereedschap bij elkaar. Dan hijs ik me in m'n wetsuit, zet het duikmasker op en laat me in het water zakken. Omdat we bij de dagelijkse inspecties al ontdekt hebben dat de boot onder zeil veel rustiger in de golven ligt houden we voor deze klus de vaart erin. Het door het water gesleurd worden maakt het werk wel een fractie moeilijker, maar dat gebuts worden tegen roer en stuurvaanframe wordt er door voorkomen en het is nog een heerlijk gevoel ook. Ook het schouwspel onderwater waar in de heldere blauwe zee het hele onderwaterschip te zien is en vanaf de steven wolken witte luchtbelletjes aftekenen tegen het diepe blauw. Geen tijd nu om daar lang van te genieten want Nelly reikt de eerste plaat al aan. Deze wurm ik tussen de onderste strop, met een van zijn gaten voor het eerste boutgat in het roer. Stuk voor stuk geeft Nelly nu de andere delen aan, de tweede plaat, de bout, de moer en dan twee sleutels om de zaak aan te draaien. Het torderen van het onderste ten opzichte van het bovenste deel van het roer, ter plaatse van de scheur, wordt minder maar gaat niet weg en de tijd zal leren hoelang deze ingreep standhoud. De innerlijke spanning die, naarmate de dagen verstreken waarin de situatie stabiel bleef, wat was afgenomen is meteen, en sterker ditmaal, terug en Truida doet daar nog een schepje bovenop. Het kreunende geluid dat ze, al die dagen al, bij het sturen produceert gaat geleidelijk over in een meelijwekkend kermen, een laatste schrille kreet en dan geeft ze het op. Nelly neemt haar taak over en ik ga kijken of er nog wat te redden valt. De trek/drukstang gaat uit elkaar, het pennetje waarmee de spindel aan het tandkastje is bevestigd er uit en even later liggen alle delen van dit kastje los voor me op tafel. Alles uit het binnenste van het tandwielkastje, tandwieltjes, ringen en asjes, is overdekt met een viesbruin papperig mengsel van slijtsel en smeermiddel en voordat ik het zooitje met peterolie en penseel heb schoongemaakt is er niet veel van te maken. Zoals te verwachten hebben de zes nylon tandwieltjes het meest te verduren gehad. Zonder uitzondering zijn de asgaten hierin gevaarlijk ver uit en bij een zelfs doorgesleten. Mijn manie nooit wat weg te gooien komt ons nu erg goed van pas. Truida is al erg lang de trouwe werkster op *Asfaloth*, in mijlen uitgedrukt veel meer dan 35.000 waarvan ze er toch zeker 25.000 aan het roer stond. Niet vreemd dus dat ze al aan haar derde tandwielkastje toe was. De oude zijn er nog en hoewel ook hierin de nylon tandwieltjes al heel wat hebben meegemaakt, zijn er nog wel een paar die beter zijn dan degene die nu overmidden is. Kortom, als Nelly nog geen uur aan het zwaar bewegende roer heeft gestaan kan Truida het al weer overnemen. En wonder boven wonder kreunt ze niet eens maar zoemt, zo blij is ze met de behandeling. Of komt het omdat ik haar, bij wijze van expiriment, eens gesmeerd heb met siliconenvet. Hoe dan ook, ze werk weer en is opnieuw in staat ons nu erg zware leven wat te verlichten.

Er volgen dagen waarin de spanning langzaam oploopt. Machteloos zien we toe hoe de, na het aanbrengen van de spalken, naar beneden afgebogen scheur groeit, er aan bakboord een bijkomt en het eerste stuk polyester van het roer afbrokkelt. Truida is weer gaan kreunen. Weliswaar heb ik aan de RVS spalken twee stukken teakhout toegevoegd, maar de afbraak gaat door. Op 18 januari is de spanning te snijden. Bij de Fix van 20.56 ligt de grens diep/ondiepwater nog 30 mijl vooruit en ik verwacht daar met deze hoge, lange oceaandeining in gemene golven te belanden. We zullen daar in het donker aankomen en de hele nacht zit ik verbeten over het water te staren, maar er gebeurt niets. Als we de volgende dag eerst de 100 en daarna de 50 meter grens passeren wordt de zee, anders als ik verwachtte, alleen maar rustiger en ook de barometer blijft stabiel. Er kan nu eigenlijk niet veel meer mis gaan. Het land komt naderbij. Duidelijk zien we aan de waterverkleuring en drijvende pollen dat de riviermonding niet ver weg meer kan zijn. Nu de vraag of we het zullen halen zogoed als beantwoord is, maakt deze plaats voor vragen over de bevaarbaarheid van het voor ons liggende gebied. Nieuwe andersoortige problemen staan ons, als we tenminste de verhalen van anderen mogen geloven, te wachten. We zullen wel zien. Erger als wat nu achter ons ligt zal het wel niet zijn. Bovenal verwachten we dat het, zeker als we kans zien *Asfaloth* weer helemaal in orde te krijgen, de uitdaging zal zijn waar we, graag zelfs, op in willen gaan. (Wordt vervolgd).

Wim van Dijk houdt zijn vaardigheid met de sextant op peil door regelmatig een plaatsbepaling te maken.

Hoewel minder vaak als op de eerste reis, krijgt Asfaloth geregeld bezoekjes van dolfijnen.

Curaçaose 'Kung Fu' op weg naar de top

Earl Blijd imponeert als vechtsporter in West-Europa

- door Izaan Moenir-Alam-

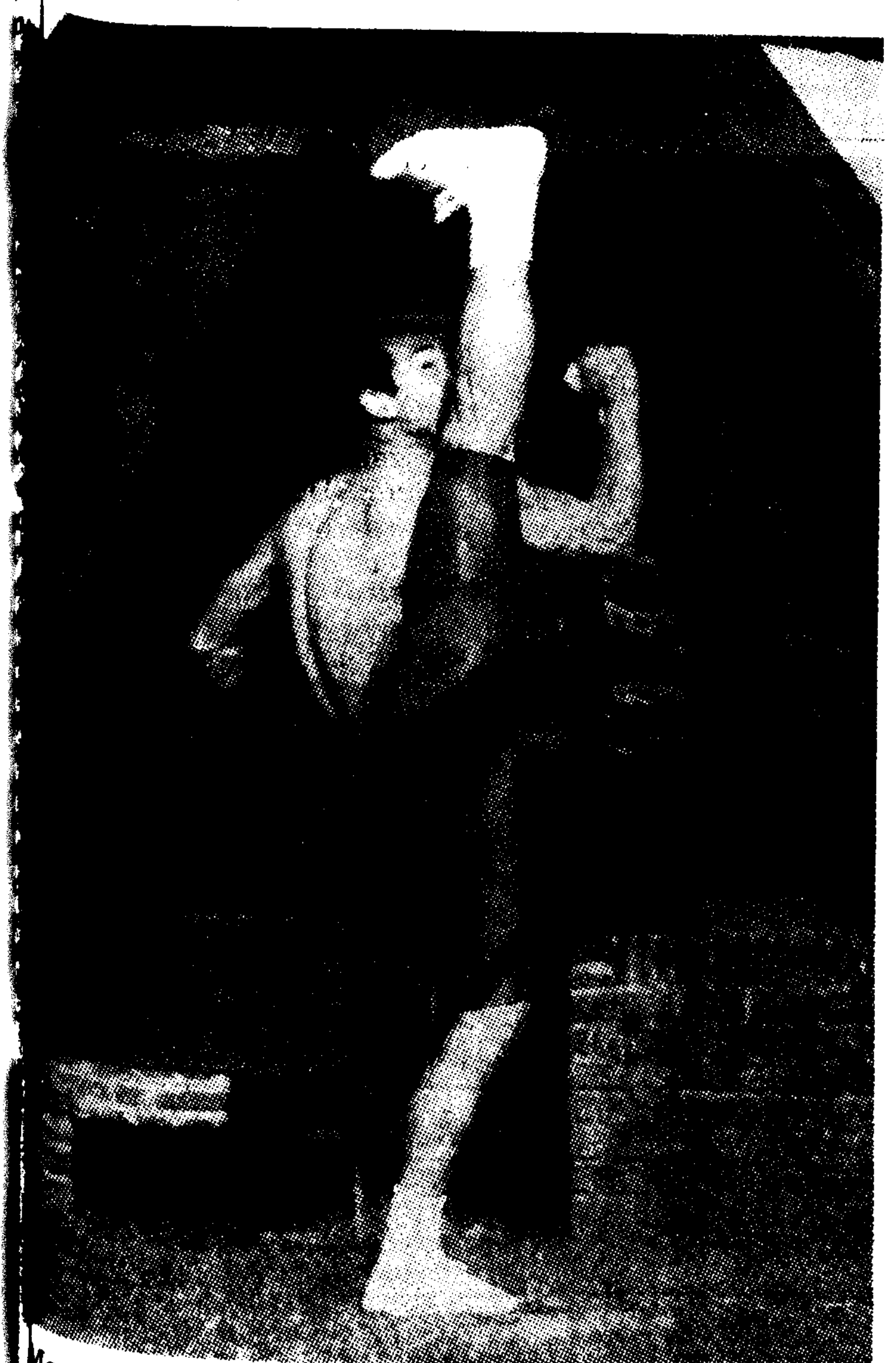
[W]ILLEMSTAD.- Op de wereldkaart stelt Curacao [m]isschien niets voor. In de wereld van de vechtsporten daarentegen heeft dit kleine eiland al enkele [w]ereldkampioenen voortgebracht. Een bekend gegeven is dat met name de Nederlandse karate-selectie voor een belangrijk deel wordt gedragen door uit Curaçao afkomstige karateka's. Karate is met judo de [b]ekendste vorm van de Oosterse vechtsporten. Taewondo, Jiujuitsu en Kung Fu zijn wat minder [b]ekend.

[O]nlangs keerde een grootheid uit de Europese Kung [F]u-kringen voor een familiebezoek naar Curaçao [te]rug. Earl Blijd kwam na 11jaar weg te zijn geweest [d]e feestdagen doorbrengen bij zijn ouders. Hij vertrok toentertijd als student naar Groningen. Nu is hij [e]en gezien man in de Europese vechtsport-wereld. [B]lijd, alias Mr Slowfoot, had echter nog een reden om [z]ijn geboorteland terug te zien.

...EARL BLIJD, een topvechter, die behalve een uitstekende conditie en techniek ook een goede uitstraling heeft...

Earl Blijd is al enkele [da]gen op Curaçao als ons [co]ntact met de 'meester' tot [st]and komt. Geheel passend [bi]j zijn levensstijl is hij heel [on]opvallend neergestreken in [zi]jn ouderlijk huis. De enige [pl]aats waar hij opvalt is de [ar]ena. Maar dat is dan ook [d]e enige plaats waar hij op [w]il vallen. Het Duitse sport[bl]ad 'Das Kampfsport' publi[c]eerde in oktober van vorig [ja]ar een artikel van zes [p]agina's over Earl Blijd. De [a]anhef van dat artikel had [on]geveer de volgende inhoud:

...Lenigheid,soepelheid, buigzaamheid...

[M]eer dan zesduizend toe[sc]houwers in de uitverkochte [S]porthal applaudiseren [e]nthousiast. De man met het [ro]de T-shirt en de zwarte [b]roek wervelt in de arena. [E]erst springt hij ongelooflijk [h]oog op om daarna te landen [i]n een spagaat. Van de [m]eeste toeschouwers, die [o]pengepakt op de tribunes [zi]tten, vallen de monden [h]alf open van verbazing. Wat [d]eze vechter vanavond al [h]et had laten zien en nu dit [no]g! Eerder had hij met acro[ba]tische precisie een oefe[ni]ng in dronkemansstijl [la]ten zien. Daarna had hij [ee]n Chinese leeuwendans uit[g]evoerd. Vervolgens had [d]eze man een demonstratie gegeven van een zelfverdedigings actie in Kung Fu-stijl en een spectaculaire strijd tegen gewapende aanvallers. Bij al deze demomstraties heeft de donkerkleurige vechter een lenigheid, lichaamscoördinatie en flexibiliteit laten zien die zijn gelijke niet kent. In de langzame gedeeltes van de presentaties wordt de krijger, die zich als een ware panter voortbeweegt luid aangemoedigd door de toeschouwers."

"Nu volgt de afsluiting van zijn indrukwekkende show, die hem de bijnaam 'Slowfoot' opleverde. Slowfoot demonstreert een gevecht tegen meerdere tegenstanders in 'slowmotion' zoals dat in filmtermen heet. Het aanwezige publiek is in de ban van zijn perfecte beentechnieken waarmee hij zijn fictieve tegenstanders in vertraging letterlijk 'wurgt'.

De tv-ploeg van de Nederlandse omroepvereniging Veronica kan niet dicht genoeg bij de atleet komen om alles vast te leggen. Slowfoot doet zijn naam alle eer aan.' De Duitsers vragen zich af wie deze donkere allround vechter is die met zijn spectaculaire breektesten (er werden ondermeer lanzen op zijn keel gezet en gebroken en stenen op zijn rug met en hamer in puin geslagen) en zijn perfecte slowmotion technieken is.

"Deze Mr Slowfoot is Earl Blijd", vervolgt Budo International het relaas. "Blijd zal na dit optreden, die ook op de Nederlandse televisie (presentator John Haanen was enthousiast over de opnames), in de vechtsportkringen een bekendheid worden. Diverse verenigingen staan te dringen om een demonstratie van de all-round fighter en zo keek niemand dan ook vreemd op toen bekend werd dat Earl Blijd te gast was bij het Budo-Gala dat op 7 oktober van vorig jaar in de Essense Gruga Hal werd gehouden."

DE MEESTER

Het sportblad gaat vervolgens in op het verleden van Earl Blijd: "Blijd, die enkele weken geleden bij de Europese Kung Fu kampioenschappen in Italië subkampioen werd, is afkomstig ui het Caribisch gebied. Zijn geboorte eiland draagt de klinkende naam Curaçao net als een exotisch drankje. De 29-jarige atleet verliet Curacao toen hij achttien jaar was en vestigde zich in Nederland. Daar begon, de altijd al in de vechtsport geïnteresseerde, Blijd in 1979 met de Budo sport bij de leermeester Sifu Trieu Trung La. La had naast zijn verdiensten in de Chinese vechtsporten ook de Japanse vechtkunst onder de knie. Hij bezit ondermeer de titel Tweede Dan in de Judosport en Derde Dan in Karate.

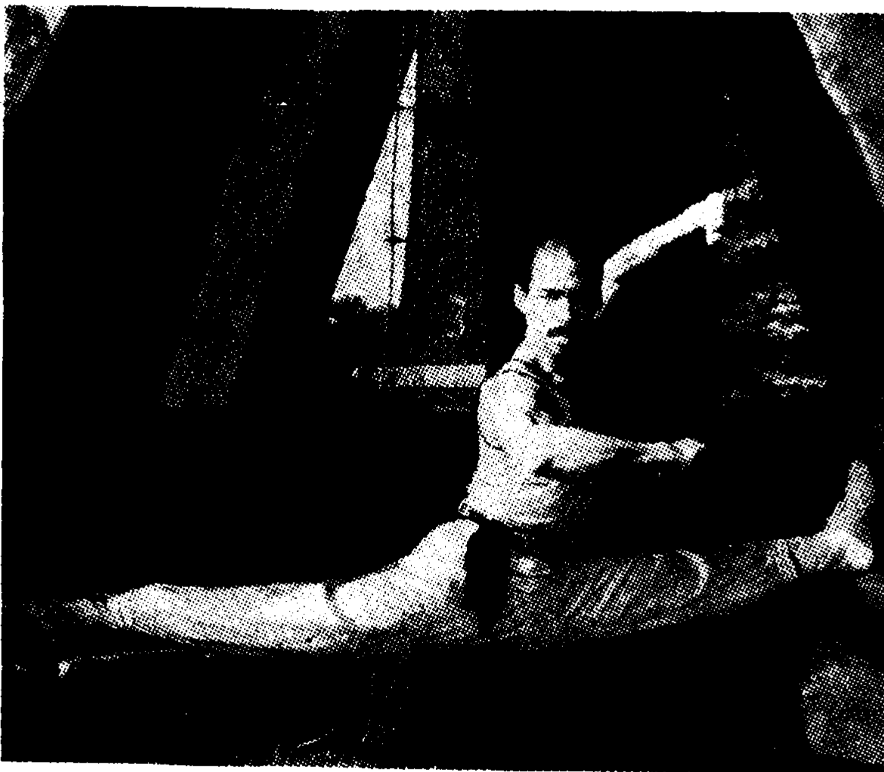
De specialiteit van Trieu Trung La is echter Hung Kuen. Onder La onderging Earl Blijd een veelzijdig training in de vechtkunst. Ondermeer leerde hij de 'dronkemansstijl' en met verschillende soorten wapens omgaan: dolk, breedzwaard, vechtstokken, kromme sabel, speer en vlinderzwaard.

In navolging van zijn meester is Blijd inmiddels ook aan het lesgeven gegaan. Hij heeft in zijn woonplaats Groningen een school geopend die hij ter ere van zijn voorbeeld Bao Trieu heeft genoemd. Een kleine 150 leerlingen krijgen op deze school instructies van Blijd en zijn medewerkers. Blijd doet dat nu zo'n vijf jaar en heeft met zijn leerlingen al verschillende demonstratie in Europa verzorgd.

Tijdens zijn eigen opleiding bleek Earl Blijd over een bijzondere lenigheid te beschikken en werd als een van de ijverigste leerlingen van Trieu betiteld. Dat was dan ook een van de redenen dat Trieu hem in 1983 tot assistent bevorderde.

In 1985 nam Blijd deel aan de eerste Europese Wu Shu kampioenschappen die dat jaar in Brussel werden gehouden. Hij werd daar direct geconfronteerd met grote namen als die van Sifu Sylvester Roos en Sifu Henny Eleonora. Hij haalde geen medaille maar stak wel een heleboel op. Daarnaast maakte hij van deze gelegenheid gebruik om nieuwe contacten te leggen, die hem in de toekomst op veel andere plaatsen zou brengen. Na dit kampioenschap besloot hij zich meer toe te leggen op de Wu Shu stijl en ging hij ook specifieker trainen.

Blijd was van mening dat hij nog veel te leren had. Hij volgde lessen bij meesters als Li Yang Lang en Chan San. Ook de vrouwelijke meester Si Mee heeft hem een tijdje onder haar hoede gehad. Bij de in Duitsland bekende Wu Mei Ling ging Blijd eveneens in de leer. De resultaten van dit leerproces bleven niet uit. Reeds in 1986 werd hij bij verschillende kampioenschappen nummer één of twee. Tot de dag van vandaag is dat zo gebleven. En niet alleen op één enkele onderdeel maar in verschillende disciplines muntte Blijd uit: Kata Soft, wapens maar ook in de directe confrontaties. Vorig jaar werd hij bij de Europese kampioenschappen Wu Shu in Italië sub-kampioen. Een ander bekend toernooi waar Blijd schitterde was dat om de Dacasoscup in 1988. In Hamburg pakte hij toen twee eerste plaatsen op de onderdelen wapens en katasoft. Hij versloeg in dit toernooi grootheden als de Griek Dasos Efstathiadis en de Duitser Christian Wulf. De aanvragen voor zijn demonstraties stroomde binnen: Mr Slowfoot werd gevraagd voor Budogala's van ondermeer de viering van de nationale dag van Taiwan, het Chinese Nieuwjaar, Veronica-tv, de Martial Arts gala, Zurich Airport Swiss festival.

...en behendigheid hebben hem de bijnaam 'De panter' bezorgd...

School in Groningen met 150 leerlingen

De altijd zeer bescheiden gebleven Earl Blijd meent door de vechtkunst de zin van het leven te zien. Een van de belangrijkste zaken is een goede controle over lichaam en geest en een behulpzame instelling tegenover de medemensen. Aan bekers, medailles en plakkaten hecht hij geen enorme waarde. Zelf wil hij onder leiding van een goede meester de beste Kung Fu man ter wereld worden. Degenen die zijn voorstellingen en demonstraties van dichtbij hebben mogen aanschouwen weten dat deze wens uit de mond van Blijd geenszins grootspraak is.

Zijn bezoek aan Curaçao had voor Earl Blijd twee kanten. Allereerst wilde hij zijn ouders weer eens zien en met hen de feestdagen doorbrengen. Daarnaast heeft hij contact gezocht met verschillende vechtsportscholen op het eiland om informaties in te winnen over het reilen en zeilen van het vechtsportonderricht alhier. Deze informatie wil Blijd verzamelen om het te gebruiken voor een boek over de Oosterse vechtsporten in verschillende delen van de wereld.

"Mr Slowfoot" toont perfecte technieken

Earl Blijd is inmiddels alweer terug naar Nederland waar hij aan zijn training, instructies en demonstraties verder werkt. Het zal ons niet verbazen als hij binnen niet al te lange tijd inderdaad tot de wereldtop doordringt. Een plek die hem gezien zijn mentaliteit, inzet en talent toekomt. Curaçao mag trots zijn op Mr Slowfoot.

Enkele dagen vóór zijn vertrek naar Nederland kon Blijd nog niet zeggen wanneer hij weer naar zijn geboorte eiland denkt terug te komen. Voorlopig heeft hij ontzettend veel te doen in Europa. En gezien de successen die hij met zijn school heeft zal zijn agenda de komende tijd waarschijnlijk vol blijven.

Het artikel in Das Kampfsport ging gepaard met een aantal foto's waarmee de veelzijdigheid en lenigheid van Earl Blijd gedemonstreerd werd. Toch is een live-demonstratie een sensatie van de bovenste orde vermeldt het blad. Hopelijk kunnen wij over niet al te lange tijd zelf getuigen zijn van zo'n demonstratie.

KIESKEURIG

FOODMARKETING

-door P.Casimiri-

IN AUGUSTUS is aan de Hanze Hogeschool Groningen de nieuwe studie Voeding en Marketing van start gegaan. Deze opleiding kwam tot stand nadat gebleken was dat de experimentele opleiding succesvol bleek te zijn. Het beroep van 'Foodmarketeer' is in nauw overleg met het bedrijfsleven ontworpen. Bedrijven als Albert Heijn, Nutricia en Wessanen Meel bepaalden in onderling overleg hoe het beroepsprofiel van de foodmarketeer eruit zou moeten zien. De foodmarketeer is het beste te omschrijven als voedingskundige met marketing. De combinatie voeding en marketing bestond nog niet. Het beroep van foodmarketeer is nieuw en dat betekent dat het vinden van een pasklare baan waarschijnlijk niet zo gemakkelijk zal zijn. Er bestaan nog geen passende functies voor, zodat afgestudeerden van deze richting zelf zullen moeten bepalen in welke richting hun capaciteiten het beste tot hun recht zullen komen. De richtingen waar men in kan afstuderen zullen daarbij bepalend zijn. Die richtingen zijn: marktonderzoek, produktontwikkeling, begeleiding van nieuwe produkten, onderzoeken van contacten met afnemersgroepen, beleidsondersteunende activiteiten op marketinggebied. De opleiding op HBO-niveau is vierjarig. Gedurende het eerste studiejaar komen de colleges voor deze richting overeen met die van de studierichting Diëtetiek. Na de propadeuse splitsen de beide studierichtingen en volgen daarbij elk een eigen hoofdfase. De hoofdfase duurt drie jaar. Er zijn drie vakgebieden die aan de orde komen, n.l.: voedingswetenschap, bedrijfskunde en communicatie. Op voedingsgebied komen zaken aan de orde als produktkennis, voedingsleer, internationale warenwettelijke regelgeving en sensorisch onderzoek. Op bedrijfskundig gebied wordt de kennis van marketing op NIMA-B niveau gebracht; daarnaast is er aandacht voor o.a. organisatiekunde en statistiek. Binnen de communicatie komen bijv. consumentengedrag en onderhandelen aan de orde. Daarnaast zal in elk geval Engels als vreemde taal worden opgenomen. Praktijkgerichte onderdelen nemen een belangrijke plaats in, in de opleiding. Deze onderdelen worden in samenwerking met het bedrijfsleven gevold. De opleiding wordt afgesloten met een stage. Als toelatingseis geldt het bezit van een diploma HAVO, VWO of MVO(levensmiddelentechnologie). Aan het pakket worden geen bijzondere eisen gesteld. Scheikunde en economie worden wel aangeraden. Achterstanden op deze gebieden kunnen tijdens het eerste jaar weggewerkt worden. Daartoe verzorgt de Hogeschool lessen in scheikunde en economie. Voor meer inlichtingen kan men contact opnemen met: Instituut voor Voeding en Diëtetiek, Hoendiepskade 23, 9718 BG Groningen.

Ideeën torpederen

WEERSTAND TEGEN verandering is iets waar ieder mens wel een beetje last van heeft. Nieuwe ideeën hebben soms iets bedreigends. Ze verstoren de vertrouwde gang van zaken. Mede in het zicht van de komende verkiezingen en de nieuwe bestuursperiode die reeds aan de horizon gloort, biedt de Amigoe twintig manieren om ideeën in de kiem te smoren. Ze zijn te gebruiken door bestuurders op elk niveau in elke sector. In perioden van veranderingsgezindheid is deze handleiding ook te gebruiken om nieuwe ideeën een kans te geven. U doet dan gewoon het omgekeerde.

1) Negeren: Van uw ijzig stilzwijgen komen alleen oudgedienden niet meer onder de indruk.

2) Bespotten: "Meent u dat nu werkelijk in volle ernst?". Of: "We hebben hier blijkbaar uitsluitend genieën in ons midden". Een paar van die opmerkingen van u als directeur en geen mens wil meer wat van het plannetje weten.

3) Uitlachen: "Hahaha, dat is een nieuwe! U hebt zeker de hele nacht rechtop in bed gezeten om hiermee voor de dag te kunnen komen!"

4) Overdreven loven: Na een paar minuten vraagt iedereen zich af waar de fout zit.

5) Op de kosten wijzen: "Heeft u zich wel afgevraagd wat dat allemaal gaat kosten?" Kosten zijn altijd reëel, besparingen moeten nog blijken.

6) Twijfelen aan de originaliteit: "Maar dat heeft Jansen toch al vier maanden geleden voorgesteld?", en de aandacht concentreert zich op de plannenmaker en niet op het plan zelf.

7) Buitenspel zetten: Heel simpel, gewoon zeggen dat het idee in strijd is met de principes van het bedrijf.

8) Subtiele verdachtmaking: "We moeten natuurlijk wel uitkijken dat we niet alles naar ons toe willen halen".

Meer ideeën, niet alleen aan te wenden door ambtenaren, bestuurders en ministers, maar ook directeuren en centrale personen op verantwoordelijke posten:

9) Moedeloosheid zaaien: "We hebben heus alles geprobeerd" is een prima tekst om nieuwelingen te ontmoedigen.

10) Cumulatieve afbraak: Tien of twintig redenen noemen waarom iets niet kan.

11) Verwijzen naar het zwarte schaap: "Is Pietersen hier niet al eens mee aan komen zetten?" (Pietersen is er een jaar geleden uitgevlogen wegens ruzie met de baas)

12) Behendig van de tafel vegen: Snel van onderwerp veranderen of de vergadering sluiten.

13) Kapot veranderen: Schijnbaar enthousiast hier en daar een veranderingetje voorstellen en vragen die correcties nog eens apart te willen bestuderen.

14) Meer verlangen: "Heel goed, maar ik weet zeker dat u met nog veel betere ideeën kunt komen".

15) In mootjes hakken: Zolang over details doorzeuren dat het eigenlijke doel uit het oog wordt verloren.

16) Het historische argument: "Zoiets hebben wij hier nog nooit geprobeerd. Dat ligt niet in onze lijn".

17) Op de lange baan schuiven: "Goed idee. Daar moeten we het bij gelegenheid nog eens over hebben."

18) De voorsteller impopulair maken: De voorsteller bewegen tot ellenlange uiteenzettingen, zodat iedereen tabak van hem krijgt.

19) Technisch knock out slaan: Wijzen op verordeningen en wetten waarmee het idee in strijd zou zijn. Of uitweiden over technische consequenties: "Als we x-computer als terminal gebruiken zijn we aangewezen op het y-module bij de input en moet de hele codering voor onze timesharing worden aangepast".

20) De commissie: Wanneer geen van de voorgaande negentien manieren uitkomst heeft gebracht, benoem dan een commissie ter nadere uitwerking van het voorstel. Niemand zal er dan ooit meer iets over horen.

Wat schreef de Amigoe

Voetbal

= door Ron Polak =

IN 1950 WERDEN in Guatemala de Middenamerikaanse Spelen gehouden.

De Nederlandse Antillen namen met een behoorlijke afvaardiging daaraan deel en niet geheel zonder succes. Zo veroverde Luckman goud tijdens het schermen (sabel) individueel en Eduardo 'Betto' Adriana een zilveren plak met kogelstoten (13m.67). Als chef de mision was David Capriles meegegaan, die tevergeefs de zilveren plak in een gouden probeerde om te zetten, daar hij onregelmatigheden van de winnaar meende bespeurd te hebben.

Het Antilliaanse voetbalelftal kende grote successen, ondanks enige nederlagen. Doelman Hato was in bijna alle wedstrijden de gevierde man en werd zonder meer als de belangrijkste speler van het elftal gezien. De meeste wedstrijden verliepen in een sfeer van goede vriendschap en de Antillianen kregen na hun gewonnen wedstrijd tegen het thuisland Guatemala veel lof van de aanvoerder van dit team toegezwaaid.

Ze, de Antillianen, werden gezien als sportief en vriendelijk en maakte er geen probleem van dat men een wedstrijd had verloren. Er was echter één wedstrijd die een beetje onsportief was, maar dat was in geen geval de schuld van onze elf. Onsportief, niet omdat we verloren hadden, maar om hele andere zaken.

Een ingekort verslag van deze wedstrijd en zijn ongeregeldheden:

'De Costaricanen komen als eerste het veld op en lopen naar het midden om het publiek te begroeten, dan komen onze jongens het veld op. Hato voorop en daarachter de tien anderen de rood-wit-blauwe vlag dragende. Het was een fantastische aanblik om daar onze spelers in het licht van 240 schijnwerpers, het Olympisch'stadion te zien binnenkomen'.

De wedstrijd is erg spannend maar helaas komen de Costaricanen met 1-0 voor te staan. De Antillen zijn daarna de gehele tijd in de aanval. Ver in de tweede helft gebeurt er echter dit: 'Even later wordt Hato terwijl hij op de grond ligt — de bal is niet in de buurt — door een der tegenstanders tegen zijn hoofd getrapt, kreunend blijft hij liggen. Enkele Antilliaanse spelers lopen de schuldige achterna en dit blijkt het sein voor een algemene vechtpartij te zijn. Het publiek stroomt het terrein op en 'assisteert' de Antillianen om de spelers van Costarica af te ranselen. De wedstrijd werd stilgelegd en de politie komt assisteren.

De politie gaat er zich mee bemoeien en in een oogwenk is het veld schoongeveegd en al moet dit door gummi-knuppels gebeuren'. Hato moet naar het ziekenhuis gebracht worden. De Antillianen besloten het veld te verlaten maar herzien enige tijd later hun besluit en komen terug. Dan verdwijnt de tegenstander. Onze elf liep nog een ererondje en kreeg veel applaus van het publiek. De opstelling van de Antillianen was: Hato, Matrona, Nicia, Vlinder, Mercera, Giribaldi, Heyliger, Coffie, Briezen, Kemp en Brokke.

Zoals ook nu weer blijkt wil het publiek zich altijd met het spel en de spelers bemoeien en dat niet alleen bij het voetbal. Als ik wel eens langs de lijn sta dan hoor ik allerlei raadgevingen. Sommige mensen kunnen zich ook vreselijk opwinden over sport. Ik denk maar altijd zo: Het is en blijft een spelletje. En wat die raadgevingen betreft, de beste stuurlui staan aan wal.

Ezeltje tanken in Jeruzalem

JERUSALEM.- Ezeltje tanken ? Het lijkt erop, maar deze Palestijn is alleen maar bezig met het vullen van jerrycans met branstof om thuis de kachel lekker warm te kunnen stoken.De ezel vervult daarbij zijn traditionele rol van vervoermiddel.

Charlie Brown 40 jaar

DEZE MAAND wordt in de Verenigde Staten de veertigste verjaardag gevierd van Charlie Brown, de zorgelijke en naïeve anti-held uit de strip Peanuts waarvan inmiddels talloze film-en t.v.-versies zijn gemaakt.

In 1948 begon tekenaar Charles Monroe Schultz in de St.Paul Pionieer Press een wekelijkse afrekening met zijn eigen jeugd onder de naam 'Little Folks'. Hij bleef daar wat aanrommelen, totdat twee jaar later United Feature Syndicate zijn strip bij acht kranten wist onder te brengen. De naam werd veranderd in Peanuts (klein grut). Vanaf dat moment maakte Charlie Brown en zijn lotgenootjes een stormachtige ontwikkeling door. Inmiddels verschijnt de strip in tweeduizend dagbladen over de gehele wereld. En wie Charlie Brown, de goedaardige verliezer niet kent, kent in ieder geval het hondje Snoopy, Lucy, Peppermint en Linus met zijn pluisdekentie.

Het zijn de onsterfelijke kinderen met grote mensen problemen. Schultz heeft er nooit een probleem van gemaakt dat hij zelf Charlie Brown is.

De introductie van de eigenwijze hond Snoopy betekende dat de strip een vaste plaats veroverde over de hele wereld. Snoopy is de held die Charlie Brown eigenlijk zou willen zijn. Gezeten op zijn hondehok neemt hij het op met de Red Baron, een geduchte oorlogsvlieger,schrijft hij romans en heeft hij diepzinnige filosofische gesprekken met het vogeltje Woodstock.

Dat alles heeft de strip razend populair gemaakt. En op 67-jarige leeftijd buigt Schultz zich nog altijd zelf over de somberheden van zijn kleine held. Hij is ervan overtuigd dat als hij sterft ook de Peanuts doodgaan.

Hotel in Schotland

Vervolg van pagina 1

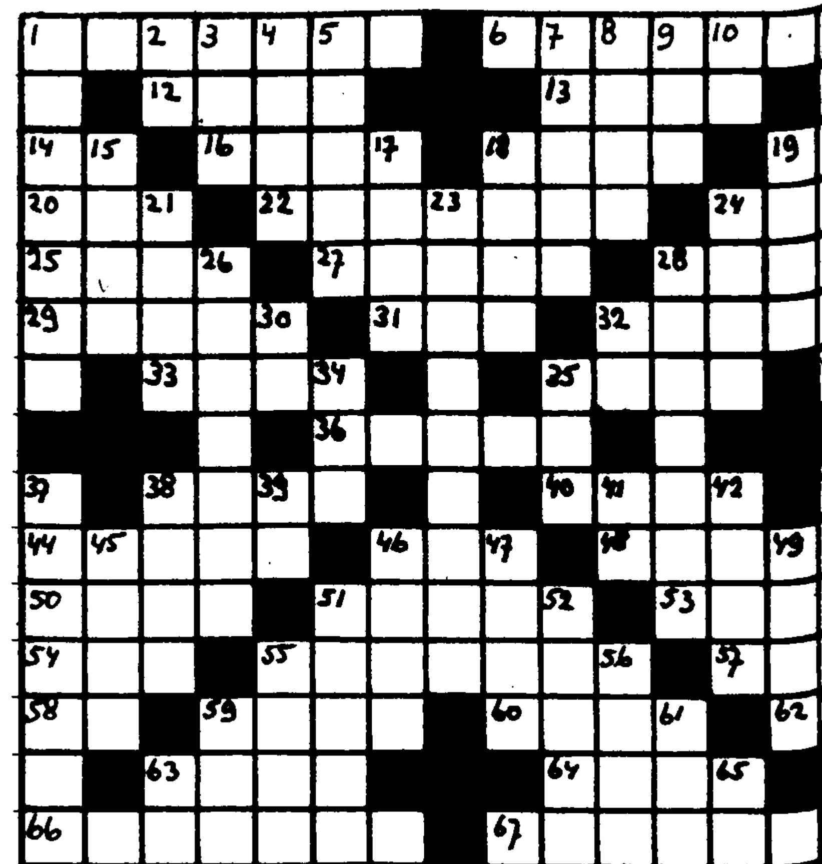
'kippers' (Soort gebakken haring) dan krijgen ze dat ook. Sommigen komen voor een week en vragen ons speciale maaltijden te prepareren. Zo komen er soms jagers en die vragen om wild of gevogelte. Dan vraagt Raymi dat aan de slager en maakt hij het klaar voor de gasten. In die omgeving hebben wij de grootste zaal. Daarom wordt die al vaak ver van te voren besproken. Voor een bruiloft soms al twee jaar van te voren. Er kunnen zo'n 110 tot 120 mensen in.'

Zijn er al veel Antillianen als gast in het hotel geweest?

'De familie Hoogerwerf bijvoorbeeld. Maar het hotel was dit jaar nog niet zo bekend. Deze zomer zullen we het druk krijgen met bekenden die in Nederland wonen. Ook Antillianen die we kennen en die in Oostenrijk wonen, komen deze zomer naar Schotland en natuurlijk familie van Raymi en mij. Die zijn ook van plan om te komen. Dat kan allemaal makkelijk omdat iedereen in Dalbeattie ...rij is. Zij hebben al gezegd dat iedereen kan komen. Als het hotel vol is, zijn er verschillende mensen die al slaapgelegenheid hebben aangeboden. Vlak bij ons is een 'Bed en Breakfast'. Hun gasten komen bij ons eten en als wij geen plaats meer hebben, sturen wij de gasten naar hen toe. Alles gaat heel gemoedelijk. Onze gasten doen mee met het tennissen. De sleutel van de tennisbanen ligt in ons hotel. De tennisclub komt na het spelen bij ons a drankje drinken. Ook de ene golfbaan is vlakbij, de andere is maar tien minuten verder. Weet je wat ook nieuw was in het hotel, de barbeque. De mensen kenden het wel, maar ik denk alleen thuis. Nu ruik je het al als je door het park loopt en dat trekt de mensen naar het hotel toe.'

Gaat u graag terug naar Schotland?

'Ja, ik voel me er thuis. Natuurlijk mis ik mijn eigen land. Ik ben Curacaos en ik mis mijn familie. We hebben een hele grote familie en daardoor zijn er allerlei uitjes die ik erg mis. Maar als ik eenmaal daar ben, vergeet ik het. Ik heb daar geen tijd om aan heimwee te denken. Toen ik wegging voor deze vakantie vroegen de mensen me al: 'Als je eenmaal weer op Curacao bent, wil je dan nog wel terug? Kom je echt wel terug?' Dalbeattie is een kleine stad met maar 5000 inwoners, maar je kunt er van alles krijgen. Voor de grotere dingen moet je naar Dumfries, maar je kunt ook telefonisch bestellen. Alles wordt geleverd. Het is goed leven daar. Ja, ik ga graag terug naar het Burnside Hotel!'

Kruiswoordpuzzel

HORIZONTAAL: 1. Bijbelse figuur; 6. Ravott... 12. Oude boomstronk; 13. Voorheen; 14. Egyptisch... God; 16. Stad in Algerije; 18. Deel van sprookje... begin; 19. Nazistische terreurorganisatie; 20. Mei...jesnaam; 22. Met dat doel; 24. Jong dier; 2... Zonderling mens; 27. Scheidingslijn; 28. Feestkled... 29. Groot hert; 31. Echtgenoot; 32. Zangstem; 3... Sprakeloos; 35. Slank; 36. Visuil; 38. Tocht; 4... Aanwijzend voornaamwoord; 44. Koppelen; 4... Omslag; 48. Geldschieter; 50. Land in Azië; 5... Vuilnishoop; 53. Brilslang; 54. Jong dier; 55. Folte...ring; 57. Uitblinker; 58. Laatstleden; 59. Overwin...ning; 60. Zijkant van een boek; 62. Landsradio; 6... Liefje van Tijl Uilenspiegel; 64. Van een Europe... land; 66. Literatuurvorm; 67. Groente.

VERTIKAAL: 1. Betaalvorm; 2. Maanstand; ... Mythische figuur; 4. Karakter; 5. Langzaam; ... Schuivende ijsberg; 8. Smeermiddel; 9. Vordering; 10. Ingezonden mededeling; 11. Waterval; 15. Wi... selborgtocht; 17. Akelige; 18. Bekende vulkaan; 1... Graanpakhuis; 21. Rivier in Armenië; 23. Ordelij... schikking; 24. Kredietinstelling; 26. In het wa... klimmen; 28. Helen; 30. Muzieknoot; 32. Tantaliu... 34. Schoonmaakartikel; 35. Redaktie; 37. Verkwist... 38. Vervoermiddel; 39. Voorzetsel; 41. Oude ma... 42. Reus; 43. Boomloze grasvlakte; 45. Meer ... Rusland; 46. Tijding; 47. Met; 49. Insekteneter; ... Dier; 52. Stad in Tunesië; 55. Zwitserse vrijhei... held; 56. Lange baan; 59. Water; 61. Roem; ... Bedrijfsvorm; 65. Senior.

WINNAAR VORIG WEEK

Uit het grote aantal inzendingen van deze A... kruiswoordpuzzel van verleden week is uiteindelij... gelukkige winnaar van de weekprijs van 25 g... getrokken:

Albert Bruin
Archimedesstraat 7
Companashi
Aruba

De winnaar kan zijn prijs na identificatie afhalen op kantoor van de Amigoe. (tot drie uur)
Oplossingen moeten ingediend zijn op Curaçao donderdagmorgen tien uur en op Aruba vóór woensdag... dag vijf uur en duidelijk en op enveloppe vermelden: KRUISWOORDPUZZEL

Curaçao: POB 577, Aruba: Nassaustraat 110 en Bon... Kaya Governador Debrot 154 t.n.v. Hubert Linkels.

OPLOSSING VORIGE KEE...

HORIZONTAAL: 1. Entebbe; 6. Prevert; 12. Lei... 13. Even; 14. Fa; 16. Nero; 18. Beer; 19. Pi; 20. Elk... 22. Tiroler; 24. Mep; 25. Nood; 27. Nepal; 28. Har... 29. Imker; 31. Ltd; 32. Rekke; 33. Aren; 35. Pali; 3... Eelde; 38. Kies; 40. Race; 44. Broes; 46. Rit; 4... Lover; 50. Sion; 51. Panel; 53. Nete; 54. Car; 5... Fragiel; 57. Reu; 58. El; 59. Meid; 60. Leep; 62. Nr... 63. Reis; 64. Sneu; 66. Nagelen; 67. Station.

VERTIKAAL: 1. Erfenis; 2. TL; 3. Een; 4. Biet; ... Berin; 7. Reëel; 8. Ever; 9. Ver; 10. En; 11. Tripp... 15. Alom; 17. Orel; 18. Blad; 19. Perk; 21. Koka; 2... Optelling; 24. Maki; 26. Dertien; 28. Helicon; 30. ... 32. Ra; 34. Nes; 35. Per; 37. Obsceen; 38. Koor; 3... Es; 41. Al; 42. Ever; 43. Treuren; 45. Rial; 46. Raa... 47. Teil; 49. Eten; 51. Prise; 52. Leest; 55. Feil; ... Lena; 59. Mee; 61. Pet; 63. Rg.; 65. Ui.